

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Vybrané aspekty integračních procesů v rámci Evropské
Unie**

Autor: **Bc. Jan Sichrovský**
Vedoucí: **doc. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.**

© 2015 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vybrané aspekty integračních procesů v rámci Evropské unie" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Luboši Smutkovi, Ph.D., pod jehož vedením byla celá práce zpracována. Zvláště pak za jeho věcné připomínky a postřehy, které pomohly celou problematiku ucelit.

V neposlední řadě mé poděkování patří všem těm, kteří stáli pevně za mnou, prožívali mnohé mé pády i úspěchy. Vždy mi byli radou i oporou a důvěřovali mi i v časech, kdy jsem sám pochyboval. Vězte totiž, že jste vše, co mám.

**Vybrané aspekty integračních procesů
v rámci Evropské Unie**

**Selected aspects of integration processes within
the European Union**

SOUHRN

Evropská integrace se stala aktuálním fenoménem dnešních dob, který má zásadní ekonomické dopady na všední život každého z nás. Z těchto důvodů je důležitá identifikace a poznání rozsahu těchto důsledků.

Mezi hlavní cíle práce patří vyhodnocení ekonomických efektů na přistupující státy EU a jejich segmentace podle dynamiky vývoje. Byla provedena analýza ekonomických makroukazatelů, segmentační analýza a analýza vlivu dotací na makroekonomické ukazatele.

Z výsledků vyplynulo, že vývoj ekonomik během integračního procesu není lineární a po vstupu dochází k pozitivnímu šoku, v jehož důsledku vykazují všechny ekonomické makroukazatele výrazně zlepšenou výkonost. Intenzita a trvání šoku se liší na struktuře dané ekonomiky a na rozsahu integrace. Zároveň se potvrdilo, že členské státy reagují odlišně i na příliv unijních finančních prostředků.

Klíčová slova

Evropská unie

Členský stát

Integrační procesy

Dopady

Ekonomika

Rozdíly

Vývoj

Trend

SUMMARY

European integration has become the current phenomenon of our time, that has a crucial economic impact on the daily lives of many of us. That is why, it is important identification and knowledge of the extent of its effects.

The main aims are an evaluation of the economic effects of acceding States and segmentation according to the dynamics of their development. For this purpose, an analysis of economic macro indicators, segmentation analysis and analysis of the relationship between subsidy and macroeconomic indicators were made.

The results show that the development of economies during the integration process is not linear and the entry is a positive shock, that significantly improves production rate of economic macro-indicators. The intensity and duration of this shock differ on the structure of the economy and the extent of integration. It also confirmed that Member States also react differently to the influx of EU funds.

Keywords

The European Union

Member State

Integration Processes

Impacts

Economy

Differences

Progress

Trend

OBSAH

SOUHRN	4
SUMMARY	5
OBSAH	6
1. ÚVOD	8
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	9
2.1 CÍL PRÁCE	9
2.2 METODIKA PRÁCE	11
2.2.1 ANALÝZA MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ PŘI VSTUPU DO EU A EUROZÓNY	11
2.2.2 SEGMENTAČNÍ ANALÝZA	16
2.2.3 ANALÝZY VLIVU DOTACÍ NA MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE	17
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	22
3.1 INTEGRACE	22
3.2 STUPNĚ REGIONÁLNÍ INTEGRACE	24
3.3 ROVINY EVROPSKÉ INTEGRACE	27
3.4 PŘÍČINY A SPECIFIKA EVROPSKÉ INTEGRACE	29
3.5 EUROZÓNA	31
3.6 EKONOMICKÉ DOPADY INTEGRACE	35
3.7 DOTAČNÍ TOKY MEZI EU A ČLENSKÝMI STÁTY	39
3.8 EKONOMICKÝ EFEKT DOTACÍ	41
3.9 POHLED DO REALITY – AKTUÁLNÍ PROBLÉMY EKONOMICKÝCH DOPADŮ INTEGRACE	42
4. ANALYTICKÁ ČÁST	43
4.1 ANALÝZA MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ PŘI VSTUPU DO EU A EUROZÓNY	43
4.1.1 HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT	43
4.1.1.1 Vstup do EU	43
4.1.1.2 Vstup do eurozóny	46
4.1.2 IMPORT ZBOŽÍ A SLUŽEB	48
4.1.2.1 Vstup do EU	48
4.1.2.2 Vstup do Eurozóny	51
4.1.3 EXPORT ZBOŽÍ A SLUŽEB	53
4.1.3.1 Vstup do EU	53
4.1.3.2 Vstup do eurozóny	56
4.1.4 INDUSTRIÁLNÍ PŘIDANÁ HODNOTA	58
4.1.4.1 Vstup do EU	58
4.1.4.2 Vstup do eurozóny	60
4.1.5 INFLACE	62
4.1.5.1 Vstup do EU	62
4.1.5.2 Vstup do eurozóny	64
4.1.6 NEZAMĚSTNANOST	65
4.1.6.1 Vstup do EU	65
4.1.6.2 Vstup do eurozóny	68
4.2 SEGMENTAČNÍ ANALÝZA	70
4.3 SEGMENTAČNÍ ANALÝZA ZEMÍ PODLE JEJICH PROCENTNÍHO PODÍLU HDP A DOTACÍ NA CELKOVÉM OBJEMU VŠECH ZEMÍ ..	80
4.4 ANALÝZA VZTAHU MEZI EKONOMICKÝMI MAKROUKAZATELY A PŘIJATÝMI DOTACEMI	84
5. DISKUZE	99
6. ZÁVĚR	101

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	103
7.1 SEZNAM ZDROJŮ	103
7.2 SEZNAM TABULEK	109
7.3 SEZNAM OBRÁZKŮ	111
7.4 SEZNAM PŘÍLOH	113
8. PŘÍLOHY	117

1. ÚVOD

Evropská integrace se stala aktuálním fenoménem dnešních dob a i přes hlasy mnohých kritiků lze tvrdit, že se jedná o celosvětový unikát, který navzájem přibližuje mnohé rozdílné státy a národy – spojuje lidi s rozdílným kulturním a politickým zázemím, dějinami i mentalitou. Toto přibližování spolu zároveň přináší nespočet zásadních ekonomických dopadů, které mají vliv nejen na ekonomické veličiny, ale i na obyvatele daného státu.

Spolu se vstupem do integrovaného celku se otevírají hranice, dochází k liberalizaci obchodu a harmonizaci norem. V pokročilých etapách se lze setkat s volným pohybem výrobních faktorů, či společnou měnou. Každý další krok v integraci znamená změnu, které se musí daná země přizpůsobit.

Je důležité pochopit rozsah těchto vlivů a jejich vývoj, aby se lépe dala identifikovat jejich vlastní podstata. Vývoj makroekonomických veličin se tak stává důsledkem řady probíhajících vnitřních procesů integrace. Dochází k vyšší efektivitě vynaložených zdrojů, zvýšení investic nebo vyšší krátkodobé zaměstnanosti.

Na pozadí souběžně dochází k mnoha finančním tokům mezi členskými státy a rozpočtem EU, které tyto procesy podporují. Dotace jsou účelové a jejich investiční charakter zaručuje další rozvoj sociálního a podnikatelského prostředí, mající těsnou souvislost s obecně chápaným ekonomickým rámcem.

Pouze pokud pochopíme zmíněné procesy, můžeme lépe porozumět, kam vlastně směřujeme a jakou budoucnost máme před sebou. A před touto otázkou nestojí jen Evropská unie, ale i tato práce.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Diplomová práce analyzuje dopady vstupu do Evropské unie (dále EU) na ekonomiky vybraných zemí, které se postupně zapojovaly do tohoto ambiciózního projektu v letech 1973 až po současnost. Práce v tomto ohledu identifikuje konkrétní dopady, ke kterým došlo v období přípravy na vstup a následně pak v období po vstupu do ES/EU ve vztahu k vybraným makroekonomickým ukazatelům. Práce se v tomto ohledu zaměřuje na vymezení a následnou diskusi změn spojených s vývojem zejména hrubého domácího produktu, zahraničního obchodu (importu, exportu), nezaměstnanosti a inflace. Jako hlavní výstup plynoucí ze zpracované práce lze považovat zjištění týkající se vývoje ekonomiky jednotlivých vybraných zemích v jednotlivých vybraných časových úsecích spjatých s jejich vstupem, respektive členstvím v EU. Práce dále vymezuje zejména společné rysy týkající se vývoje ekonomiky jednotlivých členských zemí EU.

Mezi cíle diplomové práce patří:

I. Vyhodnocení dopadů na makroekonomické ukazatele členských států v okamžiku vstupu do integrační struktury

Tato část se zabývá zejména sledováním sekundárních dat a následným vyhodnocením jejich vlastního vývoje.

Hlavními otázkami této části jsou:

- a) Jak se projevuje vstup do EU na vývoji vybraných makroekonomických ukazatelích?
- b) Jak se projevuje vstup do eurozóny na vývoji vybraných makroekonomických ukazatelích?

II. Segmentace přistupujících zemí podle jejich vývoje v rámci integračního procesu vzhledem k tempu růstu HDP a tempu růstu HDP na obyvatele.

Tato část sleduje přistupující země ve vybraných předvstupních a povstupních obdobích s přihlédnutím k jejich specifickým charakteristikám v rámci průměrné dynamiky Evropské unie.

Hlavními otázkami této části jsou:

- a) Které země vykazovaly během vstupního a povstupního procesu odchylky vůči průměrnému vývoji a čím byly způsobeny?
- b) Které země vykazovaly nadprůměrné a které vykazovaly podprůměrné výsledky v rámci celého vývoje?

III. Vyhodnocení vlivu dotačních toků na nové členské země.

Tato část práce se zabývá sledováním toku přijatých dotací z rozpočtu EU do nových členských zemí a jejich vlivu na vybrané ukazatele.

Hlavními otázkami této části jsou:

- a) Které země vykazují nadprůměrný příjem dotací vzhledem k HDP a HDP na obyvatele?
- b) U kterých zemí přijaté dotace ovlivňují ekonomické makroukazatele?

2.2 Metodika práce

2.2.1 Analýza makroekonomických ukazatelů při vstupu do EU a eurozóny

Cíl analýzy

Vyhodnocení dopadů na makroekonomické ukazatele členských států s důrazem na okamžik vstupu do integrační struktury.

Metodika

Analýza je rozdělena do několika částí podle sledovaného ukazatele. Výběr těchto ukazatelů byl závislý na jejich vypovídající hodnotě vzhledem k tématu práce a sledovanému cíli. Konkrétně jsou jimi:

- Hrubý domácí produkt (běžné ceny, USD),
- import zboží a služeb (běžné ceny, USD),
- export zboží a služeb (běžné ceny, USD),
- přidaná hodnota v průmyslu (běžné ceny, USD),
- inflace (%),
- nezaměstnanost (%).

Komparativní měnou je americký dolar.

Postup výpočtu

Pro výpočet byl použit řetězový index. Ten je popisován jako poměr zvolené veličiny v daném období k velikosti veličiny v předcházejícím období (Holman, 2005).

$$G = Y_t/Y_{t-1} * 100$$

Následně byla hodnota vynásobena geometrickým průměrem, jehož výsledkem bylo průměrné tempo dané veličiny v čase. Tento průměr je definován jako n-tá odmocnina z těchto koeficientů (Radová, 2013).

V případě procentních ukazatelů, například nezaměstnanosti, které byly uváděny jako určité procento z nevyčísleného základu, byla použita lineární regrese. Jedná se o metodu, která prokládá rovnici přímky na základě metody nejmenších čtverců tak, aby co nejlépe vystihla daná data (Kozel, 2011).

Segmentace zemí

Vstup do EU

Země byly rozděleny na „staré“ EU 15 (země tvořící Unii do roku 2004) a země „nové“ EU 10 (země vstupující v roce 2004). Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko nejsou do souhrnných výsledků zahrnuty, protože data z těchto států neposkytují potřebný časový úsek na vyhodnocení a jejich ekonomiky prošly odlišným vývojem, než státy EU 10. Navíc rozdělení na staré a nové je vhodné především z důvodu rozdílných historií obou bloků.

V rámci EU 10 byly navíc sledovány dvě podskupiny států, v jejichž rámci mají země k sobě velmi blízko a existuje mezi nimi jistá ekonomická provázanost. První sledovanou skupinou jsou státy známé jako Visegrádská čtyřka (Česká republika, Polsko, Slovensko a Maďarsko) a druhou jsou pobaltské státy (Estonsko, Litva, Lotyšsko). Tyto informace mají doplňkový charakter a cílem bylo zjistit, do jaké míry ekonomiky těchto uskupení sledují trend celkové EU 10.

V případě zakládající šestky (Belgie, Nizozemska, Lucemburska, Německa, Itálie a Francie) nebyly k dispozici potřebná data, proto nebyly tyto země většinou zohledněny.

Vstup do Eurozóny

Segmentace zemí byla založena především na základě roku vstupů zemí do eurozóny, přičemž prioritou byly země přijímající euro v roce 1999 (resp. 2002). Řecko se připojilo k bloku později, proto k jeho dílčím výsledkům nebylo přihlíženo.

Zároveň byl sledován vývoj států, které se rozhodly k euru nepřístupovat (Velká Británie, Dánsko a Švédsko), jež tak poskytly cenná komparativní data.

Pro země přistupující k euru po roce 2007 nebyly dostatečně dlouhé časové řady, a měly pouze doplňkový charakter. Sledovanou prioritou přitom bylo, do jaké míry tyto nové země procházely stejnými trendy, jako země původní.

Rozdělení časové osy

Časová osa byla rozdělena podle fází cyklu, kterými státy před vstupem a po vstupu do integrační struktury procházely. Předěšlo se tak problému, že se různé země často nacházely v různých integračních fázích a bylo tak zajištěno, že data byla vzájemně porovnatelná a měla tak vyšší vypovídající hodnotu.

Vstup do Evropské unie

Časová osa byla rozdělena do čtyř etap:

Období t_{-10} - t_{-5}

Jedná se o období mezi desátým a pátým rokem před vstupem. Pro tuto fázi je charakteristické, že se zvolna utváří vědomí a vůle stát se členem Unie. Přístupové rozhovory zatím nejsou zahájeny a země není ekonomicky s EU úzce svázána.

Období t_{-5} - t_0

Období mezi pátým rokem před vstupem a rokem vstupu. Země dostala od Evropské unie status kandidátské země a přístupové rozhovory jsou v plném proudu. Ve společenských i podnikatelských vrstvách sílí přesvědčení o hladkém průběhu a úspěšném zakončení těchto jednání, což je do značné míry spojováno s vysokým očekáváním. Toto přístupové období je u každého státu jiné, ale pro lepší přehlednost a srozumitelnost bylo nakonec zvoleno jednotné rozdělení.

Období t_0 - t_{+5}

Období těsně po vstupu. Země splnila požadavky plynoucí z Kodaňských kritérií a stala se tak členem Evropské unie. Od tohoto okamžiku má všechna práva a povinnosti plynoucí z plnohodnotného členství. Přesto nelze vyloučit existenci mnoha přechodných období.

Období t_{+5} - t_{+10}

Období mezi pátým a desátým rokem po vstupu země do EU. Země je plně integrována v evropském systému. Politický cyklus je obměněn a ve státě může vládnout jiné uskupení než to, které zemi do EU přivedlo. Obyvatelstvo, soukromá i státní sféra si zvykla na existenci uvnitř Unie a počáteční nadšení vyprchalo.

Vstup do Eurozóny

Časová osa byla i zde rozdělena do čtyř etap zejména s přihlédnutím k vývoji zemí přijímající euro v roce 1999 (resp. 2002). V interpretaci výsledků bylo přihlíženo ke skutečnosti, že euro se nacházelo během tohoto času ve dvou formách – digitální (1999) a fyzické (2002).

Období $t_9 - t_4$

Koresponduje s obdobím mezi lety 1990 – 1994, kdy se institucionálně a personálně teprve budovala měnová unie. Byly vypracovány návrhy systému centrálních bank.

V případě nových zemí se toto období kryje s obdobím vstupu do Evropské unie, na což bude při vyhodnocení brán zřetel.

Období $t_4 - t_0$

Tato etapa je navázána na druhou fázi vytváření měnové unie mezi lety 1995 – 1999. Byla pevně stanovena konvergenční kritéria.

U nových zemí tato etapa koresponduje s pobytem země v ERM II, přičemž nesmí být porušené flukтуаční pásmo měny a devalvace cenové parity.

Období $t_0 - t_{+3}$

Pokrývá rozsah od roku 1999 do roku 2002 a jsou v ní zahrnuty obě fáze tvorby „neúplné“ i „úplné“ měnové unie. Euro se v zemích nachází ve své digitální podobě.

Období $t_{+3} - t_{+8}$

Euro je fyzickou měnou. Závěr této čtvrté etapy byl záměrně zvolen tak, aby se do výsledků nedostaly počátky ekonomické krize, jejíž ozvěny ve strukturách hospodářství západních zemí stále rezonují. V případě nově přistupujících zemí není tato etapa brána v potaz z důvodu nedostatečné datové základy a tedy i velmi nízké vypovídající hodnoty.

2.2.2 Segmentační analýza

Cíl analýzy

Segmentace zemí na základě vzájemného porovnání vývoje tempa růstu celkového HDP a vývoje tempa růstu HDP na obyvatele členských zemí vůči průměru Evropské unie.

Metodika

Analýza porovnává průměrné tempo růstu HDP (na ose x) a průměrné tempo růstu HDP na obyvatele (osa y). Osy se střetávají v bodu znázorňující průměrné tempo růstu EU obou veličin, tj. v hodnotě 108,4624 % (průměrné tempo růstu HDP) a hodnotě 108,1807 % (průměrné tempo růstu HDP na obyvatele).

V rámci analýzy jsou zahrnuty obě předvstupní i obě povstupní období včetně analýzy závěrečné, která zohledňuje data za všechna období dohromady.

Porovnání obou veličin vede k rozdělení zemí do čtyř základních kvadrantů:

- Státy s nižším průměrným tempem růstu HDP a zároveň s nižším průměrným tempem růstu HDP na obyvatele.
- Státy s nižším průměrným tempem růstu HDP, ale s vyšším průměrným tempem růstu HDP na obyvatele.
- Státy s vyšším průměrným tempem růstu HDP, ale s nižším průměrným tempem růstu HDP na obyvatele.
- Státy s vyšším průměrným tempem růstu HDP a zároveň s vyšším průměrným tempem růstu HDP na obyvatele.

2.2.3 Analýzy vlivu dotací na makroekonomické ukazatele

V rámci analýzy vlivu dotací byly provedeny dvě analýzy – segmentační analýza zemí vzhledem k jejich procentnímu podílu HDP a dotací na celkovém objemu prostředků a analýza vztahu mezi přijatými dotacemi a makroekonomickými ukazateli, jejíž úkolem bylo rozpoznat vliv dotací na jednotlivé státy.

Segmentační analýza zemí podle jejich procentního podílu HDP a dotací na celkovém objemu všech zemí

Cíl analýzy

Rozdělení zemí podle podílu jejich HDP a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

Metodika

V zásadě se jedná o procentní verzi vah sezónních indexů. Na ose x jsou naneseny dotace (nezávisle proměnná) v procentech, na ose y je naneseno HDP (závisle proměnná) rovněž v procentech. Procenta vyjadřují podíl země na celkovém objemu HDP a dotací všech deseti zemí.

Zvýrazněné osy (10 %) představují průměr, ke kterým jsou hodnoty poměřovány.

Výsledkem je rozdělení zemí do čtyř základních skupin:

- Státy, které vykazují za všechna sledovaná období nadprůměrný podíl přijatých dotací a zároveň vykazují nadprůměrný podíl HDP,
- státy, které vykazují za všechna sledovaná období nadprůměrný podíl přijatých dotací a zároveň vykazují podprůměrný podíl HDP,
- státy, které vykazují za všechna sledovaná období podprůměrný podíl přijatých dotací a zároveň vykazují nadprůměrný podíl HDP,
- státy, které vykazují za všechna sledovaná období podprůměrný podíl přijatých dotací a zároveň vykazují podprůměrný podíl HDP.

Tato analýza byla provedena jak s ukazatelem HDP, tak s ukazatelem HDP na obyvatele.

Analýza vztahu mezi ekonomickými makroukazateli a přijatými dotacemi

Cíl analýzy

Nalezení míry závislosti mezi přijatými dotacemi a jednotlivými ekonomickými makroukazateli.

Metodika

Pro potřeby této analýzy byly zvoleny tři základní makroekonomické ukazatele, včetně jejich kvalitativních podob na obyvatele. Sledovanými indikátory jsou:

- Hrubý domácí produkt (stálé ceny 2005, USD),
- hrubý domácí produkt na obyvatele (stálé ceny 2005, USD),
- import (stálé ceny 2005, USD),
- import na obyvatele (stálé ceny 2005, USD),
- export (stálé ceny 2005, USD),
- export na obyvatele (stálé ceny 2005, USD).

Všechny tyto ukazatele byly přepočítány na stálé ceny roku 2005, v amerických dolarech. Byl tak odstraněn vliv inflace, který by výsledky zkreslil.

Podklady o dotačních tocích byly získány z databáze Eurostatu. Z důvodu jiné používané měnové jednotky, byla eura přepočítána na dolary kurzem platným 1. ledna 2005 tj. (1,3546 USD = 1EUR).

Postup výpočtu

V úvahu bylo bráno pouze deset nově přistupujících států, které vstoupily do EU v roce 2004. Data tak mají vyšší vypovídací hodnotu, neboť se jedná o relativně homogenní skupinu a všechny tyto státy vstupovaly za stejných podmínek.

K části výpočtů byl použit program Statistica. Interval spolehlivosti byl u všech výpočtů stejný, tj. 95 %.

Průběhy jednotlivých funkcí u jednotlivých zemí jsou popsány následujícími údaji (Neubaer a kolektiv, 2012):

- **R (koeficient korelace)** udává míru závislosti mezi dvěma veličinami.
- **R² (koeficient determinace)** udává procento, jakým je rozptyl hodnot závisle proměnné vysvětlován změnami hodnot nezávisle proměnné. Čím vyšší je číslo, tím je nalezený model kvalitnější.
- **Směrodatná odchylka** představuje odmocninu z rozptylu a jedná se o kvadratický průměr odchylek hodnot znaku od jejich aritmetického průměru.
- **Rozptyl** je aritmetický průměr čtverců odchylek jednotlivých hodnot znaku od aritmetického průměru.

Při detailním popisu zemí lze určovat míru těsnosti dotací a dané veličiny u konkrétní země, nelze je však porovnávat mezi sebou. Každá země totiž představuje specifický model a z tohoto důvodu nelze říci, že jedna země má vyšší těsnost než jiná.

Zdroje dat

Pro potřeby všech tří analýz byly data získána z databáze Světové banky (WB). Ve třetí analýze se přihlédlo i k datům z Eurostatu.

V průběhu zkoumání se dodržovalo několik zásad:

- Věrohodnost vstupních údajů.
- Zachování etiky při nakládání se získanými údaji.
- Pevná metodika založená na vědeckém rámci.
- Precizní příprava a úplné vyhodnocení.
- Žádné dodatečné úpravy výsledků.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Integrace

Pod pojmem integrace si lze představit vzájemné propojování, resp. přibližování (popřípadě sjednocování) jednotlivých oblastí. Souhrnně lze tuto integraci chápat v rovině politické a ekonomické.

Politická rovina začíná nabírat na intenzitě v okamžiku přenášení politické moci na nadnárodní orgány. V Evropě byl politický aspekt zahrnut již při vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO). Toto společenství spojující uhelný a ocelářský průmysl totiž zastřešovala mezinárodní organizace s politickou pravomocí tak, aby se co nejúčinněji koordinovalo společné úsilí (Slaný, 2003).

Ekonomická rovina integrace podle J. Pelkmanse (2006) představuje odstranění ekonomických hranic mezi dvěma nebo více ekonomikami. A. M. El-Agraa (2007) posunuje tuto charakteristiku ještě o krok dál a dodává, že se jedná nejen o odstranění všech diskriminačních překážek, ale i o zavedení určitých forem spolupráce.

Pelkmans (2006) dále toto rozdělení rozšiřuje a hovoří o tom, že ekonomická integrace nabývá dvou základních rovin:

- **Integrace trhů** – zahrnuje spolupráci v rámci konkrétního trhu. V případě Evropské unie dochází k této integraci na úrovni volného pohybu zboží, osob, služeb, kapitálu a plateb.
- **Integrace hospodářské politiky** – nabývá různých forem. Někdy se jedná pouze o spolupráci jednotlivých vlád na úrovni předávání zkušeností, v pokročilejších formách může být ve formě vzájemné harmonizace předpisů či jejich úplné sjednocení.

Tinbergen (1954) nahlíží na rozdělení integrace odlišně a rozděluje jí na integraci pozitivní a negativní. Dává přitom důraz na formu, jakým se integrace ubírá.

- **Negativní integrace**

Do negativního integračního procesu spadá zejména odstraňování různých obchodních překážek. Příkladem je liberalizace celních poplatků s cílem uvolnit vzájemné obchodování.

- **Pozitivní integrace**

Pozitivní integrace se zaměřuje nejen na odstraňování překážek, ale i na vytváření společných pravidel. To vyžaduje tvorbu nadnárodních institucí, které přijímají část národních kompetencí.

3.2 Stupně regionální integrace

Autoři jako Hobza (2009) nebo Kunešová (2014) se shodují, že hloubka integrace má zásadní vliv na konečné ekonomické dopady, které tato integrace přináší.

Regionální integraci rozděluje Cihelková a kolektiv (2008) do několika fází, které se nejen liší vzájemnou provázaností, ale také závislostí mezi členskými zeměmi.

Pásmo volného obchodu

Představuje nejzákladnější formu integračních procesů. Podstatou je odstraňování obchodních bariér a společný postup členských států vůči třetím zemím. To podporuje vnitřní integritu vlastního společenství a již zde se lze setkat s podstatnými ekonomickými dopady na ekonomiky zúčastněných států plynoucí například z liberalizace vzájemného obchodu.

Příkladem pásma volného obchodu může být NAFTA (North American Free Trade Agreement) mezi USA, Kanadou a Mexikem, popřípadě sdružení EFTA (European Free Trade Agreement) zahrnující, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko a Island.

Celní unie

Zahrnuje principy pásma volného obchodu a posouvá je na novou úroveň. Dochází k volnému pohybu zboží, které je ze třetích zemí procleno pouze jednou na vnějších hranicích společenství. Tento fakt vytváří tlak na jednotný celní sazebník a jednotné kvóty. Odstranění obchodních překážek vede k posílení monopolů silných firem, které tak mohou bez omezení expandovat i do ostatních států celní unie. Dochází tak k účinnějšímu využívání celkových zdrojů, což v konečném součtu vede ke zvýšení celkové efektivnosti.

Vznikají první nadnárodní instituce, které koordinují vzájemnou snahu a kontrolují dodržování společných pravidel. Současným příkladem celní unie může být nově se rodící Euroasijská unie.

Společný trh

Společný trh sdružuje jak volný pohyb zboží, jež byl započat v předchozí fázi, tak volný pohyb ostatních výrobních faktorů - zejména jde o volný pohyb osob a kapitálu. Liberalizace pohybu těchto faktorů vede k efektivnějšímu využívání disponibilních zdrojů, které dále posilují ekonomiky členských států. To vede ke stále užší provázanosti národních ekonomik, které se začínají čím dál více specializovat. Rostoucí vzájemná závislost předpokládá silné nadnárodní instituce, které vzájemnou spolupráci a pokračující harmonizaci podporují.

V této souvislosti je důležité seznámit se s pojmem vnitřní trh. Ten Cihelková (2008) definuje jako prostor bez vnitřních hranic. Hovoří tedy nejen o volném pohybu výrobních faktorů, ale veškerém volném pohybu bez ohledu na účel. V EU se lze setkat s pojmem vnitřní trh až od roku 1993. Do té doby se hovořilo pouze o trhu společném. Je však velmi důležité si uvědomit, že tento trh se stále dotváří a ani v dnešních dobách není jeho sjednocení stále dokončené.

Měnová unie

Měnová unie vyžaduje velmi hlubokou integraci členských zemí. Její podstata se nejčastěji objevuje ve dvou formách. U neodvolatelných fixních měnových kurzů se zachovávají národní měny, jež jsou spolu fixovány jedna na druhou. Ve druhé formě jsou pak všechny tyto národní měny vyměněny za měnu jednotnou. Tu nadále spravuje jediná nadnárodní centrální banka, která reguluje nejen množství peněz v oběhu, ale i úrokové sazby. Příkladem měnové unie je eurozóna, kterou se zabývá část této práce.

Hospodářská unie

Tento stupeň integrace představuje jednu z nejvyšších forem integrace, která je založená na sjednocení fiskální a monetární politiky. Z tohoto důvodu se lze setkat s názory, že je vhodné budovat hospodářskou a měnovou unii současně. Dochází totiž tak k výraznému snížení transakčních nákladů. Dochází k postupné harmonizaci daňových sazeb, které jsou předzvěstí dalšího sjednocování jednotlivých oblastí a politik, například průmyslu nebo dopravy. Nadále pokračuje převádění dalších pravomocí na nadnárodní instituce s cílem lepší vzájemné koordinace. Tyto instituce pak vytváří pravidla a právní normy, která jsou nadřizeny právu národnímu, čímž ovlivňuje nejen ekonomické prostředí členské země, ale podstatným způsobem i její právní prostředí.

Politická unie

Představuje nejvyšší formu integrace. Zahrnuje hospodářskou i měnovou unii a jejím účelem je zajišťovat politickou jednotu členských států. Přetrvává snaha minimalizovat vnitřní rozdíly a zároveň sjednotit vnější aktivity tak, aby unie vystupovala jako homogenní celek. V konečném důsledku to tedy znamená spojení do té doby nezávislých zemí v jeden jediný stát.

Jak věcně připomíná Kalínská (2010), časová náročnost vybudování jednotlivých úrovní integrace je přímo úměrná rozsahu oblastí, které se integrační proces týká.

3.3 Roviny evropské integrace

V rámci Evropské unie se lze setkat s třemi základními rovinami integrace. Každá z nich má odlišný charakter a ekonomické dopady z nich plynoucí jsou vždy trochu odlišné.

Deepening

Jedná se o aktivity směřující k hlubší harmonizaci trhů a odstraňování vzájemných překážek. Tato liberalizace je prováděna skrze množství smluv – za všechny jmenujme například Římské smlouvy nebo smlouvu z Lisabonu. Na základě nich pak nadnárodní instituce regulují a sjednocují pravidla ve vymezených oblastech ekonomiky.

Jak připomíná Němcová (2012), větší provázanost ekonomik, zvyšuje jejich vzájemnou závislost a v konečném součtu dochází ke snížení transakčních nákladů a zefektivnění procesů v ekonomice.

Widening

Představuje rozšíření integrace do dalších sfér. Takovým případem může být již dříve zmiňovaná eurozóna, neboť do integračních procesů byla zahrnuta do té doby zcela nová oblast. V souvislosti s aktuální ukrajinskou krizí se tématem posledních měsíců stává sjednocení energetického průmyslu a vytvoření tzv. energetické unie (Euobserver, 2015).

Mnozí autoři jako je Lacina (2007) si v této souvislosti všimají jednoho z důležitých ekonomických dopadů integrace - efektu přelévání (spillover). Tento účinek nastává z důvodu vysoké propojenosti ekonomik a z toho pramenící vzájemné závislosti. Zdůrazňuje, že efekty se přelévají z jednoho odvětví do druhého, popřípadě z jedné země do druhé. Jako příklad lze uvést sdílení (přelévání) hospodářských cyklů. Empirická data ukazují, že například ekonomiky Rakouska, Belgie a Nizozemí do značné míry kopírují hospodářské cykly Německa a jsou na vitalitě tamější ekonomiky velmi závislé.

Enlargement

Enlargement lze zjednodušeně považovat za rozšíření počtu členských států v prostoru, který se integruje. Na tento krok se musí připravit, jak vstupující země, tak především nadnárodní instituce. Z tohoto důvodu probíhají před vstupem přístupová jednání, které jsou součástí tzv. kodaňských kritérií přijatých 22. června 1993 ve stejnojmenném městě a skládající se z 35 kapitol.

Tabulka č. 1 – Roky vstupů zemí do Evropské unie (28).

Roky vstupů zemí do EU (28)			
1958	Belgie	2004	Česká republika
	Nizozemsko		Polsko
	Lucembursko		Maďarsko
	Německo		Litva
	Francie		Lotyšsko
	Itálie		Estonsko
1973	Velká Británie		Slovensko
	Irsko		Slovinsko
	Dánsko		Malta
1981	Řecko		Kypr
1986	Španělsko		2007
	Portugalsko	Rumunsko	
1995	Finsko	2013	Chorvatsko
	Švédsko		
	Rakousko		

Zdroj: zpracování autora na základě údajů Evropské komise, 2015.

3.4 Příčiny a specifika evropské integrace

"Poprvé od pádu Říše římské máme příležitost sjednotit Evropu."

Romano Prodi (2004), předseda Evropské komise v letech 1999-2004

Padesátá léta dvacátého století byla především ovlivněna rozvráceností evropských ekonomik. Vybombardovaná města, vyčerpání z války, chybějící síly a chátrající obyvatelstvo si žádalo změnu a prosperitu. Tomu šlo dosáhnout pouze vzájemnou spoluprací.

Nejdůležitějšími aspekty vedoucí k evropské integraci byly bezpochyby politické faktory. Čím dál více sílilo přesvědčení, že je lepší poražené Německo zapojit spíše do integračních hnutí, než na něj uvalit sankce. Pozitivně k této situaci přitom přispělo postupné ohřátí vztahů mezi Berlínem a Paříží. Klíčový okamžik lze nalézt při prvním setkání organizace OEEC (Organisation for European Economic Co-operation), kde se poprvé setkali představitelé Francie a Německa a kde německý delegát přednesl svůj proslav ve francouzštině, což zanechalo silné dojmy a položilo základní kámen důvěry.

Jak uvádí Lacina (2011), neméně podstatným faktorem byla snaha o vytvoření protiváhy sovětskému bloku. Hranice komunistických zemí byla příliš blízko na to, aby tento fakt zůstal nepovšimnut.

Rovněž velmi důležitým faktorem pak byl vztah mezi Spojenými státy a Evropou. Jak dodává Smolík (2014) ten se po celou historii vyznačoval jak konkurenčním chováním, tak vzájemnou podporou. Po druhé světové válce USA nabídly Evropě plán obnovy, který historie zná jako Marshallův plán (European Recovery Program). Ten byl přijat Kongresem v dubnu 1948 a cílem byla hospodářská obnova západní Evropy. V konečném součtu to nejen vedlo k povzbuzení evropských ekonomik, ale i ke zvýšení prestiže a zainteresovanosti USA v evropských strukturách.

Celoevropská roztržitost a heterogenita představovala v integračních snahách vždy podstatný problém a i v současnosti je s tímto faktem spojena řada problémů.

Decker (2002) nebo Cihelková (2009) vyzdvihují mimo jiné následující aspekty heterogenity evropských zemí:

- Rozdílný počet obyvatel a velikost zemí.
- Velký počet národních jazyků.
- Různé kulturní a politické vlivy.
- Ekonomická heterogenita.

3.5 Eurozóna

Eurozóna představuje skupinu osmnácti států Evropské unie, které ve vzájemné integraci došly nejdále. Tato skupina založená roku 1999 splňuje všechny předpoklady měnové unie tak, jak jí v teoretickém vymezení popisuje Cihelková (2004). Tyto země platí společnou měnou, kterou spravuje jedna centrální banka (Evropská centrální banka).

Podle znění Smlouvy z Maastrichtu znamená hospodářská a měnová unie:

"neodvolatelně stanovit vzájemné měnové kurzy měn členských států a zavést jednotnou měnu ECU, jakož i stanovit a provádět jednotnou peněžní a kurzovou politiku", přičemž "přednostním cílem obou politik je cenová stabilita"

(Euroskop, 2015)

Součástí této smlouvy bylo i stupňovité budování měnové unie.

1. Stupeň započal roku 1990. Sledovaným cílem byla především liberalizace kapitálu (Španělsko, Řecko a Portugalsko byly upraveny zvláštním dodatkem), a institucionální a personální budování HMU a účast všech členských států v kurzovém mechanismu.
2. Stupeň začal v lednu 1994 a podstatnou změnou bylo zavedení Evropského měnového institutu (EMI). Po formální stránce se mezitím nic nezměnilo a centrální banky si zachovaly své pravomoci a kompetence, ale EMI pomáhala státy připravovat na další etapu měnové unie a to zejména po stránce implementační a procedurální. Zároveň podporovala členské státy ve splnění daných konvergenčních kritérií a stanovilo se, aby se staly národní centrální banky zcela nezávislé na centrálních vládách. Všechny národní měny byly od tohoto okamžiku zahrnuty do společného koše.

3. Stupeň měl začít v roce 1997, ve skutečnosti ale začal až o bezmála dva roky později. Bylo rozhodnuto, že vznikne systém evropských centrálních bank a na základě EMI i samotná Evropská centrální banka.

Nositel Nobelovi ceny Robert Mundell přišel ve svých studiích o „optimálních měnových oblastech“ k zajímavému závěru. Pokud nejsou dvě části měnové unie dostatečně homogenní, aby mezi nimi mohl proudit volně kapitál a jiné výrobní faktory, společná měna způsobí pokles investic v chudších regionech a s tím spojený nárůst nezaměstnanosti. Příčinou tohoto jevu je jednotný měnový kurz obou regionů, který narušuje komparativní výhody mezinárodního obchodu (Mach, 2003).

Podmínky členství

Ve snaze utvořit stabilní měnové prostředí pro nově se rodící měnovou unii, byla stanovena kritéria, která jsou více známa jako „konvergenční“. Ty musí splnit každá země vstupující do měnové unie. Jejich součástí jsou následující podmínky:

- Schodek veřejných rozpočtů nesmí překročit 3 % ročně při maximální výši 60 % HDP.
- Míra inflace může být maximálně 1,5 % nad hranicí, kterou tvoří tři členské státy s nejlepšími výsledky.
- Nominální dlouhodobá úroková míra nesmí překročit průměr tří států s nejlepšími výsledky o více než 2 %.
- Země se musí před vstupem účastnit systému měnových kurzů po dobu nejméně dvou let bez větších oscilací.

Členské státy

V současnosti má eurozóna osmnáct členů. Výjimku z povinnosti mít euro má pouze Velká Británie a Dánsko. Švédsko využilo dobrovolnosti a nezapojilo se do Evropského mechanismu směnných kurzů. Nové státy, které přistupovaly do Evropské unie po roce 2004, mají v přístupových smlouvách zakotveno přistoupit k euru v okamžiku, kdy budou splňovat dané ekonomické podmínky.

Tabulka č. 2 – Roky vstupu zemí do eurozóny (18).

Roky vstupu zemí do eurozóny (18)	
1999	Belgie
	Finsko
	Francie
	Irsko
	Itálie
	Lucembursko
	Německo
	Nizozemsko
	Portugalsko
	Rakousko
	Španělsko
2001	Řecko
2007	Slovinsko
2008	Kypr
	Malta
2009	Slovensko
2011	Estonsko
2014	Lotyšsko

Zdroj: zpracování autora na základě údajů Evropské komise, 2015.

Euro

Euro bylo v bankovním styku používáno již od roku 1999 a ve své fyzické podobě se dostalo do oběhu 1. ledna 2002. Zajímavostí je, že vyobrazení zadní strany mincí je ponechána v kompetenci národních států, zatímco lící strana je pro všechny mince společná.

V Radě EU, v rámci Ecofinu (tedy ministrů financí členských zemí EU) vznikla tzv. Euroskupina (Eurogroup), která sdružuje ministry financí zemí platících eurem. Tato skupina se schází vždy o den dřív než Ecofin a jejímu zasedání jsou bez hlasovacího práva účastni mimo jiné prezident Euroskupiny, prezident Evropské centrální banky, předseda pracovní skupiny a samozřejmě Evropský komisař pro ekonomické a finanční záležitosti tak, aby byla zachována společná kontinuita (Ministerstvo financí, 2015).

Obrázek č. 1 – Mince: Vatikán

Zdroj: ECB

To však současně znamená, že K/L^* již nepředstavuje rovnovážný stav práce a kapitálu a v jeho důsledku dochází k posunu křivky investic rovněž na novou vyšší úroveň (posun křivky $s(HDP/L)$ na $s(HDP/L')$). Fixní míra investic nyní platí pro vyšší výstup a vytváří tak vyšší příliv investic pro daný poměr K/L .

Při K/L^* příliv investic převyšuje odliv a poměr vlastní práce a kapitálu začíná růst. Nový rovnovážný bod (D) ukazuje na skutečnost, že zvýšená efektivita bude stimulovat další investice.

Při růstu poměru kapitálu a práce (z bodů K/L^* na K/L') výstup pracovníka roste, což ukazuje změna hodnoty z Y/L^* na Y/L' a ekonomika se tak dostává z bodu C do bodu E. Zásoby kapitálu se však vytváří velmi pomalu, a proto tento proces může trvat roky, zatímco růst produktivity pracovníka je podstatně rychlejší. V okamžiku, kdy se obě skutečnosti časově sladí, ekonomika se znovu dostává do rovnováhy.

V otázce dlouhodobých účinků integrace na ekonomiku se mnoho autorů jako například Badinger (2005) nebo Deardorff a Stern (2002) shodují, že nalézt odpověď není snadné, protože nelze dokonale oddělit efekt členství od jiných vnějších faktorů.

3.6.2 Import a export

Štěřbová (2013) vymezuje dva základní směry mezinárodního obchodu: liberalismus a protekcionismus. Jak však sama podotýká, málo kdy se lze setkat s čistě liberalistickou, či čistě protekcionistickou politikou a vždy se jedná o kompromis mezi oběma přístupy.

Liberalismus

je chápán jako odstranění obchodních překážek a to jak tarifního, tak netarifního charakteru. To se zároveň týká i omezení subvencí, popřípadě jejich úplného zrušení. Cílem je dosažení volné zahraniční výměny bez státních zásahů.

Protekcionismus

je chápán jako ochrana domácího trhu. Je určován státem, který se snaží eliminovat negativní vnější vlivy na konkrétní odvětví. To sice krátkodobě může vést k pozitivnímu vývoji, dlouhodobě však přináší více negativních aspektů – jakými jsou například nekonkurenceschopnost domácích firem nebo omezení přísunu know-how a jiných technologií ze zahraničí.

Při vstupu státu do integračního celku dochází k liberalizaci mezinárodního obchodu mezi členskými zeměmi. To má za následek podle Štěřbové (2013) zvýšení konkurence na domácím trhu, růst specializace ekonomiky, možnost vyšší realizace komparativních výhod, nižší spotřebitelské ceny a do jisté míry i eliminaci inflace.

3.6.3 Pracovní trhy

Jak popisuje Baldwin (2013), evropská integrace ovlivňuje pracovní trhy pouze nepřímo a existují tak velké rozdíly mezi trhy práce v rámci jednotlivých členských států. Shrnuje, že vlastní integrace trhů vede ke zvýšení konkurence, což má za následek tlak na úpravu struktury výroby. Aby se výroba přizpůsobila novým požadavkům, mění se nároky na pracovníka, což vytváří tlak na flexibilitu trhu práce. Státy s flexibilními trhy práce mají komparativní výhodu, která se následně zprostředkovaně projevuje na trhu zboží.

Baldwin (2013) dodává, že z důvodu volného pohybu pracovních sil je rozšířená obava z přílivu levné pracovní síly do bohatších států EU, což bude na cílovém trhu práce vést ke snížení mezd a zvýšení tamější nezaměstnanosti. Empirické studie však tyto scénáře nepotvrzují a řada z nich přišlo s výsledkem, že přistěhovalství nemá ve velké míře negativní dopady na domácí trhy práce. Vysvětlení lze hledat v nízké mobilitě pracovních sil, která je způsobena zejména kulturními a institucionálními důvody.

Zásadní vliv rovněž mají přechodná období, jež dočasně staré státy Unie mohou vůči novým členským zemím zavést. Ty mohou dosáhnout až 7 let a takovým příkladem je Německo nebo Rakousko, které si vyjednaly přechodná období na volný pohyb pracovních sil vůči zemím přistupujícím do EU k roku 2004.

3.7 Dotační toky mezi EU a členskými státy

Evropská unie disponuje vlastním rozpočtem, jehož rozpočtováný rámec se vztahuje na sedmileté období. V minulosti se programové období vztahovalo na roky 2007-2013, v současnosti je rozpočtováný rámec vztažený k letům 2014 - 2020 (Falathová, 2009).

Příjem rozpočtu EU tvoří zejména (Evropská komise, 2010):

- Tradiční vlastní zdroje – tvoří je zejména cla z nečlenských zemí.
- Zdroje založené na dani z přidané hodnoty – jedná se o jednotnou procentní sazbu uplatňovanou na příjem členského státu z DPH.
- Zdroje pocházející z hrubého národního důchodu – představují největší část příjmu rozpočtu EU.

Naopak z Evropské unie směrem do členských států směřuje mnoho finančních prostředků v rámci společných politik (například Společné agrární politiky) a nejrůznějších strukturálních dotačních programů. Těmi hlavními jsou:

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Zaměřuje se na podporu investičních projektů (infrastruktura, železnice), a také na podporu inovativních záměrů (například podporu podnikatelů).

Evropský sociální fond (ESF)

Zaměřuje se na podporu neinvestičních projektů, například rekvalifikace nezaměstnaných, tvorbu vzdělávacích programů nebo podporu stáží.

Zahradník (2003) upozorňuje, že:

„méně rozvinuté regiony, které dostávají rozvojovou asistenci, potřebují více než 40 let na to, aby míru svého zaostávání za průměrem EU snížily na polovinu“

(Zahradník, 2003, str. 63).

Na základě těchto toků, rozlišuje König (2009), dvě skupiny zemí podle toho, jestli mají kladnou či zápornou bilanci vůči rozpočtu Evropské unie:

- Čistí příjemci (státy s kladnou bilancí vůči rozpočtu EU).
- Čistí plátcí (státy se zápornou bilancí vůči rozpočtu EU).

Země, které vstupovaly do EU po roce 2004, jsou dle evropských kritérií považovány za chudší regiony, a proto se většina z nich stala ihned po vstupu do Unie čistými příjemci.

3.8 Ekonomický efekt dotací

Jak zdůrazňují někteří autoři, jako například Kohout (2009), výše dotací a jiných finančních prostředků členskému státu nezaručuje zvyšující se účinnost. Jako příklad tohoto tvrzení uvádí Řecko během osmdesátých let. Například v roce 1985 dosáhl objem dotací hodnoty 24 % HDP. Finanční prostředky začaly však proudit i do projektů s nízkou nebo dokonce zápornou společenskou hodnotou.

Profesor George Alogoskoufis z athénské Vysoké školy ekonomické zároveň upozorňuje, že mnoho prostředků získávaly nikoli nejlepší podniky, ale podniky s nejlepšími konexemi, což vedlo do značné míry k deformaci mikroekonomického prostředí (Kohout, 2009).

Příkladem naopak velmi kladného ekonomického efektu přijatých dotací je Irsko. Holman (2008) popisuje, že za pomoci evropských finančních prostředků vybudovalo Irsko železnice, dálnice a investovalo do dalších projektů, zatímco svým vlastním občanům mezitím daně snížilo. To vedlo k výraznému nárůstu tamní životní úrovně, která byla v zásadě placená z řad evropských daňových poplatníků. Aby se tomuto scénáři v dalších zemích do budoucna předešlo, existuje snaha nesnižovat daně ve státech, které jsou výraznými čistými příjemci evropských dotací.

Jak mnozí odborníci upozorňují, důležitým faktorem ovlivňující hodnotu dotace je také měnový kurz eura a národní měny. V důsledku jejich rozdílných vývoje v okamžiku ocenění vzniká kurzový rozdíl, který může pro subjekt dostávající dotaci představovat:

- kurzový zisk (příjem více finančních prostředků z důvodu slábnoucí národní měny),
- kurzovou ztrátu (příjem méně finančních prostředků z důvodu silnější národní měny).

3.9 Pohled do reality **– aktuální problémy ekonomických dopadů** **integrace**

Spolu se vznikem eura se začala čím dál více projevovat fiskální nezodpovědnost jednotlivých členů měnové unie. Ta však nestahovala pouze konkrétní stát, ale skrze společnou měnu i celou eurozónu. Projevila se tak negativně skutečnost, že zatímco monetární politika je zcela integrovaná, fiskální pravomoci zůstaly v kompetenci národních vlád.

Výsledkem snah o zachování stability, bylo vytvoření tzv. Bankovní unie, jež je zatím posledním schůdkem v pomyslné stupnici integrace evropských zemí směrem k plnohodnotné hospodářské unii. Jejím cílem je obnovení důvěry v euro a společný finanční dohled nad bankovními a úvěrovými institucemi, které by se tak měly stát výrazně stabilnějšími.

Jednotný bankovní dohled byl spuštěn v listopadu 2014 a byl svěřen Evropské centrální bance, která po zátěžových testech přebrala dohled nad všemi velkými bankami se strategickým významem. Ostatní nástroje (například Jednotný restrukturalizační mechanismus SRM) budou postupně implementovány v příštích několika letech. Členství v bankovní unii je povinné pro státy platící eurem a zcela dobrovolné pro všechny ostatní členy EU.

4. ANALYTICKÁ ČÁST

4.1 Analýza makroekonomických ukazatelů při vstupu do EU a eurozóny

Cílem analýzy je vyhodnocení ekonomických dopadů na makroekonomické ukazatele členských států v okamžiku vstupu do Evropské unie a eurozóny.

V interpretaci výsledků jsou uvedena data, která lze v podrobné formě nalézt v přílohách (přílohy č. 1 – č. 36) a to včetně podkladových tabulek, z kterých se při výpočtech vycházelo.

4.1.1 Hrubý domácí produkt

Význam

Hrubý domácí produkt vyjadřuje tržní hodnotu všech finálních statků a služeb vyprodukovaných v určité ekonomice za určité časové období (Dvořáková, 2011).

4.1.1.1 Vstup do EU

Tabulka č. 3 – Vývoj průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Porovnání	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
EU 15	114,55%	104,86%	109,96%	107,57%
EU 10	108,62%	108,64%	116,94%	101,82%
V4	108,57%	108,49%	116,92%	101,44%
Pobaltské státy	109,50%	111,20%	121,46%	104,61%
Celkový průměr	111,39%	106,83%	113,58%	104,51%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Z výsledků vyplývá, že se v první etapě mnoho starých zemí EU 15 vyznačovalo nadprůměrným růstem. Nejlepších výsledků dosahovalo Finsko s nárůstem 120,72 %. Těsně před vstupem však následoval jeho strmý propad, který se týkal i ostatních starých zemí vstupující po roce 1981.

Příčiny propadu lze nalézt v mnoha specifických faktorech. Pokles Španělska, Portugalska a Řecka byl důsledkem restrukturalizace ekonomik, neboť ke společenství přistupovaly jako výrazně chudší země. Navíc se tyto státy potýkaly s hlubokým zadlužením, které jejich ekonomické snažení nadále ztěžovalo.

V případě Finska, Rakouska a Švédska (země vstupující v roce 1995) lze toto zpomalení vysvětlovat přehřátí ekonomiky. Zejména Finsko bylo v minulosti velmi závislé na obchodu se Sovětským svazem, přičemž po jeho rozpadu zažívaly tyto obchodní vztahy velmi turbulentní období. V důsledku orientace na jiné trhy a nižší konkurenceschopnosti potřebovalo finské hospodářství čas a velmi zvolnilo tempo růstu.

Ve Švédsku lze příčinu hledat zejména ve finančním sektoru. Rostoucí úrokové sazby a pokles inflace nahrálo mnohým spekulantům, což vedlo ke znehodnocování měny a tím pádem i k dalšímu zdražení dluhů.

Celkově dosahovaly staré země EU 15 mezi těmito dvěma etapami celkový pokles tempa růstu z 114,55 % na 104,86 %.

U nově přistupující EU 10 byla situace před vstupem velmi různorodá. Zatímco u některých států zrychlovalo průměrné tempo růstu HDP (Maďarsko, Lotyšsko nebo Estonsko), jiné si tempo udržovaly (Česká republika, Malta, Kypr), jiné zaznamenaly jeho zpomalení (Polsko, Litva, Slovensko a Slovinsko). Na rozdíl od dřívějších zkušeností, ani jedna přistupující země však nevykázala pokles HDP, pouze jeho zpomalení.

Tyto různé trendy se v rámci EU 10 navzájem neutralizovaly a v konečném důsledku tempo růstu EU 10 jako celku spíše stagnovalo (z 108,62 % na 108,64 %). Trendy států Visegrádu (označovaných v tabulkách jako V4) rovněž zaznamenaly ve výsledku stagnující vývoj, když se v předvstupním období tempo růstu HDP prakticky nezměnilo. Pobaltské státy si vedly o něco málo lépe a zrychlily tempo růstu z 109,5 % na 111,2 %.

Po vstupu do EU většina zemí zažívala ekonomický boom. V případě Španělska a Portugalska byla recese nahrazena expanzí, která podpořila pozitivní efekt členství. Země EU 15 se vrátily ke zrychlení dynamiky, i přesto že pět let po vstupu se jejich tempo růstu HDP zvolnilo z 109,96 % na 107,57 %.

Jedinou zemí, která nezaznamenala natolik pozitivní výsledky, jak se očekávalo, bylo Rakousko. U něj je tento fakt vysvětlován skutečností, že tamější ekonomika byla v okamžiku vstupu zaměřena především na služby, a tak nakonec nedosáhlo takových výsledků, jako ostatní státy.

Nové státy EU 10 měly mnohem vyšší dynamiku, než tomu bylo u států starých a bezprostředně po vstupu se jejich tempo HDP zrychlilo na 116,94 %. V posledním období nakonec zpomalilo na 101,82 %, což bylo způsobeno ekonomickou krizí. Lze očekávat, že vzhledem k lepším průběžným výsledkům, než jaké vykazovala EU 15, mohly těžit země EU 10 z pozitivního efektu vstupu do Unie podstatně déle.

Souhrn

Země deset let před vstupem (v období t_{-10}) nejsou zásadně ovlivněny blížícím se vstupem do EU a udržují si individuální tempo růstu. V období těsně před vstupem (t_{-5}) většina ekonomik prochází značnými změnami, což má ve výsledku na ekonomiku států stagnující, popřípadě klesající efekt (106,83 %). Těsně po vstupu do Unie (t_{+5}) reagují ekonomiky mnohem dynamičtěji (113,58 %) a tento pozitivní efekt přetrvává několik let, dokud se nevyčerpá a HDP v poslední fázi (t_{+10}) nezpomalí (104,51 %).

4.1.1.2 Vstup do eurozóny

Tabulka č. 4 – Vývoj průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Porovnání	Období			
	t ₉ - t ₄	t ₄ - t ₀	t ₀ - t ₊₃	t ₊₃ - t ₊₈
Země vstupující 1999	106,92%	103,85%	98,91%	112,13%
Země nevstupující 1999	104,17%	105,08%	97,94%	111,35%
Nové státy (od r. 2007)	110,52%	109,62%	104,09%	
Celkový průměr	108,09%	105,36%	101,34%	112,13%

Zdroj: výpočet autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Ze zemí přistupující v roce 1999 (resp. 2002) ke společnému platidlu, zaznamenaly pouze dvě z jedenácti zemí v předvstupním období růst: Finsko z 97,06 % na 106,56 % a Irsko z 107,79 % na 111,98 %, které se živilo na dřívějším prudkém ekonomickém rozvoji. Ostatním zemím průměrné tempo růstu HDP klesalo.

Příčinu lze hledat v obecném ekonomickém útlumu mezi lety 2001 – 2002, který byl způsoben zejména zpomalením vývoje v USA. Nepříznivé výsledky byly o pár měsíců později navíc umocněny událostmi z 11. září a všeobecnou panikou. Tyto negativní efekty se přenesly i na státy eurozóny a zejména jsou pak patrné na výsledcích Německa, které je zásluhou relativně vyšší závislosti na produkci investičního zboží a větší váze průmyslového exportu, více citlivé na ekonomický vývoj mimo Evropu.

Po roce 2002, kdy se z eura stala rovněž i fyzická měna došlo k prudkému oživení a státy eurozóny vykazovaly průměrnou dynamiku ve výši 112,13 %.

Zajímavý je trend komparovaných zemí, které si ponechaly národní měnu, tj. Velké Británie, Švédska a Dánska. Ty vykazovaly skoro totožný průběh jako země vstupující do eurozóny, a však s jedním podstatným rozdílem. V období před rokem 1999 nezaznamenávají tak prudký pokles a naopak po roce 1999 ztrácejí na země s eurem vždy jeden procentní bod.

V tomto ohledu je rovněž zajímavé pohledět na státy nové, tedy vstupující po roce 2007. Ty před vstupem rovněž velmi nepatrně ztrácí a tento pokles přetrvává i v dalším tříletém období. Zdůrazněme však, že do těchto výsledků se promítá finanční krize z roku 2008, která výsledky u těchto nových států značně zkresluje.

Souhrn

Tempo růstu HDP při vstupu do eurozóny nereaguje natolik dynamicky, jako je tomu při vstupu do EU. Přesto lze vysledovat trend, kdy se těsně před vstupem zřetelně zpomalí (z 108,09 % na 105,36 %), aby pak dlouhodobě vykazoval přibližně o jeden procentní bod lepší výsledky než v případě komparovaných zemí. Tento efekt se však postupně vytrácí a lze očekávat, že v delším časovém období se úplně vytratí.

4.1.2 Import zboží a služeb

Význam

Import reprezentuje zboží a služby dovezené z cizích zemí do domácí ekonomiky. Obsahuje mimo jiné výrobky, dopravu, pojištění, cestovní náklady, honoráře, licenční poplatky a další služby, jakými jsou například komunikace, stavebnictví, finanční nebo informační oblast (WB, 2015).

4.1.2.1 Vstup do EU

Tabulka č. 5 – Vývoj průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Porovnání	Období			
	t ₋₁₀ - t ₋₅	t ₋₅ - t ₀	t ₀ - t ₊₅	t ₊₅ - t ₊₁₀
EU 15	115,99%	105,83%	113,03%	108,63%
EU 10	112,85%	108,98%	120,10%	99,98%
V4	118,69%	110,84%	120,14%	99,64%
Pobaltské státy	111,75%	109,91%	123,43%	100,49%
Celkový průměr	114,33%	107,48%	116,70%	104,21%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

U zemí EU 15 indikátor importu zaznamenal před vstupem pokles tempa z celkových 115,99 % na 105,82 %. Pouze dvě země zaznamenaly růst a těmi jsou Velká Británie a Irsko, které se na rozdíl od ostatních zemí původní patnáctky nepotýkaly s vážnějšími ekonomickými problémy. U Spojeného království je výsledek překvapením, neboť v tuto dobu opouštělo strukturu EFTA a začalo se orientovat na jednotný trh EU.

Hluboký propad tempa růstu zažilo především Řecko, které průběžně klesalo z 128,55 % na 118,9 % (před vstupem) a zastavilo se až na hodnotě 95,82 % po vstupu do Unie. Tento strmý propad lze vysvětlit především zodpovědnější a racionálnější politikou tamější vlády, která tolik neutrácela, na což reagovala domácí poptávka rovněž pozvolným poklesem.

Trend postupného snižování závislosti na importu v předvstupním období lze rozpoznat i u EU 10 (pokles tempa z 112,85 % na 108,98 %). Proti tomuto trendu se pohybovala pouze maličká Malta, u níž jsou údaje zkreslené vlastní velikostí země.

Střední Evropa sledovala trend ostatních zemí, když její tempo růstu dovozu kleslo z celkových 118,69 % na 110,84 %, zatímco pobaltské státy nereagovaly tak citlivě a jejich výsledky zpomalily z 111,75 % na 109,91 %.

Po vstupu do evropských struktur, země EU 15 zaznamenaly nárůst tempa z 105,83 % na 113,03 %, přičemž se dlouhodobě tato hodnota ustálila na 108,63 %. Nejvíce se přitom zvýšil import do zemí jako je Portugalsko (126,41 %), Španělsko (124,16 %) a Irsko (121,15 %). Tento efekt se dal očekávat, jelikož všechny tři země představují velmi zajímavé a poměrně velké trhy, na které šlo snadno expandovat.

U nových zemí EU 10 se po vstupu do Unie zvýšilo celkové tempo růstu dováženého množství zboží a služeb na 120,1 %, aby se tempo dlouhodobě ustálilo na 113,56 %. I zde lze spatřit větší dynamiku nových států oproti státům starým.

Nejvyšších hodnot dosahovala Litva (126,15 %), Lotyšsko (125,47 %) a Polsko (124,37 %). Zatímco pobaltské státy patří mezi nejdynamičtější oblasti v rámci EU 10, Polsko je zajímavé především s ohledem na velkou rozlohu a velký počet obyvatel, kterému se jen těžko může některá z deseti nově přistupujících zemí rovnat. Zvýšení importu po vstupu do EU u této země se v tomto ohledu tedy jeví jako logické vyústění těchto skutečností.

Za povšimnutí stojí také fakt, že klíčovým okamžikem je přelom čtvrtého a pátého roku po vstupu. Jedná se o chvíli, kdy náhle klesne tempo dováženého zboží u mnoha zemí, aby se v dlouhodobém horizontu tempo růstu vrátilo k dlouhodobě udržitelnému vývoji. Tento efekt lze pozorovat u všech nových zemí a současně i některých starých. Tato skutečnost může být vysvětlována zejména tím, že v tomto období mnoho firem vyhodnocuje stávající pozici na trhu a rozhoduje se, jestli trh opustí nebo zůstane.

Souhrn

Těsně před vstupem do EU země mírně zpomalí dynamiku růstu, aby se po vstupu následně tento vývoj zintenzivnil. V konkrétních číslech se tempo růstu dovozu zboží a služeb zpomalilo z 114,33 % na 107,48 %, aby těsně po vstupu zrychlilo tempo na 116,67 % a dlouhodobě se usadilo na růstu 104,21 %. Tento trend je v souladu se všemi sledovanými skupinami, a to jak hlavními tak dodatkovými.

Klesající situaci před vstupem si lze vysvětlit tím, že se stávající importéři musejí přizpůsobovat novým měnícím se podmínkám. Zároveň i mnoho unijních importérů spíše čeká na okamžik vstupu kandidátské země do Unie, než že by začalo s importem těsně před jejím vstupem.

4.1.2.2 Vstup do Eurozóny

Tabulka č. 6 – Vývoj průměrného tempa růstu importu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Porovnání	Období			
	t ₉ - t ₄	t ₄ - t ₀	t ₀ - t ₊₃	t ₊₃ - t ₊₈
Země vstupující 1999	106,30%	108,11%	102,77%	113,66%
Země nevstupující 1999	103,91%	107,42%	101,08%	113,89%
Nové státy (od r. 2007)	109,82%	113,53%	102,74%	
Celkový průměr	107,42%	109,57%	103,13%	113,81%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Import starých států zažil před rokem 1999 nečekaný růst tempa z 106,3 % na 108,11 % a to navzdory faktu, že v tomto období tyto země vykazovaly znatelné zpomalování růstu HDP. Nejlépe si vedlo ambiciózní Irsko, které i navzdory recesy v ostatních zemích zůstalo na vysokých hodnotách (109,73 %, 118,65 %, 110,1 %) a dlouhodobě si vysoké tempo růstu udržovalo i po roce 2002 (111,86 %). Tento vývoj je spojen zejména se silnou domácí poptávkou, která podporovala celou domácí ekonomiku.

Nárůst importu před rokem 1999 však zaznamenaly i komparované země nevstupující do eurozóny. Výsledky těchto států zejména táhla Velká Británie, u které se však v dalších obdobích rovněž projevila silná závislost na státech se slábnoucími ekonomickými výsledky (především USA a Německa).

Je důležité připomenout, že zatímco HDP vstupujících zemí klesalo, HDP zemí nevstupujících rostlo a mělo tak lepší pozici pro užití importní dynamiky na rozdíl od vstupujících států.

Výsledky nových zemí kopírují výsledky starých. Ty vykazují rovněž zvýšenou hodnotu dovozu hlavně před vstupem do eurozóny (z 109,82 % na 113,52 %) a značné zpomalení tohoto indikátoru po vstupu na celkových 102,74 %. Znovu však musí být připomenut vliv globální krize, který v tomto období měl značně negativní vliv na ekonomické veličiny.

Souhrn

Průměrně se před přijetím eura projevoval import zboží a služeb sice postupným poklesem tempa až do roku 2002 (z 107,42 %, na 109,57 % a konečných 103,13 %), ale od tohoto roku lze již pozorovat znatelný nárůst tempa opět zpět na 113,81 %. Z výsledků je zřejmé, že pro import byl okamžik vstupu do eurozóny pozitivním impulzem a to zejména v těsném předvstupním a povstupním období. Brzy se tento efekt však vytrácí a vrací se zpět do průměrného stavu.

4.1.3 Export zboží a služeb

Význam

Export reprezentuje zboží a služby vyvezené z domácí ekonomiky do cizích zemí. Obsahuje mimo jiné výrobky, dopravu, pojištění, cestovní náklady, honoráře, licenční poplatky a další služby, jakými jsou například komunikace, stavebnictví, finanční nebo informační oblast (WB, 2015).

4.1.3.1 Vstup do EU

Tabulka č. 7 – Vývoj průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Porovnání	Období			
	t ₋₁₀ - t ₋₅	t ₋₅ - t ₀	t ₀ - t ₊₅	t ₊₅ - t ₊₁₀
EU 15	117,15%	108,34%	111,96%	109,15%
EU 10	110,70%	109,83%	119,65%	102,97%
V4	116,23%	111,87%	120,77%	101,75%
Pobaltské státy	108,16%	110,74%	123,10%	105,21%
Celkový průměr	113,71%	109,12%	115,94%	107,63%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

U zemí EU 15 byl vývoj exportu zboží a služeb velmi podobný vývoji importu, když se jeho dynamika před vstupem snížila z 117,15 % na 108,34 %. Znatelný pokles zažilo zejména Portugalsko, kterému se snížila dynamika růstu z 126,26 % pouze na 102,36 %. To bylo dáno především jeho aktuální nestabilitou a rychlým střídáním tamějších vlád. Zvyšování deficitu platební bilance, vysoká úroková míra a devalvace měny vedla v této době dokonce k dohodě s MMF o finanční stabilitě země.

Jedinou komparovanou zemí, které se tempo růstu nesnížilo, bylo Dánsko (108,44 % na 112,08 %), které do značné míry těžilo ze zažitých vztahů s partnery EFTA.

Nové země neměly těsně před vstupem takovou dynamiku, jako země staré, a však tento fakt byl nahrazen stabilitou výsledků (110,7 % na 109,83 %).

Střední Evropa kopírovala trendy EU 15, když si v prvním období zachovala velmi silnou dynamiku, ale na úkor prudkého propadu tempa těsně před vstupem (116,23 % na 111,88 %). Příčinou bylo snížení německé domácí poptávky, na které jsou všechny tyto čtyři země velmi závislé.

Po vstupu do Unie se u států EU 15 tempo růstu exportu zvýšilo na 111,96 % a dlouhodobě se ustálilo na 109,15 %. Slibné výsledky zaznamenalo Rakousko, které dokázalo po velmi nízkém tempu po vstupu (pouhých 105,82 %), zvýšit tempo růstu na konečnou hodnotu 110,69 %, což lze přičíst na vrub specifickému charakteru rakouské ekonomiky. Naopak značné trápení prožívalo Řecko, jemuž se export po vstupu do Unie propadl na 93,18 %. Příčiny lze hledat zejména v nekonkurenceschopnosti řeckých firem, které nebyly schopné flexibilně reagovat na nové požadavky.

U nových států bylo tempo růstu mnohem intenzivnější, když se ve znamení velkého očekávání průměrná dynamika EU 10 zvýšila po vstupu na 119,65 %. Přesto z dlouhodobého hlediska nedokázaly všechny společnosti na nových trzích uspět a růst exportu se později znatelně zpomalil na 102,97 %.

Státy Visegrátské skupiny následovaly trend EU 10, když se jejich vývoj pohyboval na 120,77 % po vstupu a dlouhodobě se tempo zpomalilo na 101,75 %. Nejhorších výsledků z nových států dosahovala maličká Malta, které se export zvýšil na 113,22 %, aby se nakonec ustálil na 105,06 %. Tato hodnota však může být zkreslena velikostí tohoto státu.

Souhrn

Po vstupu do Evropské unie se stejně, jako tomu bylo v případě importu, vzájemný obchod zintenzivnil a zemím se zvýšila hodnota indikátoru exportu (z 109,12 % na 115,94 %). Tento trend lze vidět u všech sledovaných skupin zemí.

Zajímavé je porovnání efektu exportu a importu v dlouhodobém měřítku. Zatímco import u nových zemí v dlouhém časovém období měl spíše tendenci klesat, export spíše mírně roste. To ukazuje na zvyšující se konkurenceschopnost firem, jejíž pozitivní efekt se projevuje i ve vztahu k mimoevropským zemím.

4.1.3.2 Vstup do eurozóny

Tabulka č. 8 – Vývoj průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Porovnání	Období			
	t ₉ - t ₄	t ₄ - t ₀	t ₀ - t ₊₃	t ₊₃ - t ₊₈
Země vstupující 1999	107,93%	108,09%	102,26%	113,25%
Země nevstupující 1999	106,17%	106,63%	101,36%	113,30%
Nové státy (od r. 2007)	110,95%	113,96%	103,06%	
Celkový průměr	108,86%	109,73%	102,81%	113,44%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Zemím vstupujícím do měnové unie se index exportu postupně zhoršoval až do roku 2002 (107,93 %, 108,09 %, 102,26 %), což plně koreluje s předchozími analýzami. Nejlépe si vedlo Irsko (110,9 %, 118,34 %, 111,03 %), které si dokázalo držet vysoký standard i během obecně se zhoršující se situace. Zde se projevuje pozitivní vliv přílivu zahraničních investic a to zejména v oblasti farmacie, chemie, biochemie a sofistikované elektroniky.

Země, které si ponechaly národní měnu, zažívaly podobný cyklus jako země eurozóny a proto stejně jako v případě importu nelze tvrdit, že vývoj má přímou souvislost s jednotnou měnou. I zde však lze pozorovat, že po roce 1999 si země eurozóny držely o jeden procentní bod lepší výsledky než státy bez eura. Tyto závěry jsou tedy v podstatě shodné s vývojem importu.

V dlouhém období se vše vrací do rovnovážného stavu a obě uskupení vykazují skoro totožné výsledky, přičemž číselně vyjádřeno dosahovala eurozóna tempa 113,25 % a země mimo ní 113,3 %.

Nové země přistupující k jednotné měně po roce 2007 zažily znatelný propad, když se jejich hodnota exportu snížila z 110,95 % a následujících slibných 113,96 % na pouhých 103,06 %. Na vině je i zde hluboký efekt ekonomické krize, který dost možná anuloval veškeré pozitivní efekty vstupu do integračního uskupení.

Souhrn

Výsledky exportu jsou prakticky totožné s výsledky importu, když se průměrné tempo růstu pohybovalo z 108,86 % na 109,73 %, aby se po vstupu značně hodnoty dynamiky snížily na 102,8 % a dlouhodobě se usadily na konečných 113,44 %. I zde je efekt vstupu do eurozóny spíše krátkodobého charakteru a v dlouhém období se vrací zpět do průměrných hodnot. To si lze vysvětlit tím, že spolu se společným platidlem se sice otevírají nové příležitosti, ale ani zdaleka ne natolik velké, jako v porovnání s okamžikem, když země vstupuje do Evropské unie.

4.1.4 Industriální přidaná hodnota

Význam

Průmyslová přidaná hodnota odpovídá oddílům 10-45 v členění ISIC, kterým se řídí mezinárodní společenství. Konkrétně zahrnuje přidanou hodnotu v oblasti důlnictví, výroby, stavebnictví, elektřiny, vody a plynu. Přidaná hodnota je přitom čistý výstup sektoru po sečtení všech výstupů a odečtení výrobního materiálu (UN, 2015).

4.1.4.1 Vstup do EU

Tabulka č. 9 – Vývoj průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Porovnání	Období			
	t ₋₁₀ - t ₋₅	t ₋₅ - t ₀	t ₀ - t ₊₅	t ₊₅ - t ₊₁₀
EU 15	116,34%	100,21%	111,29%	106,44%
EU 10	106,60%	107,33%	117,16%	-
V4	108,37%	107,15%	118,19%	-
Pobaltské státy	105,75%	109,85%	122,02%	-
Celkový průměr	109,76%	104,60%	114,51%	104,82%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Industriální přidaná hodnota se projevila v rámci EU 15 v předvstupním období poklesem, když se tempo růstu z celkových 116,34 % zpomalilo pouze na 100,21 %. Nejhorších výsledků dosahovalo Španělsko (z 116,32 % na 93,88 %), Portugalsko (z 111,5 % na 96,1 %), Finsko (z 120,91 % na 95,18 %) a Švédsko (z 116,68 % na 98,84 %). Vše přitom do značné míry kopíruje trend jejich vlastního vývoje hospodářství s tím rozdílem, že se tato veličina chová mnohem citlivěji a propad je tak ještě o něco znatelnější.

To platí i v případě EU 10. Přesto existuje několik málo případů, kdy industriální přidaná hodnota zcela nekopírovala vývoj HDP dané země. Takovými případy jsou například i Česká republika, která vykazovala pokles tempa industriální přidané hodnoty o 1,94 %. Podle některých analýz za to může oslabení zahraniční poptávky a částečně i záplavy ze srpna roku 2002.

V celkovém součtu se novým zemím před vstupem dařilo lépe, než tomu bylo u EU 15, když se výkon jejich industriální přidané hodnoty zvýšil z 106,6 % na 107,33 %.

Po vstupu do Unie se státy EU 15 vrátily k výraznému růstu, když se dostaly na hodnotu 111,29 % vůči předchozímu období, aby se dlouhodobě usadily na průměrném růstu 106,44 %. Nejlépe si v tomto ohledu vedlo Španělsko, ve kterém se projevil pozitivní efekt transformace tamní ekonomiky.

Nové země EU 10 se i v tomto parametru zdají být po vstupu do EU dynamičtější a celkově se jejich výsledky zlepšily z 107,33 % na 117,16 %. Střední Evropa v tomto ohledu vykazovala nadprůměrné výsledky (včetně České republiky), když jejich dynamika vzrostla na 118,19 %. Ještě lépe si však vedly pobaltské státy, jejichž tempo růstu vzrostlo na celkových 122,02 %.

Souhrn

Industriální přidaná hodnota je velmi ovlivněná vývojem HDP, a však ne vždy jeho trend kopíruje. Jeví se také v konečném součtu mnohem citlivěji, a tak její kolísání vůči HDP nabírá přibližně hodnot ± 2 %. I v tomto případě lze hovořit o celkovém zpomalení dynamiky těsně před vstupem (z 109,76 % na 104,6 %) a pak jeho znatelné zrychlení až na 114,51 % těsně po vstupu, aby byla dlouhodobě tato trendová funkce nahrazena volnějším růstem 104,82 %.

4.1.4.2 Vstup do eurozóny

Tabulka č. 10 – Vývoj průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Porovnání	Období			
	t ₉ - t ₄	t ₄ - t ₀	t ₀ - t ₊₃	t ₊₃ - t ₊₈
Země vstupující 1999	104,71%	103,82%	97,93%	110,93%
Země nevstupující 1999	101,86%	104,97%	96,79%	110,83%
Nové státy (od r. 2007)	110,09%	109,83%	103,95%	
Celkový průměr	106,58%	105,66%	99,19%	110,93%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Industriální přidaná hodnota se u států eurozóny projevovала postupným poklesem až do roku 2002, když se z 104,71 % zpomalila dynamika růstu na 103,82 % a až na konečných 97,93 %. I v této době si nejlépe vedlo Irsko (108,84 %, 111,35 %, 108,49 %) těžící z obecně nadprůměrných výsledků.

Po roce 2002 se státy obratem vrátily k prudkému oživení na 110,93 %, z nichž nejlépe si vedly Španělsko (+15,55 %), Německo (+15,32 %) a Belgie (+14,79 %). Španělsko zaznamenalo nejlepší výsledky zejména v oblasti chemického a potravinářského průmyslu.

I zde je vývoj přibližně stejný, jako je tomu u komparativní skupiny zemí, které do měnové unie nevstoupily a znovu lze vypořádat zřetelnější růst těsně před přijetím eura a později rozdíl cca jednoho procenta po roce 2002. Tento efekt ale v posledním období mizí a obě uskupení se vyznačují přibližně stejnou dynamikou růstu.

U zemí, které přijaly euro po roce 2007, se projevovala v předvstupním období stagnace (z 110,09 % na 109,83 %) a následný propad po přijetí jednotné měny na 103,95 %. Jediná země, která si i přes obecně klesající tendenci udržela rostoucí trend, bylo Estonsko, když z 101,11 % před vstupem, vzrostlo jeho tempo růstu na 109,46 % po vstupu. Za touto překvapivou skutečností lze hledat dozvuky prudkého ekonomického boomu, který probíhal v podstatě až do roku 2008. Důsledky vzrůstajících příjmů obyvatelstva a růstu poptávky se ale dlouhodobě projevíly vzrůstající inflací a v konečném součtu i růstem schodku dluhů.

Souhrn

Výsledky do jisté míry kopírují dynamiku růstu HDP s občasnými odchylkami. Celkové tempo růstu přidané industriální hodnoty se z 106,58 % v předvstupním období dále snížilo na 105,66 % až na hlubokých 99,18 %, aby se ukazatel v dlouhodobém horizontu ustálil na 110,93 %.

Z nečekaně podobných výsledků mezi státy vstupujícími a nevstupujícími do eurozóny lze vypořadovat, že industriální přidaná hodnota sice krátkodobě pocítuje kladný efekt členství, ale ten se také velmi brzy vytrácí.

4.1.5 Inflace

Význam

Inflace je měřená indexem spotřebitelských cen a odráží roční procentní změny v nákladech průměrného spotřebitele. Obvykle je výpočet prováděn na základě laspeyresova indexu (WB, 2015).

4.1.5.1 Vstup do EU

Tabulka č. 11 – Vývoj průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných segmentech při vstupu do EU (%).

Porovnání	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
EU 15	109,54%	109,52%	108,36%	107,17%
EU 10	111,95%	104,22%	104,45%	102,72%
V4	113,81%	105,88%	104,00%	103,17%
Pobaltské státy	116,57%	102,16%	106,45%	102,81%
Celkový průměr	110,87%	106,55%	106,17%	104,67%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Země EU 15 se vyznačovaly v průměru zdravým růstem inflace v období před vstupem do Evropské unie. Nadprůměrnou inflaci vyznačovalo pouze Řecko (114,73 %, 116,29 %), Španělsko (118,83 %, 112,23 %) a Portugalsko (122,46 %, 123,21%). Příčiny této situace lze nalézt v restrukturalizaci, kterou tyto ekonomiky procházely.

V případě států EU 10 byla inflace v porovnání se starými zeměmi o něco vyšší (111,95 %, 104,22 %), ale to je v zásadě spojeno s transformačními procesy, které v rámci těchto ekonomik během devadesátých let probíhaly. S liberalizací trhů a se stabilizací ekonomik se tempo inflace začalo snižovat, přičemž nejvyšších hodnot dosahovalo Slovensko. Zde se jedná o pozůstatek liberálních reforem, které uvolnily ceny dříve regulovaných položek. Došlo tak k prudkému nárůstu cen (zejména energií), a tím i k poklesu reálných mezd.

Po vstupu do Unie se držely staré země na stabilních hodnotách (108,36 % a 107,17 %), přičemž nejhorších výsledků dosahovalo Řecko, jež se odklonilo od zodpovědné fiskální politiky a vrátilo se v tomto období zpět k expanzivní politice.

Nové země EU 10 po vstupu do Unie rovněž vykazovaly stabilní tempo inflace (104,45 % a 102,72 %), které je však v porovnání s EU 15 o poznání nižší. Všeobecné zvolnění tempa se týká všech nových států a za původce těchto dat lze znovu označit projevující se ekonomickou krizi.

Souhrn

V celkovém průměru lze hovořit o postupném zpomalování inflace z 110,87 % na 106,55 % před vstupem a dalším zpomalení po vstupu (106,17 %, 104,67 %). Efekt členství v Unii má v konečném součtu zejména stabilizační důsledky a to i u zemí, které prochází hlubokou restrukturalizací.

4.1.5.2 Vstup do eurozóny

Tabulka č. 12 – Vývoj průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Porovnání	Období			
	t ₉ - t ₄	t ₄ - t ₀	t ₀ - t ₊₃	t ₊₃ - t ₊₈
Země vstupující 1999	104,03%	101,98%	102,42%	102,18%
Země nevstupující 1999	104,13%	101,67%	101,66%	101,60%
Nové státy (od r. 2007)	105,35%	103,12%	103,00%	
Celkový průměr	104,88%	102,47%	102,66%	102,28%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Vývoj tempa inflace měl obecně snižující se charakter a to jak u zemí eurozóny (104,03 %, 101,98 %), tak u zemí stojících mimo ní (104,13 %, 101,67%). Nejvíce přitom rostla inflace v Irsku, která zejména reagovala na změnu úrokových sazeb. K obecnému průměru EU se znovu přiblížila až v roce 2004, kde již zůstala.

Po roce 2002 lze vyzorovat, že země eurozóny vykazují v průměru o půl procentního bodu vyšší hodnoty, než státy s národní měnou. Nadprůměrnou inflaci v této době vykazovalo kromě Irska i Španělsko.

Státům přistupující k euru po roce 2007 se tempo růstu inflace postupně zpomalovalo z 105,35 % na 103,12 % a po vstupu na konečných 103 %. Nejhorších výsledků přitom dosahovalo Estonsko, u kterého se projevil negativní efekt rostoucí domácí poptávky.

Souhrn

Ukazatel meziročního tempa růstu inflace má v dlouhodobém horizontu spíše klesající charakter. Celkově se z 104,88 % postupně snižoval až na konečných 102,28 %, přičemž k největšímu výkyvu došlo u původních států mezi lety 1999 - 2002. Dlouhodobě se vše vrací k průměrným hodnotám a efekt vstupu se i zde pozvolna vytrácí.

4.1.6 Nezaměstnanost

Význam

Indikátor nezaměstnanosti popisuje podíl nezaměstnaných v domácí ekonomice na celkové pracovní síle, tj. lidé, kteří si aktivně hledají práci a jsou této práce schopni (WB, 2015).

4.1.6.1 Vstup do EU

Tabulka č. 13 – Vývoj průměrného ročního tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (průměrná roční změna v %).

Porovnání	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
EU 15	-0,30%	1,64%	-0,50%	0,42%
EU 10	-0,65%	-0,06%	-1,08%	0,13%
V4	-0,38%	0,35%	-1,52%	0,32%
Pobaltské státy	-1,15%	-0,56%	-1,17%	-0,95%
Celkový průměr	-0,55%	0,50%	-0,86%	0,24%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Státy EU 15 se před vstupem do EU vyznačovaly v první etapě klesající nezaměstnaností, když se každý rok snižovala průměrně o 0,3 %, aby se těsně před vstupem nečekaně zvyšovala až o 1,64 % ročně. Tyto data jsou především ovlivněna výsledky Španělska, které má dlouhodobě problémy s nezaměstnaností (+1,87 %) a tento vývoj lze připsat především změnám v zemědělském sektoru země. Za původce nepříznivých dat Švédska (+2,17 %) a především Finska (+3,63 %) lze označit propad tamějších ekonomik spojených zejména s finančním sektorem.

V nových zemích EU 10 se nezaměstnanost v předvstupním období systematicky snižovala, když nejdříve klesala tempem -0,65 % ročně a těsně před vstupem toto snižování sice zpomalovalo, ale nadále pokračovalo o -0,06 % ročně.

Střední Evropa v tomto srovnání drobně ztrácela, když u ní naopak před vstupem nezaměstnanost nepatrně rostla (o 0,35 %), za čímž stojí zejména výsledky Polska (+1,8 %), u něhož nezaměstnanost dosahovala v absolutních hodnotách skoro 20 %. Situace v Polsku nebyla snadná a byla způsobena vnitřními regionální rozdíly. Vláda na to reagovala podporou soukromého podnikání a privatizací některých státních firem.

Pobaltské státy se vyznačovaly postupně klesající nezaměstnaností o -1,15 % a nadále o -0,56 % ročně. Tento průměr si zachovávaly rovným dílem všechny tři země. To do značné míry koresponduje s čísly jejich hospodářství, které zaznamenávalo ve stejnou dobu rychlý rozvoj.

Po vstupu do Unie zaznamenaly země EU 15 pokles roční nezaměstnanosti o -0,5 %, což je ve shodě s všeobecným ekonomickým boomem a expanzí. V dlouhodobém horizontu však došlo k jejímu postupnému zvýšení o 0,42 % ročně. Jediná země, která byla vůči tomuto trendu imunní, bylo Finsko, jež v posledním období naopak zaznamenalo trvajícím pokles o -0,21 %.

Nové země EU 10 sledovaly trend starých zemí, když se jim po vstupu do Unie nezaměstnanost snižovala až o -1,08 % ročně, zatímco v posledním období začala opět nepatrně růst o +0,13 %. Výsledky střední Evropy jasně ukazují, že u ní klesala nezaměstnanost dynamičtějším tempem (-1,52 %), aby však o to rychleji v rámci posledního období nakonec rostla (+0,32 %). Vzrůstající trend přitom zaznamenaly všechny čtyři země Visegradu, což lze přičíst začínající ekonomické krizi, která se s tímto obdobím překrývá.

Souhrn

Ukazatel nezaměstnanosti je velmi úzce spojen s ostatními důležitými makroekonomickými indikátory, a však její chování při vstupu do EU je značně odlišný. Její celkové průměrné roční tempo vývoje před vstupem (-0,55 %, +0,5 %) a po vstupu (-0,86 %, +0,24 %) naznačuje, že velmi těžší z pozitivního efektu vstupu země do Unie, a však v dlouhodobém měřítku je více svázána s ekonomickými cykly a specifickým prostředím daného státu, které neumožňuje zcela dlouhodobý pozitivní efekt.

Prudký propad nezaměstnanosti těsně po vstupu je v logickém souladu jak s vývojem HDP, tak vývojem exportu. Firmám se otevřely nové možnosti a snaží se o expanzi na nové trhy. Spolu s tím vzrůstá jejich produkce i potřeba nových zaměstnanců. Jakmile však tento pozitivní efekt odezní, nezaměstnanost na tuto skutečnost přirozeně reaguje mírným zvýšením.

4.1.6.2 Vstup do eurozóny

Tabulka č. 14 – Vývoj průměrného ročního tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (průměrná roční změna v %).

Porovnání	Období			
	$t_{-9} - t_{-4}$	$t_{-4} - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Země vstupující 1999	0,87%	-0,46%	-0,88%	0,07%
Země nevstupující 1999	1,01%	-0,61%	-0,70%	0,13%
Nové státy (od r. 2007)	-0,02%	0,32%	0,76%	
Celkový průměr	0,55%	-0,17%	-0,43%	0,01%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Země přistupující do eurozóny se musely v první etapě vyrovnávat s velkým nárůstem nezaměstnanosti až o 0,87 % ročně, která se však do roku 2002 začala postupně snižovat a to nejdříve tempem -0,46 % ročně a pak až o -0,88 % ročně.

Pouze Německo v období před rokem 1999 zaznamenalo celkový nárůst nezaměstnanosti, který činil +0,42 %. To odráželo situaci tamějšího rigidního nepružného trhu práce s velkou mocí odborů. Z těchto důvodů následovala krátce na to reforma trhu práce a zlepšení celkových výsledků.

Stejný trend jako státy eurozóny vykazovaly i státy stojící mimo eurozónu, když se jejich roční tempo pohybovalo o +1,01 %, -0,61 % a o -0,7 % ročně. I zde dosahovalo stabilních výsledků Spojené království a nečekaně Dánsko. Dánsko patří v Evropě mezi země s vůbec nejnižší nezaměstnaností, když mu do roku 2008 průběžně tato veličina klesala až k hranici 2 %.

Dlouhodobě se pak státy eurozóny vrátily k postupnému růstu o 0,07 % ročně. To je ve shodě s výsledky se státy stojícím mimo eurozónu, které se ve stejném období taktéž vrátily k nárůstu nezaměstnanosti o 0,13 %.

Nové státy přistupující k euru po roce 2007 zažívaly odlišný vývoj nezaměstnanosti, než země staré. U těchto zemí se nejprve nezaměstnanost drobně snižovala (-0,02 %), aby nakonec souvisle rostla a to jak před vstupem (+0,32 %), tak po vstupu (+0,76 %).

Souhrn

Je velmi těžké najít společný trend v rámci chování této veličiny u starých a nových zemí, potažmo mezi nezaměstnaností u států vstupujících a nevstupujících do eurozóny. Z výsledků vyplývá, že nezaměstnanost v podstatě nereaguje na vstup do eurozóny a zůstává svébytným indikátorem zcela závislým na specifických ekonomických podmínkách země a na tamějším trhu práce.

4.2 Segmentační analýza

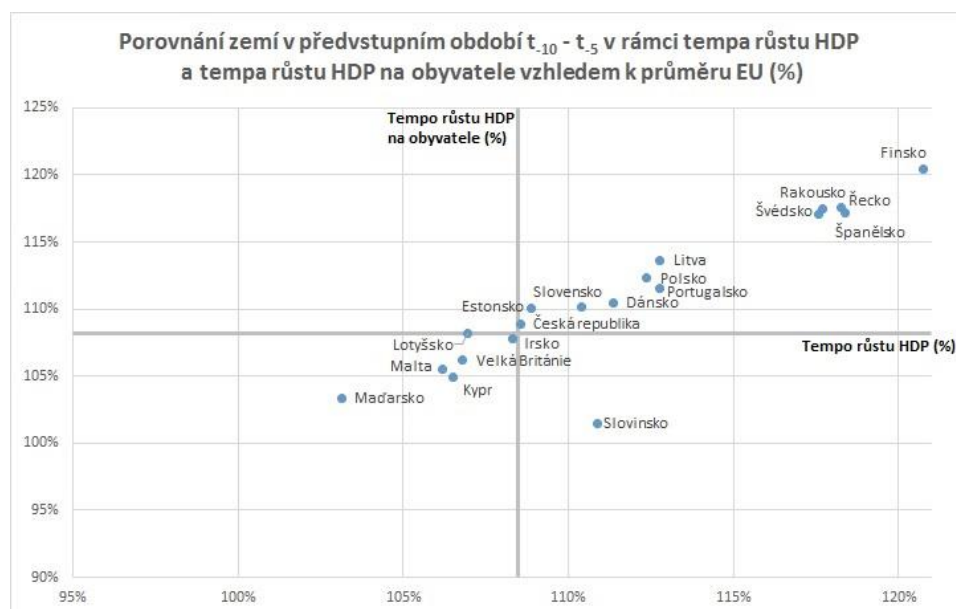
Cílem je segmentace zemí na základě vzájemného porovnání vývoje tempa růstu celkového HDP a vývoje tempa růstu HDP na obyvatele členských zemí vůči průměru Evropské unie. Výsledkem je pak rozdělení států do čtyř základních skupin podle jejich výkonosti v jednotlivých obdobích.

V interpretaci výsledků jsou uvedena data, která lze v podrobné formě nalézt v přílohách (přílohy č. 37 – č. 38).

Osy se střetávají v bodu znázorňující průměrné tempo růstu EU obou veličin, tj. v hodnotě 108,4624 % (průměrné tempo růstu HDP) a hodnotě 108,1807 % (průměrné tempo růstu HDP na obyvatele).

4.2.1 Předvstupní období t₋₁₀ - t₋₅

Obrázek č. 3 - Porovnání zemí v předvstupním období t₋₁₀ - t₋₅ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky:

Většina zemí se v období mezi desátým a pátým rokem před vstupem vykazovala vyšší dynamiku růstu, než je unijní průměr a to jak v rámci průměrného tempa růstu HDP, tak v rámci průměrného tempa růstu HDP na obyvatele. Nejlépe si vedlo Finsko, které v tuto dobu prožívalo širokou transformaci svých politik. Během 80. a počátku 90. let se pomalu vzdávalo své neutrality, kterou bylo přinuceno v minulosti zachovávat, a po rozpadu Sovětského svazu se začalo více zaměřovat na Evropské společenství. To vedlo k rozvoji trhů a příležitostí, což se pozitivně podepsalo i na jeho celkových výsledcích.

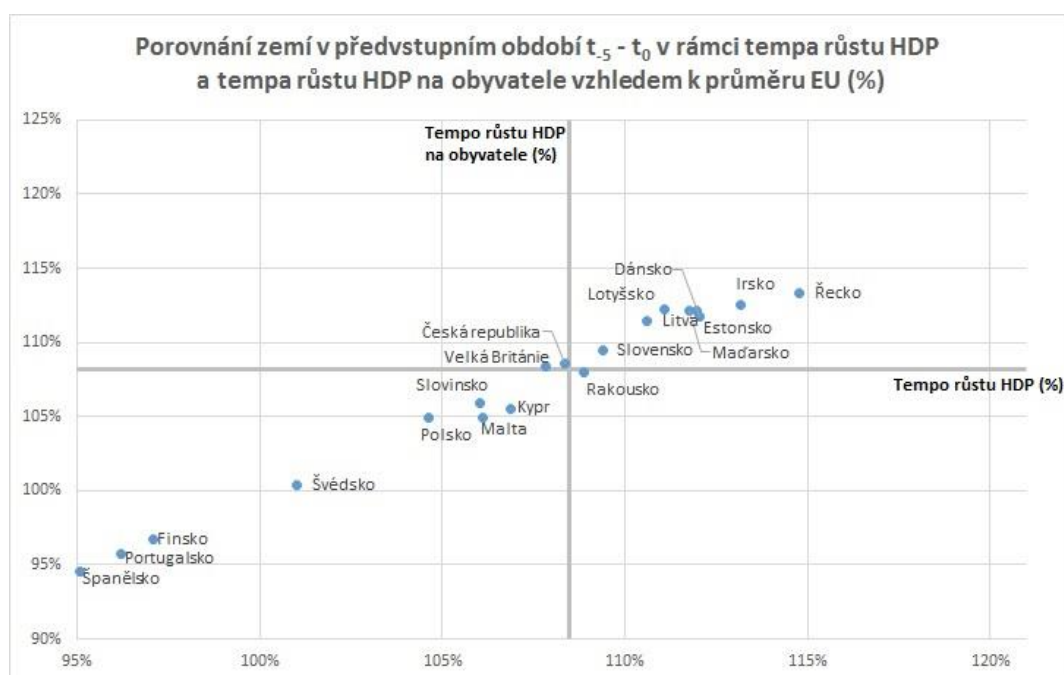
Výsledky Slovinska jsou do značné míry velmi odlišné od výsledků ostatních států, když jeho tempo HDP rostlo rychleji než tempo růstu HDP na obyvatele. Tento paradox může být částečně vysvětlen mnohými demografickými příčinami a to zejména zvýšeným počtem imigrantů směřujících do této země. Vzhledem k velikosti Slovinska (cca 2 miliony) a skutečnosti, že se jednalo v této době o nejrozvinutější zemi Balkánu, mohla tamní imigrační vlna velmi zkreslit výsledky.

Souhrn

V tomto období vykazuje většina zemí vysokou dynamiku růstu. Pouze hrstka států se pohybovala pod průměrem obou ukazatelů – konkrétně jimi byly Irsko, Lotyšsko, Velká Británie, Malta, Kypr a Maďarsko.

4.2.2 Předvstupní období $t_{-5} - t_0$

Obrázek č. 4 - Porovnání zemí v předvstupním období $t_{-5} - t_0$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Ve sledovaném období lze rozpoznat několik rozdílných trendů, přičemž vše je dáno specifikami daných zemí a konkrétní reakcí ekonomik na probíhající transformační procesy. První skupina států se potýkala s poklesem tempa HDP a tempa HDP na obyvatele (Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Polsko, Malta, Kypr a Slovinsko). Nejhorší výsledky vykazovalo Španělsko, které se rovněž odrazilo ve velmi složitých přístupových jednáních. Více, než u kterémkoli jiného státu do té doby, totiž existovaly obavy z důsledků vstupu tak velké země do společenství a to zejména v rámci pracovní síly, zemědělství a rybolovu. Tato nejistota navíc byla ovlivněna přetrvávající recesí španělské ekonomiky, která tyto dopady ještě nadále zintenzivnila.

Druhá skupina států se v tomto období vyznačovala pozitivním očekáváním a jejich ekonomiky zaznamenaly nadprůměrný růst (Řecko, Irsko, Estonsko, Maďarsko, Dánsko, Lotyšsko, Litvu a Slovensko) V případě Řecka se projevila touha po změně, která pramenila z živých vzpomínek na nedávnou vojenskou diktaturu.

Česká republika a Velká Británie jsou jediné státy, u nichž rostlo nadprůměrně tempo růstu HDP na obyvatele, ale podprůměrně tempo růstu celkového HDP. Tyto výsledky jsou však natolik blízké středu, že není možné z tohoto vývoje vyvozovat jakýkoli vypovídající závěr.

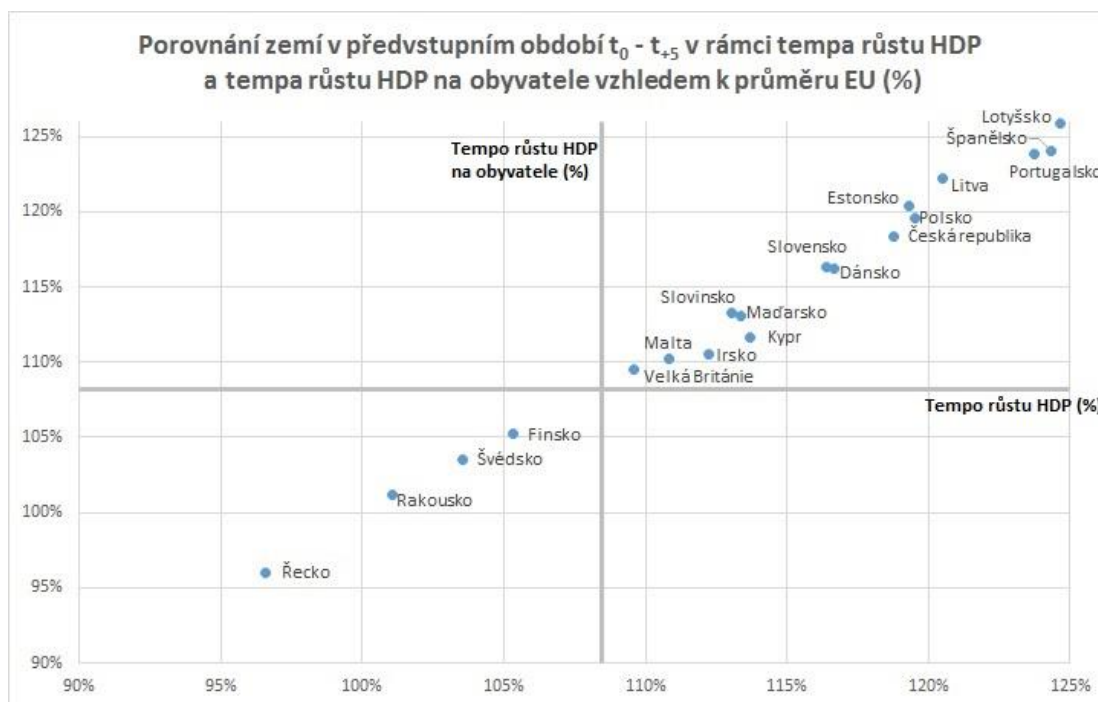
Rakousko je naopak jedinou zemí nacházející se v pravém dolním kvadrantu. Během této doby země procházela hlavně změnou společenského myšlení zahrnující jak přesun od své tradiční neutrality, tak „přestupu“ z EFTA do konkurenčních struktur Evropské unie.

Souhrn

Segmentace zemí v této etapě není již tak homogenní. Alespoň jednoho zástupce lze vidět v každém sektoru a to i přesto, že jsou zde patrné dva hlavní trendy. První skupina zemí se potýká s podprůměrným růstem a druhá skupina zemí naopak velmi roste. Vysvětlení lze hledat ve specifických reakcích ekonomik na řadu změn v rámci harmonizace právního i ekonomického prostředí.

4.2.3 Povstupní období $t_0 - t_{+5}$

Obrázek č. 5 - Porovnání zemí v povstupním období $t_0 - t_{+5}$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

V těsném období po vstupu se většina zemí pohybovala nad průměrem EU v obou sledovaných ukazatelích. Nejlépe si vedlo Portugalsko a Španělsko, které vstupovaly do evropských struktur jako podstatně chudší oblasti a tím pádem byl efekt jejich vstupu také podstatně vyšší.

Naopak čtyři státy se nedokázaly udržet své tempo růstu nad evropským průměrem - Finsko, Švédsko, Rakousko a Řecko. Je nutno však zdůraznit, že v absolutních hodnotách všechny země (kromě Řecka) zaznamenaly vysoký nárůst ve všech aspektech.

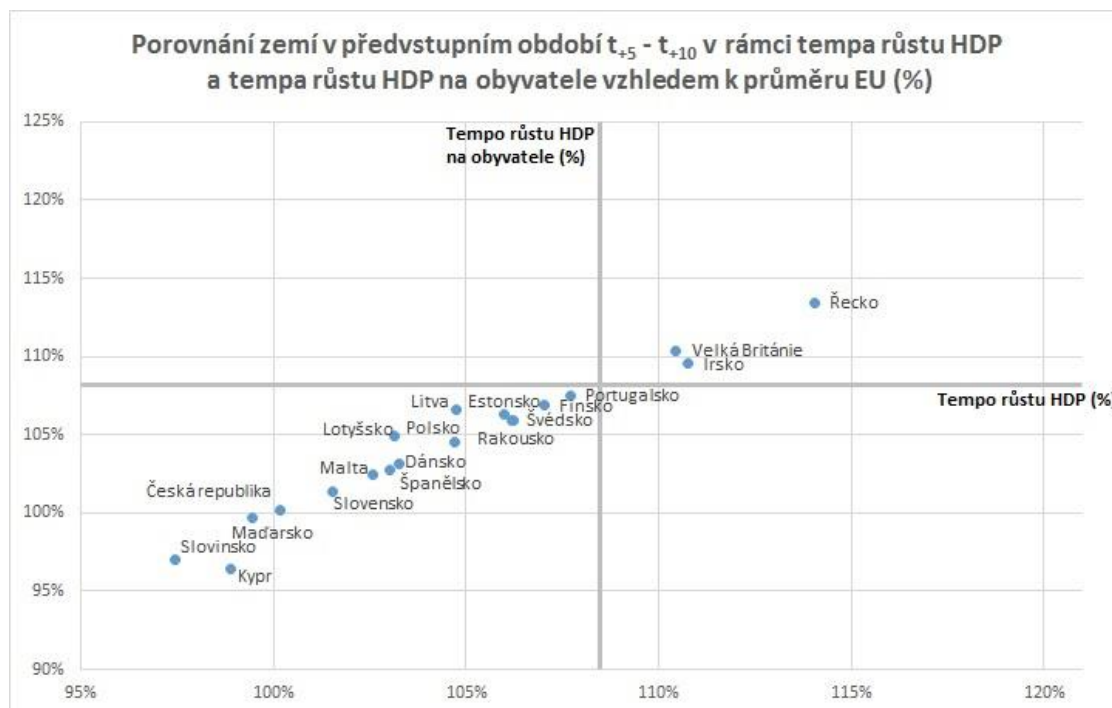
Řecko je jedinou zemí, o které lze tvrdit, že se jí vstup do společenství v bezprostředním období nevyplatil. Mnozí ekonomové upozorňují, že Řecko nebylo jednoduše připraveno na vstup a o klíčových důvodech se do současnosti vedou rozsáhlé akademické debaty.

Souhrn

Všechny státy, vyjma Řecka, pocítily okamžitý pozitivní efekt začlenění země do unijních struktur. Na rozdíl od předchozích období se většina zemí nachází v prvním kvadrantu a vykazuje tak nadprůměrný růst tempa růstu HDP i tempa růstu HDP na obyvatele.

4.2.4 Povstupní období $t_{+5} - t_{+10}$

Obrázek č. 6 - Porovnání zemí v povstupním období $t_{+5} - t_{+10}$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

V dlouhodobém období lze pozorovat ustálení ukazatelů a určité vyhoření počátečního pozitivního efektu. Mnohé země se vrátily do čtvrtého kvadrantu. Pouze Řecko, Velká Británie a Irsko se držely v pravém horním kvadrantu a vykazovaly nadprůměrný růst.

Irské hospodářství (zejména průmysl) prošel náročnou restrukturalizací a po vstupu do evropských struktur se stalo čistým příjemcem evropských dotací. Pozitivní efekt vnějších finančních zdrojů pomohlo ekonomice v rozvoji a k dlouhodobě stabilním výsledkům.

Velká Británie, která vstupovala ve stejném roce jako dříve zmiňované Irsko, z části participovalo ze slibných irských výsledků a z přibližování obou ekonomik.

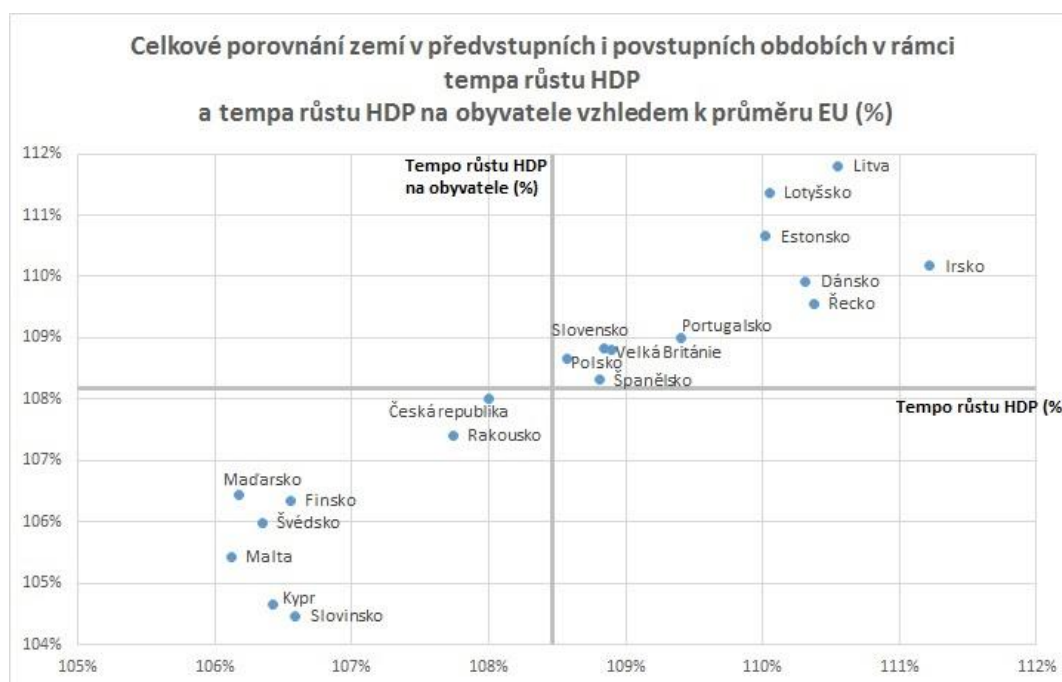
Řecko zaznamenalo nečekaně nadprůměrné tempo růstu způsobené především opuštěním stabilní zodpovědné politiky z období těsně po vstupu země do EU a znovu zavedení expanzivních opatření dřívější socialistickou vládou. To mělo sice velmi pozitivní efekty na ekonomické ukazatele, ale velmi negativní efekty na ukazatele veřejného dluhu.

Souhrn

Pozitivní efekty členství ve většině států vyprchaly a země se v dlouhodobém časovém rámci vrací k pomalejšímu, a však o to lépe udržitelnému růstu.

4.2.5 Porovnání celkového vývoje

Obrázek č. 7 - Porovnání zemí v předvstupním i povstupním období v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Výsledky

Analýza zachycuje data v rámci všech čtyř období, a tak lépe zachycuje skutečný vývoj zemí. Na základě výsledných údajů lze země rozdělit do dvou základních skupin:

Státy, které zaznamenaly nadprůměrné hodnoty tempa růstu v obou sledovaných ukazatelích:

- Litva
- Lotyšsko
- Estonsko
- Irsko
- Dánsko
- Řecko

- Portugalsko
- Slovensko
- Polsko
- Velká Británie
- Španělsko

Státy, které zaznamenaly podprůměrné hodnoty tempa růstu v obou sledovaných ukazatelích:

- Česká republika
- Rakousko
- Maďarsko
- Finsko
- Švédsko
- Malta
- Kypr
- Slovinsko

Nadstandardních výsledků dosáhly všechny tři pobaltské státy, které dlouhodobě vykazují vyšší tempo růstu HDP na obyvatele, než tempo růstu celkového HDP. Tento trend lze především vysvětlit změnou počtu obyvatel, ke kterému v těchto zemích (a především v Litvě) dochází.

Druhý segment zemí naopak v celkovém porovnání nepřekročily průměrné hodnoty vývoje sledovaných indikátorů. Za zmínku stojí Kypr a Slovinsko nacházející se pod virtuální diagonálou, která upozorňuje na podstatně nižší rychlost vývoje tempa HDP na obyvatele vůči přírůstku celkového tempa HDP. To je například u Slovinska především způsobeno přetrvávajícím efektem imigrace do této země.

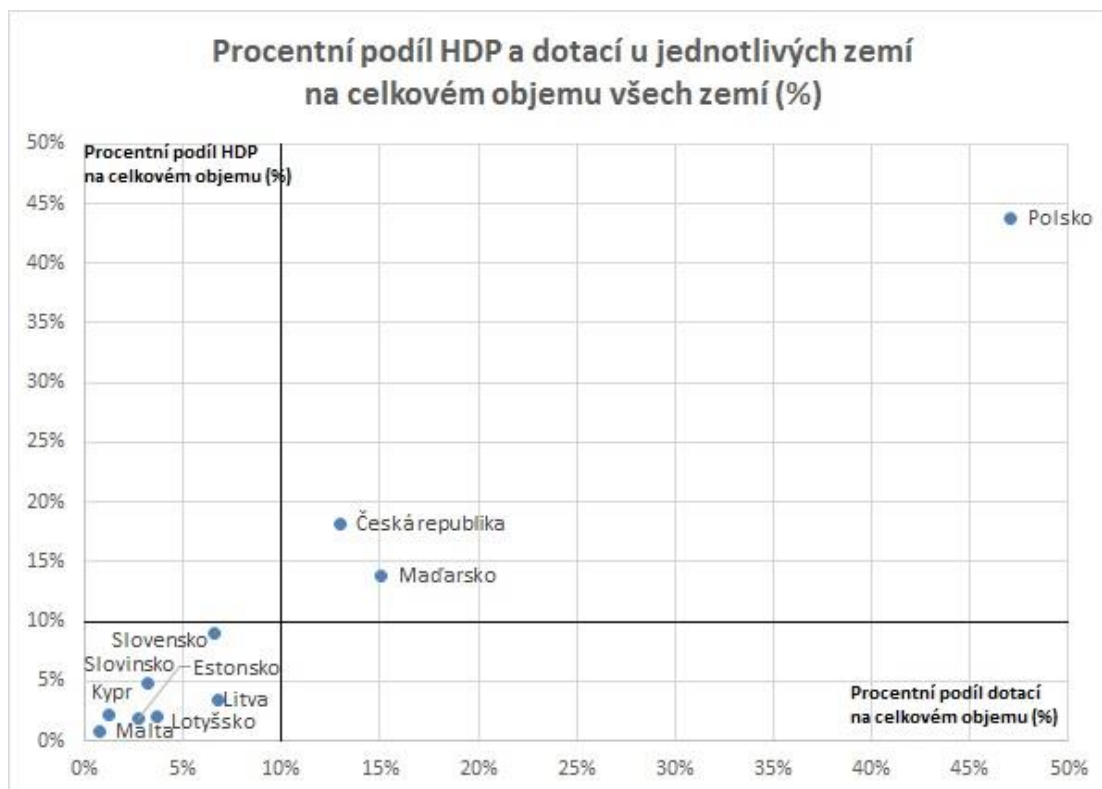
4.3 Segmentační analýza zemí podle jejich procentního podílu HDP a dotací na celkovém objemu všech zemí

Cílem analýzy je rozdělení zemí podle podílu jejich HDP (%) a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

V interpretaci výsledků jsou uvedena data, která lze v podrobné formě nalézt v přílohách (přílohy č. 39 – č. 40) a to včetně dat podkladových (přílohy č. 41 – č. 44).

4.3.1 HDP

Obrázek č. 8 – Segmentace zemí podle podílu jejich HDP (%) a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB a Eurostatu, 2015.

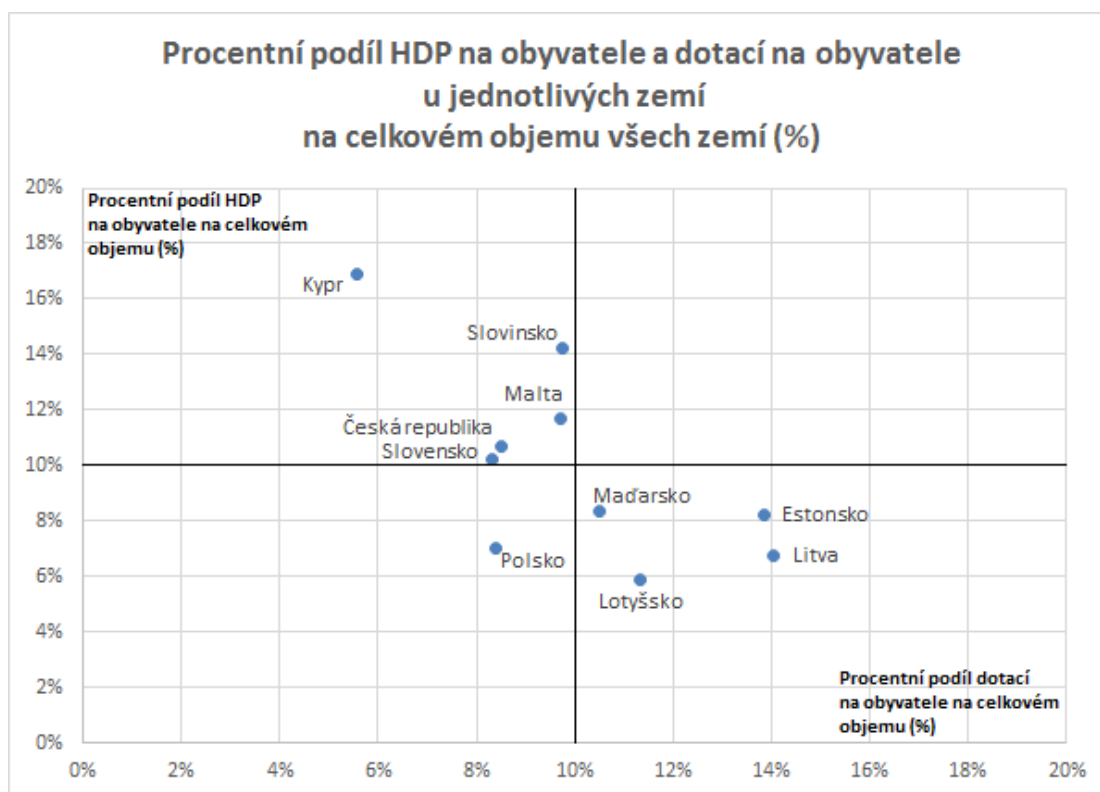
V prvním kvadrantu se nachází Polsko, které zaujímá výjimečné postavení, neboť v porovnání s ostatními sledovanými zeměmi jeho HDP tvoří bezmála polovinu veškeré produkce nově přistupujících států a zároveň přijímá i velký podíl celkových dotací. Ve stejném kvadrantu lze rovněž nalézt Českou republiku a Maďarsko, které stejně jako Polsko představují nadprůměrný podíl celkového HDP i přijatých dotací.

O zbylých 25 % dotací z celkového objemu se muselo podělit zbylých sedm členských států. Ve výsledku tak lze pozorovat výraznou nerovnoměrnost při rozdělování dotačních finančních prostředků mezi jednotlivé státy. Ta je především způsobena rozdílnou velikostí a ekonomickou výkonností jednotlivých zemí.

Vzhledem ke skutečnosti, že všechny země se nachází na diagonále, byť s drobnými odchylkami, lze tvrdit, že s rostoucím HDP, rostla i výše přijatých dotačních prostředků.

4.3.2 HDP na obyvatele

Obrázek č. 9 – Segmentace zemí podle podílu jejich HDP na obyvatele (%) a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB a Eurostatu, 2015.

V rámci HDP na obyvatele a přijatých dotací na obyvatele ve vztahu k celkovému objemu, jsou již výsledky vyrovnanější. Polsko, jež mělo na obrázku č. 8 absolutní převahu, se zde nachází jako jediné ve třetím kvadrantu s podprůměrným příjmem dotací na obyvatele a tomu odpovídá i podprůměrný produkovaný HDP na obyvatele.

Všechny tři pobaltské státy se spolu s Maďarskem nachází ve čtvrtém kvadrantu, ve kterém dostávají země nadprůměrné dotace, a však jejich ekonomiky produkují podprůměrné HDP v přepočtu na obyvatele.

Nakonec je zde třetí skupinka států: Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Malta a Kypr, které se nachází ve druhém kvadrantu. Tyto státy vykazují nadprůměrný výkon HDP na obyvatele v rámci všech deseti zemí, a však v přepočtu na obyvatele dostávají podprůměrné dotace. Za zmínku stojí výsledky Kypru, které mohou být zkresleny vlastní velikostí ostrova.

Žádná země se nenachází v pravém horním kvadrantu, kde by země s nadprůměrnou výkonností obyvatelstva dostávaly nadprůměrné dotační finanční prostředky.

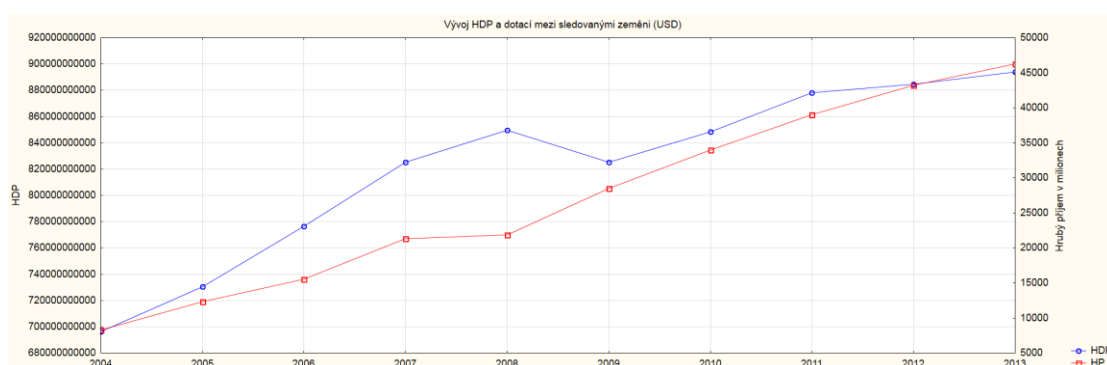
4.4 Analýza vztahu mezi ekonomickými makroukazateli a přijatými dotacemi

Cílem této analýzy je nalezení míry závislosti mezi přijatými dotacemi a jednotlivými ekonomickými makroukazateli.

V interpretaci výsledků jsou uvedena data, která lze v podrobné formě nalézt v přílohách (přílohy č. 41 – č. 48) a to včetně podkladových tabulek, z kterých se při výpočtech vycházelo.

4.4.1 HDP

Obrázek č. 10 – Vývoj celkového HDP a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 11 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým HDP za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : HDP						
R= ,89306819 R2= ,79757079 Upravené R2= ,79550519						
F(1,98)=386,12 p<0,0000 Směrod. chyba odhadu : 4728E7						
N=100	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
Abs.člen			2,286495E+10	5,606859E+09	4,07803	0,000093
HP	0,893068	0,045449	2,191485E+07	1,115263E+06	19,64993	0,000000

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 10 znázorňuje vývoj celkového HDP za všechny země a vývoj celkových dotačních toků směřujících z rozpočtu EU do všech sledovaných členských zemí. Z výsledků provedené analýzy je zřejmé, že vývoj HDP je do určité míry svázán s průběhem přijatých dotací.

Korelační koeficient (0,89) a koeficient determinace (0,79) při intervalu spolehlivosti 95 %, mohou být hodnoceny jako poměrně vysoké veličiny a lze tedy tvrdit, že nalezený model je v zásadě kvalitní a mezi dotacemi a HDP lze těsnou závislost sice vyloučit, ale závislost existuje.

Vztah dotací a HDP u jednotlivých zemí

Tabulka č. 15 – Vztah přijatých dotací a HDP u vybraných zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	HDP	Přijaté dotace	HDP
Česká republika	0,7049	0,4969	552,489105	1116639569	305244,2112	1,24688E+18
Estonsko	0,1751	0,0307	105,0552747	194275455,4	11036,61074	3,7743E+16
Kypr	-0,3365	0,1132	26,57143945	190727722,7	706,0413947	3,63771E+16
Litva	0,4957	0,2457	209,5521053	155164202,1	43912,08483	2,40759E+16
Lotyšsko	0,1856	0,0344	129,4360752	327701775,2	16753,69756	1,07388E+17
Maďarsko	-0,0047	0,0000	537,9864785	1071704784	289429,4511	1,14855E+18
Malta	0,3943	0,1554	16,69356573	115653746,3	278,6751368	1,33758E+16
Polsko	0,9830	0,9663	1792,979033	11832634310	3214773,811	1,40011E+20
Slovensko	0,9149	0,8371	267,7508505	2047439551	71690,51794	4,19201E+18
Slovinsko	0,2619	0,0686	77,29039103	154672750,9	5973,804545	2,39237E+16

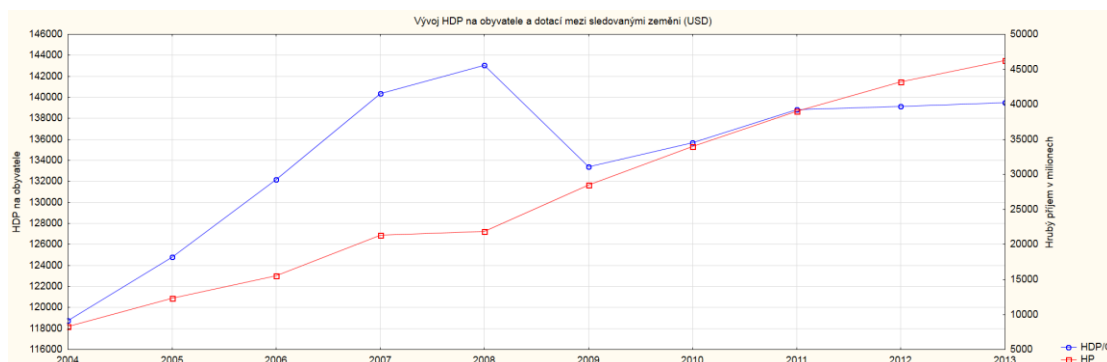
Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Polsko (0,98; 0,96) a Slovensko (0,91; 0,83) dosahují velmi vysokých těsností přijatých dotací a HDP. V případě České republiky (0,7; 0,49) lze sice hovořit o určité těsnosti obou veličin, ale jejich vlastní závislost je velmi diskutabilní.

U ostatních států nedosahují nalezené modely potřebné těsnosti, a tak je lze pouze velmi špatně interpretovat. Za zmínku stojí ještě výsledek Kypru, jehož nepředvídatelné chování ekonomických indikátorů během finanční krize do značné míry zkreslily veškeré výstupy a nelze je považovat za prokazatelné.

4.4.2 HDP na obyvatele

Obrázek č. 12 – Vývoj celkového HDP na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 13 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým HDP na obyvatele za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : HDP/O						
R= ,28641043 R2= ,08203093 Upravené R2= ,07266390						
F(1,98)=8,7574 p<,00387 Směrod. chyba odhadu : 4434,2						
N=100	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
Abs. člen			14293,40	525,8689	27,18054	0,000000
HP	-0,286410	0,096783	-0,31	0,1046	-2,95929	0,003866

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Korelační koeficient 0,28 a koeficient determinace 0,08 při intervalu spolehlivosti 95 %, odmítají přímý vztah mezi HDP na obyvatele a přijatými dotacemi.

Ve výsledcích analýz se projevuje negativní vliv ekonomické krize, z roku 2008, která se v ukazatelích na obyvatele projevuje mnohem intenzivněji než v ukazatelích absolutních. To v důsledku způsobilo hlubší propad a zároveň i podstatné zhoršení výsledků korelačního koeficientu a koeficientu determinace.

Rovněž důležitou roli hraje skutečnost, že HDP je zde rozděleno mezi určitý počet obyvatel, jejichž počet je v podstatě nezávislý na vývoji ekonomiky. Lze se však setkat s tendencemi, že během krizového období lidé více migrují, čímž znatelně ovlivňují kvalitativní ukazatele.

Vztah dotací a HDP na obyvatele u jednotlivých zemí

Tabulka č. 16 – Vztah přijatých dotací a HDP na obyvatele u vybraných zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	HDP / O	Přijaté dotace	HDP / O
Česká republika	0,6112	0,3736	552,489105	45,49707584	305244,2112	2069,98391
Estonsko	0,2546	0,0648	105,0552747	121,1081863	11036,61074	14667,19279
Kypr	-0,5121	0,2623	26,57143945	56,17724712	706,0413947	3155,883094
Litva	0,7133	0,5088	209,5521053	152,2610944	43912,08483	23183,44086
Lotyšsko	0,5385	0,2900	129,4360752	59,90027769	16753,69756	3588,043268
Maďarsko	0,2106	0,0444	537,9864785	87,06324935	289429,4511	7580,009388
Malta	0,3482	0,1212	16,69356573	208,7777223	278,6751368	43588,13733
Polsko	0,9778	0,9561	1792,979033	299,3071587	3214773,811	89584,77524
Slovensko	0,9093	0,8268	267,7508505	368,7632254	71690,51794	135986,3164
Slovinsko	0,0590	0,0035	77,29039103	5,878459491	5973,804545	34,55628599

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

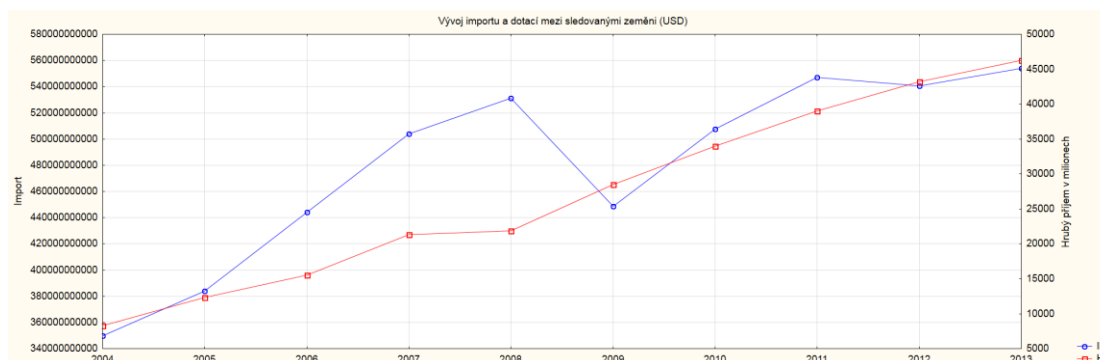
Polsko (0,97; 0,95) a Slovensko (0,9; 0,82) dosahují i v přepočtu na obyvatele velmi vysokých hodnot a v obou případech lze hovořit o možné závislosti obou veličin.

Je třeba zdůraznit především výsledky Litvy (0,71; 0,51), jejíž výsledky se oproti absolutnímu vyjádření HDP znatelně zlepšily. Důvodem výrazné změny je podstatná změna obyvatel této země způsobený nepřetržitým poklesem počtu obyvatel. Odhaduje se, že od roku 1990 odešlo ze země až 770 tisíc lidí, což tvoří bezmála pětinu celkového obyvatelstva. Odchází především mladí lidé s vysokoškolským vzděláním, kteří necítí v zemi potřebné zázemí a perspektivu.

U ostatních zemí jsou hodnoty korelačního koeficientu a koeficientu determinace natolik malé, že nelze hovořit o závislosti mezi oběma funkcemi.

4.4.3 Import

Obrázek č. 14 – Vývoj celkového importu a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 15 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým importem za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : IM						
R= ,84055823 R2= ,70653813 Upravené R2= ,70354363						
F(1,98)=235,94 p<0,0000 Směrod. chyba odhadu : 2629E7						
N=100	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
Abs.člen			2,235973E+10	3,117543E+09	7,17223	0,000000
HD	0,840558	0,054722	9,525227E+06	6,201123E+05	15,36049	0,000000

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Celkový korelační koeficient 0,84 a koeficient determinace 0,7 při intervalu spolehlivosti 95 %, vykazují průměrnou těsnot. Ta není natolik silná, jako tomu bylo v případě HDP, přesto lze tento model hodnotit jako relativně vypovídající.

Vztah dotací a importu u jednotlivých zemí

Tabulka č. 17 – Vztah přijatých dotací a importu u vybraných zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	Import	Přijaté dotace	Import
Česká republika	0,8737	0,7634	552,489105	3128062444	305244,2112	9,78477E+18
Estonsko	0,5022	0,2522	105,0552747	21314483,68	11036,61074	4,54307E+14
Kypr	-0,4849	0,2351	26,57143945	85132454,7	706,0413947	7,24753E+15
Litva	0,4080	0,1665	209,5521053	174597833,8	43912,08483	3,04844E+16
Lotyšsko	0,0765	0,0059	129,4360752	414612829	16753,69756	1,71904E+17
Maďarsko	0,7372	0,5435	537,9864785	1935501685	289429,4511	3,74617E+18
Malta	0,3314	0,1098	16,69356573	36177963,44	278,6751368	1,30885E+15
Polsko	0,9061	0,8210	1792,979033	5929946081	3214773,811	3,51643E+19
Slovensko	0,8282	0,6859	267,7508505	589660315,6	71690,51794	3,47699E+17
Slovinsko	0,3514	0,1235	77,29039103	284277833,4	5973,804545	8,08139E+16

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

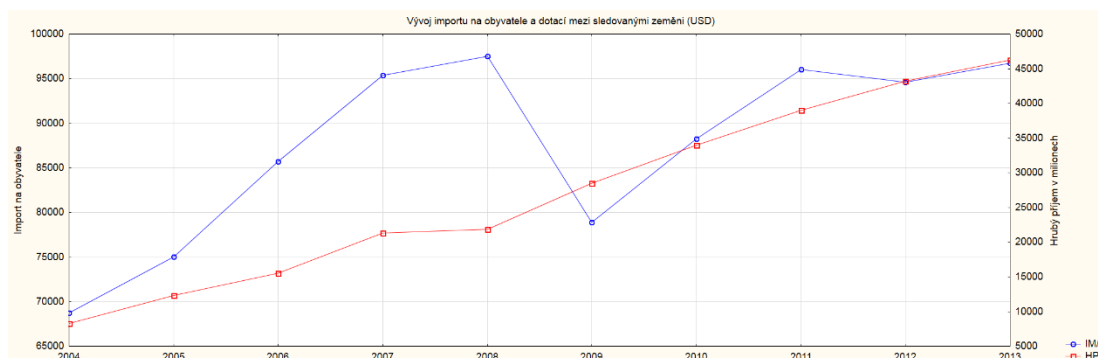
Velmi vysokých hodnot korelačního koeficientu a koeficientu determinace dosahují Polsko (0,9; 0,82), Česká republika (0,87; 0,76) a Slovensko (0,83; 0,67). U těchto zemí lze hovořit o určité těsnosti obou funkcí.

Za zmínku stojí rovněž výsledky Maďarska (0,74; 0,54), ale v tomto případě je těsnost podstatně volnější. U zbylých zemí lze považovat import za zcela nezávislý na přijatých dotacích.

Malta a Kypr dosahují ze všech zemí nejmenších směrodatných odchylek, což je zejména způsobeno vlastní velikostí obou zemí.

4.4.4 Import na obyvatele

Obrázek č. 16 – Vývoj celkového importu na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD)

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 17 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým importem na obyvatele za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : IM/O						
R= ,37587642 R2= ,14128309 Upravené R2= ,13252067						
F(1,98)=16,124 p<,00012 Směrod. chyba odhadu : 2926,7						
N=100	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
Abs. člen			9517,530	,347,0909	27,42085	0,000000
HP	-0,375876	0,093608	-0,277	0,0690	-4,01544	0,000116

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Celkový korelační koeficient 0,38 a koeficient determinace 0,14 při intervalu spolehlivosti 95 %, nedovolují popsat jakoukoli závislost mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým importem na obyvatele.

Vztah dotací a importu na obyvatele u jednotlivých zemí

Tabulka č. 18 – Vztah přijatých dotací a importu na obyvatele u vybraných zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	Import / O	Přijaté dotace	Import / O
Česká republika	0,8572	0,7348	552,489105	259,4264827	305244,2112	67302,09995
Estonsko	0,5233	0,2739	105,0552747	37,25582988	11036,61074	1387,99686
Kypr	-0,4878	0,2380	26,57143945	43,55218743	706,0413947	1896,79303
Litva	0,4486	0,2013	209,5521053	49,16419675	43912,08483	2417,118242
Lotyšsko	0,0706	0,0050	129,4360752	187,4635999	16753,69756	35142,60129
Maďarsko	0,7577	0,5741	537,9864785	209,5208337	289429,4511	43898,97975
Malta	0,3596	0,1293	16,69356573	123,4567135	278,6751368	15241,56012
Polsko	0,8968	0,8043	1792,979033	150,8977818	3214773,811	22770,14054
Slovensko	0,8217	0,6751	267,7508505	99,73243302	71690,51794	9946,558196
Slovinsko	0,2616	0,0684	77,29039103	93,62693311	5973,804545	8766,002604

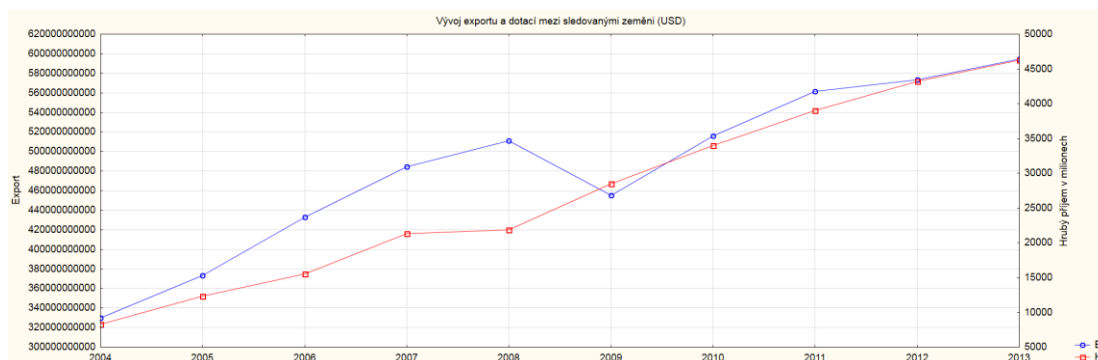
Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Polsko (0,9; 0,8), Česká republika (0,86; 0,74) a Slovensko (0,82; 0,68) dosahují relativní závislosti importu na obyvatele vůči přijatým dotacím. Maďarsko sice rovněž dosahuje opticky výrazných výsledků (0,76; 0,57), a však zde se jedná o poznání volnější závislosti, která zůstává diskutabilní.

Na rozdíl od předešlých analýz nedošlo u žádné země k podstatným rozdílům mezi ukazateli v absolutní hodnotě a hodnotě na obyvatele.

4.4.5 Export

Obrázek č. 18 – Vývoj celkového exportu a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 19 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým exportem za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : EX						
R= ,82386207 R2= ,67874871 Upravené R2= ,67547063						
F(1,98)=207,06 p<0,0000 Směrod. chyba odhadu : 2803E7						
N=100	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
Abs. člen			2,260404E+10	3,325204E+09	6,79779	0,000000
HD	0,823862	0,057254	9,517464E+06	6,614182E+05	14,38948	0,000000

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Hodnoty korelačního koeficientu 0,82 a koeficientu determinace 0,68 při intervalu spolehlivosti 95 %, naznačují relativní závislost mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým exportem. Tato těsnost je však v porovnání s HDP a modelem importem o něco nižší.

Vztah dotací a exportu u jednotlivých zemí

Tabulka č. 19 – Vztah přijatých dotací a exportu u vybraných zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	Export	Přijaté dotace	Export
Česká republika	0,8967	0,8041	552,489105	3571386517	305244,2112	1,27548E+19
Estonsko	0,7186	0,5164	105,0552747	431729816	11036,61074	1,86391E+17
Kypr	-0,2981	0,0889	26,57143945	44243637,11	706,0413947	1,9575E+15
Litva	0,6435	0,4140	209,5521053	227099416,9	43912,08483	5,15741E+16
Lotyšsko	0,5679	0,3225	129,4360752	49408771,77	16753,69756	2,44123E+15
Maďarsko	0,8456	0,7151	537,9864785	3351315579	289429,4511	1,12313E+19
Malta	0,2458	0,0604	16,69356573	41209790,36	278,6751368	1,69825E+15
Polsko	0,9745	0,9496	1792,979033	5864088727	3214773,811	3,43875E+19
Slovensko	0,9013	0,8123	267,7508505	1916955363	71690,51794	3,67472E+18
Slovinsko	0,6714	0,4507	77,29039103	456793190,6	5973,804545	2,0866E+17

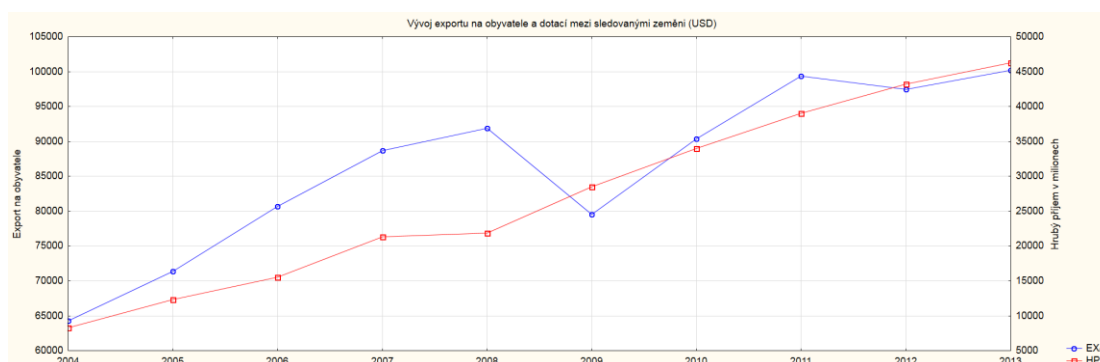
Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

I v tomto porovnání dosahovalo relativní těsnosti Polsko (0,97; 0,95), Slovensko (0,9; 0,81) a Česká republika (0,9; 0,8).

V případě Maďarska (0,85; 0,72) dosahují oba koeficienty diskutabilní roviny, kterou lze těžko interpretovat. Nečekaný je výsledek Estonska (0,72; 0,52), jehož těsnost mezi exportem a dotacemi je podstatně vyšší než mezi dotacemi a importem. To lze přisuzovat slibným exportním výsledkům této pobaltské země, které tak lépe sledují trend víceméně vzrůstajících dotací.

4.4.6 Export na obyvatele

Obrázek č. 20 – Vývoj celkového exportu na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Obrázek č. 21 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým exportem na obyvatele za všechny sledované země.

Výsledky regrese se závislou proměnnou : EX/O						
R= ,28039385 R2= ,07862071 Upravené R2= ,06921888						
F(1,98)=8,3623 p<,00472 Směrod. chyba odhadu : 3418,2						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(98)	p-hodn.
N=100						
Abs. člen			9268,316	405,3824	22,86314	0,000000
HP	-0,280394	0,096963	-0,233	0,0806	-2,89176	0,004719

Zdroj: výpočty autora v programu Statistica, 2015.

Hodnoty celkového korelačního koeficientu 0,28 a celkového koeficientu determinace 0,08 při intervalu spolehlivosti 95 %, jsou příliš nízké na to, aby se dalo tvrdit, že se mezi oběma funkcemi nachází jakákoli závislost.

Vztah dotací a export na obyvatele u jednotlivých zemí

Tabulka č. 20 – Vztah přijatých dotací a exportu na obyvatele u jednotlivých zemí.

Země	R	R ²	Součet směrod. odchylek		Součet rozptylů	
			Přijaté dotace	Export / O	Přijaté dotace	Export / O
Česká republika	0,8851	0,7835	552,489105	298,30307	305244,2112	88984,72155
Estonsko	0,7271	0,5287	105,0552747	342,0586512	11036,61074	117004,1208
Kypr	-0,1996	0,0398	26,57143945	72,40551726	706,0413947	5242,558929
Litva	0,6728	0,4526	209,5521053	105,197933	43912,08483	11066,60511
Lotyšsko	0,6199	0,3842	129,4360752	47,38998899	16753,69756	2245,811057
Maďarsko	0,8548	0,7307	537,9864785	352,0120169	289429,4511	123912,46
Malta	0,2651	0,0703	16,69356573	65,89748345	278,6751368	4342,478325
Polsko	0,9716	0,9439	1792,979033	149,1620437	3214773,811	22249,31528
Slovensko	0,8991	0,8084	267,7508505	345,7502679	71690,51794	119543,2477
Slovinsko	0,6228	0,3878	77,29039103	176,2679715	5973,804545	31070,39779

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Na základě výsledků lze znovu pozorovat vysokou míru těsnosti dat u Polska (0,97; 0,94) Slovenska (0,9; 0,81) a České republiky (0,89; 0,78) U ostatních zemí nelze hovořit o jakékoli vzájemné provázanosti datových souborů.

Rovněž i zde jsou zajímavé výsledky Estonska (0,73; 0,53), které tak potvrzují relativní provázanost exportu na obyvatele s přijatými dotacemi a výsledky jsou tak v podstatě shodné s exportem v absolutních číslech.

4.4.7 Souhrn analýzy

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že přijaté dotace ovlivňují ekonomické makroukazatele v jejich absolutní podobě, a však nemají výraznou těsnost s týmiž indikátory v přepočtu na obyvatele.

Zároveň lze na základě výsledků rozdělit země do dvou skupin podle toho, jak jejich ekonomické ukazatele reagovaly na výši přijatých dotací.

Skupina zemí, jejichž makroukazatele vykazovaly relativní citlivost na přijaté dotace

- Česká republika
- Polsko
- Slovensko

Skupina zemí, jejichž makroukazatele vykazovaly velmi nízkou či žádnou citlivost na přijaté dotace

- Estonsko
- Kypr
- Maďarsko
- Litva
- Lotyšsko
- Malta
- Slovinsko

5. DISKUZE

Z výsledků práce vyplývá, že proces evropské integrace není lineární a že dochází v předvstupním i povstupním období k množství výkyvům. Intenzita a trvání těchto šoků se liší podle rozsahu integrace tak, jak je popisuje například Cihelková a kolektiv (2008). Ta připomíná, že se vzrůstajícím stupněm integrace, dochází k další liberalizaci mající signifikantní ekonomické dopady.

Analýzy rovněž potvrdily, že vstup do Evropské unie byl mnohem zásadnějším ekonomickým podnětem, než v případě vstupu zemí do eurozóny. Jednotná měna představovala sice silný pozitivní impulz, ale ten nebyl ani zdaleka tak silný, jako volný pohyb výrobních faktorů při vstupu do vlastní Unie.

V rámci výzkumu nelze potvrdit ani vyvrátit tvrzení Roberta Mundella o tom, že společná měna v rámci příliš heterogenního celku způsobuje pokles investic a tím pádem i spojený nárůst nezaměstnanosti. Přesto analýzy prokázaly, že s postupnou integrací dochází k postupné homogenizaci ekonomického prostředí jednotlivých členských zemí, což má v konečném součtu za následek snížení rizikového scénáře tak, jak ho popisuje Robert Mundell (Mach, 2003).

Po vstupu do Evropské unie dochází ke zvýšení výkonnosti všech důležitých makroekonomických ukazatelů přesně tak, jak popisuje Baldwin (2013) ve své teorii střednědobé růstové prémie. Ta popisuje integrační efekt, na jehož základě roste celková efektivita a vynaložené investice.

Nezaměstnanost se zdá být ekonomickou veličinou, která reaguje na vstup do integračního uskupení velmi individuálně. Řada autorů (například Baldwin, 2013) zdůrazňuje, že mezi jednotlivými trhy práce členských zemí lze nalézt podstatné rozdíly. Tyto strukturální rozdíly byly v průběhu výzkumu opravdu nalezeny. Jako příklad těchto rozdílů lze uvést relativně rigidní trh Polska a naopak velmi flexibilní pracovní trh Dánska.

Zároveň se potvrdila teorie Štěrbové (2013), že inflace má po integraci tendenci klesat a stát se tak velmi stabilní veličinou. Data potvrdila, že na rozdíl od jiných indikátorů, se inflace už nevrací na své původní hodnoty, ale má nadále zvolňující se vývoj.

V dlouhém časovém období většina ekonomických makroukazatelů snižuje své tempo růstu tak, aby se docílilo dlouhodobě udržitelného zdravého růstu. Výzkum se tak dotkl tématu, který popisují Badinger (2005) nebo Deardorff a Stern (2002) a kteří zdůrazňují myšlenku, že není snadné oddělit efekt členství od vnějších vlivů. Zatímco u vstupu do EU chybí země, s kterými by se daly údaje komparovat, v případě eurozóny se zdá, že se ekonomické makroukazatele v dlouhodobém období vrací do stejných trendů, jako zemím nevstupujícím do eurozóny. Přesto však nelze vyloučit, že se jedná pouze o důsledek faktu, že komparované země a země eurozóny jsou na sobě natolik závislé, že zde funguje spillover efekt tak, jak ho popisuje Lacina (2007) a který tento závěr velmi zkresluje.

Zároveň se během analýz potvrdily scénáře, které popisují (Kohout, 2009) nebo (Holman, 2008) a kteří upozorňují na specifické chování dotací v konkrétních zemích. Zatímco vybrané makroukazatele některých zemí vykazovaly určitou citlivost vůči přijatým dotacím, jiné se zdají být vůči jejich účinku necitlivé.

6. ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat dopady vstupu do Evropské unie na ekonomiky vybraných zemí. Z výsledků analýz vyplynulo, že mezi desátým a pátým rokem před vstupem do integrační struktury řada zemí není blízcím se vstupem zásadně ovlivněná. Z tohoto důvodu se lze v tomto období setkat s několika anomáliemi, kdy se ekonomika země vyvíjí zcela jinak než země ostatní. Takovým příkladem je například Slovinsko, ve kterém došlo ve zkoumaném období k rozsáhlé změně celkového počtu obyvatelstva, což mělo následně zásadní důsledky do kvalitativních indikátorů.

V období mezi pátým rokem a rokem vstupu, mnohé ekonomiky v důsledku transformačních procesů velmi zvolní své tempo růstu. Na tyto změny reaguje především import, jenž zmírnil tempo růstu o 6,85 %, export (-4,59 %), průmyslová přidaná hodnota (-5,16 %) a samozřejmě HDP, které rovněž zvolnilo svou dynamiku o 4,56 %. Inflace rovněž reaguje podstatným zpomalením, ale na rozdíl od ostatních indikátorů pokračuje ve svém zvolnění i po vstupu do integračního uskupení (z 110,87 % a 106,55 % před vstupem do EU na 106,17 % a konečných 104,67 % po vstupu do EU). Naopak makroukazatelem, který se zdá nejméně ovlivněný efektem blízcím se vstupem je nezaměstnanost.

Po vstupu do integračního uskupení všechny ekonomické ukazatele výrazně zlepšují svoji výkonnost. Tempo růstu HDP průměrně vzrostlo okamžikem vstupu o 6,75 %, import o 9,22 %, export o 6,82 % a industriální přidaná hodnota o 9,91 %. To je způsobeno především přístupem na společný trh a novými příležitostmi, které se spolu s novým trhem otevírají. Zintenzivňuje se vzájemný obchod, což deklarují rostoucí hodnoty importu i exportu. Zvedá se vlastní produkce země, v jejímž důsledku roste HDP a klesá nezaměstnanost.

Počínaje vstupem do Unie dochází k výrazným dotačním tokům směrem do nových zemí, jejichž efekty na vybrané makroukazatele jsou velmi odlišné. V souhrnu lze rozdělit země do dvou skupin – na země, jejichž ukazatele vykazují relativní citlivost na přijaté dotace (těmi jsou pouze Polsko, Slovensko a Česká republika) a na země, jejichž ukazatele vykazují nízkou, či žádnou citlivost na přijaté dotace (Estonsko, Kypr, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Slovinsko).

Kromě toho byla sledována výrazná nerovnoměrnost při rozdělování vlastních dotací mezi novými členskými státy. V rámci celkového podílu HDP a dotací zaujímá velmi výrazného postavení Polsko, do kterého plyne 47 % z celkového objemu dotací určených všem novým zemím. V porovnání dotací a HDP na obyvatele je situace o poznání vyrovnanější. Polsko vykazuje v tomto srovnání podprůměrné HPD na obyvatele a zároveň dostává podpůrné dotace na obyvatele. Maďarsko, Estonsko, Litva a Lotyšsko jsou země s podprůměrným HDP na obyvatele, přesto však do těchto zemí plyne nadprůměrné dotace na obyvatele. Česká republika, Slovensko, Malta, Slovinsko a Kypr vykazují nadprůměrné HPD na obyvatele, a však dostávají podprůměrné dotace.

Trvání a intenzita všech pozitivních efektů pramenících z členství, záleží na specifikách dané ekonomiky. Klíčovým rokem pro obchod se zdá být přelom čtvrtého a pátého roku, kdy se řada firem rozhoduje, zda na nových trzích přetrvá nebo jej opustí. Hrubý domácí produkt rovněž reaguje v dlouhodobém horizontu zvolněním dynamiky stejně, jako ostatní makroukazatele.

Pokud do povstupního období zasáhne vnější negativní aspekt (například finanční krize), může dojít k předčasnému skončení pozitivních efektů pramenících z členství přesně tak, jak se to stalo zemím vstupujícím do Evropské unie v roce 2004.

Zároveň z provedených analýz vzešlo, že vstup do eurozóny nemá tak signifikantní ekonomické dopady jako vstup do EU. Většina podstatných indikátorů nereaguje natolik intenzivně a velmi rychle se vrací do původních trendů. Tento fakt je především ovlivněn tím, že společná měna představuje sice pozitivní ekonomický stimul, ale nikoli tak výrazný, jako faktory spojené se vstupem do EU.

Mezi státy, které si vedly při vstupu do EU nejlépe lze zařadit: Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Irsko, Dánsko, Řecko, Slovensko, Portugalsko, Velkou Británii, Španělsko a Polsko. Česká republika si v porovnání s ostatními zeměmi vedla pouze podprůměrně a to jak z hlediska sledovaného HDP, tak HDP na obyvatele.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

7.1 Seznam zdrojů

Tištěné zdroje:

BADINGER, Harald. *Growth Effects of Economic Integration: Evidence from the EU Member States*, 2005, DOI: 10.1007/s10290-005-0015-y.

BALDWIN, Richard, *Ekonomie evropské integrace*, 4. vydání, Praha: Grada Publishing, 2013, ISBN: 978-80-247-1807-1.

BALDWIN, Richard. *The growth effects of 1992*. Columbia, 1989. Working paper. Columbia University.

CIHELKOVÁ Eva, FRAIT, Jan, a kolektiv, *Mezinárodní ekonomie II*, Praha: C. H. Beck, 2008, ISBN: 978-80-7400-054-6.

CIHELKOVÁ, Eva, *Světová ekonomika. Obecné trendy rozvoje*, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN: 978-80-7400-155-0.

DEARDORFF, V., Alan, STERN, Robert M, *EU Expansion and EU Growth*. Michigan, 2002. Discussion Paper No. 487. University of Michigan.

DECKER, Frank. *Governance beyond the nation-state. Reflections on the democratic deficit of the European Union*, Journal of European Public Policy, 2002.

DVOŘÁKOVÁ Zuzana, *Finanční vzdělávání pro střední školy*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN: 978-80-7400-008-9, str. 76.

EL-AGRAA, Ali, *The European Union: Economics and Policies*, 8. edition, Cambridge University Press, 2007, ISBN: 978-05-216-9727-9.

FALATHOVÁ Alena, *Reforma rozpočtu Evropské unie a finanční rámec po roce 2013*, Praha: Evropské hodnoty, 2009, ISBN: 9788090415850.

GRIFFITHS, Richard T., *Explorations in OEEC history*, OECD Publishing, 1997, ISBN: 978-9264142862.

HOBZA, Alexandr, *Evropská unie a hospodářské reformy*, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN: 978-80-7400-122-2.

HOLMAN, Robert, *Makroekonomie*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, ISBN: 978-80-7179-861-3.

HOLMAN, Robert, *Dějiny ekonomického myšlení*, 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2005, ISBN: 80-7179-380-9.

KALÍNSKÁ, Emilie, *Mezinárodní obchod v 21. století*, Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN: 978-80-247-3396-8, str. 63.

KOHOUT, Pavel, *Finance po krizi: Důsledky hospodářské recese a co bude dál*, Praha: Grada Publishing, 2009, ISBN: 978-80-247-3199-5.

KÖNIG, Petr, *Rozpočet a politiky Evropské unie, Příležitost pro změnu*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN: 978-80-7400-011-9.

KOZEL Roman, MYNÁŘOVÁ Lenka, SVOBODOVÁ Hana, *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*, Praha: Grada Publishing, 2011, ISBN: 978-80-247-3527-6, str. 126.

KUNEŠOVÁ, Hana, *Světová ekonomika – nové jevy a perspektivy*, 3. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-502-2.

LACINA, Lubor, *Měnová integrace: Náklady a přínosy členství v měnové unii*, Praha: C. H. Beck, 2007, ISBN: 978-80-7179-560-5.

LACINA, Lubor, *Učebnice evropské integrace*, Praha: Barrister & Principal, 2011, ISBN: 978-80-87474-31-0.

MACH, Petr, *Úskalí evropské integrace*, 2. vydání, Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2003, ISBN: 80-86547-16-7.

NEUBAUER, Jiří, SEDLÁČIK Marek, KŘÍŽ Oldřich, *Základy statistiky, Aplikace v technických a ekonomických oborech*, Praha: Grada Publishing, 2012, ISBN: 978-80-247-4273-1.

PELKMANS, Jackques, *European Integration: Methods And Economic Analysis*, 3. edition, Financial Times Management, 2006, ISBN: 978-02-736-9449-6.

RADOVÁ Jarmila, DVOŘÁK Petr, MÁLEK Jiří, *Finanční matematika pro každého*, 8. rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, 2013, ISBN: 978-80-247-4831-3, str. 19.

Rozpočet Evropské unie: Základní údaje. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. ISBN: 978-92-79-14440-0.

SLANÝ, Antonín, *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*, Praha: C. H. Beck, 2003, ISBN: 978-80-717-9738-3, str. 242.

SMOLÍK, Josef, *Úvod do studia mezinárodních vztahů*, Praha: Grada Publishing, 2014, 1. vydání. ISBN: 978-80-247-5131-3.

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila, *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*, Praha: Grada Publishing, 2013, ISBN: 978-80-247-4694-4.

TINBERGEN, Jan, *Centralization and Decentralization in Economic Policy*, North Holland Publishing, 1954, IBN: 0-313-23077-3.

ZAHRADNÍK, Petr, *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2003, ISBN: 80-7179-472-4.

Internetové zdroje:

EU-MEDIA, s.r.o. Euroscope: Strukturální fondy [online]. 2014 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/strukturalni-fondy>.

EUROSKOP, Vláda České republiky. Historie eurozóny [online]. 2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/319/sekce/historie-eurozony/>.

EUROSTAT, European Commission, Open data [online]. 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat>.

EVROPSKÁ KOMISE. Jak funguje Evropská unie [online]. 2015 [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/index_cs.htm.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Rada ECOFIN [online]. 2013 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/regulace/rada-eu/rada-ecofin>.

NĚMCOVÁ, Ingeborg. INSTITUTE OF INTERNATIONAL RELATIONS PRAGUE. Ekonomické dopady vícerychlostní Evropy [online]. 2012 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://iir.cz/en/article/ekonomicke-dopady-vicerychlostni-evropy>.

SVOBODA, Jakub. Novinky.cz [online]. 11.2.2008 [cit. 2011-02-13]. Silná koruna krátí Česku eurodotace. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/132861-silna-koruna-kрати-cesku-eurodotace.html>>.

TEFFER, Petter. EUOBSERVER. Energy union talks show signs of divisions to come [online]. 2015, 6.3 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <https://euobserver.com/news/127893>.

UNITED NATIONS. Detailed structure and explanatory notes: International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Rev.4) [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=27>.

World Bank Open Data. The World Bank [online]. [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org>.

7.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Roky vstupů zemí do Evropské unie (28).

Tabulka č. 2 – Roky vstupů zemí do eurozóny (18).

Tabulka č. 3 – Vývoj průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Tabulka č. 4 – Vývoj průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Tabulka č. 5 – Vývoj průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Tabulka č. 6 – Vývoj průměrného tempa růstu importu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Tabulka č. 7 – Vývoj průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Tabulka č. 8 – Vývoj průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Tabulka č. 9 – Vývoj průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (%).

Tabulka č. 10 – Vývoj průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Tabulka č. 11 – Vývoj průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných segmentech při vstupu do EU (%).

Tabulka č. 12 – Vývoj průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných segmentech při vstupu do eurozóny (%).

Tabulka č. 13 – Vývoj průměrného ročního tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do EU (průměrná roční změna v %).

Tabulka č. 14 – Vývoj průměrného ročního tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných segmentech při vstupu do eurozóny (průměrná roční změna v %).

Tabulka č. 15 – Vztah přijatých dotací a HDP u vybraných zemí.

Tabulka č. 16 – Vztah přijatých dotací a HDP na obyvatele u vybraných zemí.

Tabulka č. 17 – Vztah přijatých dotací a importu u vybraných zemí.

Tabulka č. 18 – Vztah přijatých dotací a importu na obyvatele u vybraných zemí.

Tabulka č. 19 – Vztah přijatých dotací a exportu u vybraných zemí.

Tabulka č. 20 – Vztah přijatých dotací a exportu na obyvatele u jednotlivých zemí.

7.3 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Mince: Vatikán

Obrázek č. 2 – Středně dobá růstová prémie evropské integrace.

Obrázek č. 3 - Porovnání zemí v předvstupním období $t-10$ - $t-5$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Obrázek č. 4 - Porovnání zemí v předvstupním období $t-5$ - $t-0$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Obrázek č. 5 - Porovnání zemí v povstupním období $t0$ – $t+5$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Obrázek č. 6 - Porovnání zemí v povstupním období $t+5$ – $t+10$ v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Obrázek č. 7 - Porovnání zemí v předvstupním i povstupním období v rámci průměrného tempa růstu HDP a průměrného tempa růstu HDP na obyvatele (%).

Obrázek č. 8 – Segmentace zemí podle podílu jejich HDP (%) a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

Obrázek č. 9 – Segmentace zemí podle podílu jejich HDP na obyvatele (%) a podílu přijatých dotací (%) na celkovém objemu v rámci všech zemí.

Obrázek č. 10 – Vývoj celkového HDP a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Obrázek č. 11 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým HDP za všechny sledované země.

Obrázek č. 12 – Vývoj celkového HDP na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Obrázek č. 13 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým HDP na obyvatele za všechny sledované země.

Obrázek č. 14 – Vývoj celkového importu a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Obrázek č. 15 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým importem za všechny sledované země.

Obrázek č. 16 – Vývoj celkového importu na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD)

Obrázek č. 17 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým importem na obyvatele za všechny sledované země.

Obrázek č. 18 – Vývoj celkového exportu a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Obrázek č. 19 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým exportem za všechny sledované země.

Obrázek č. 20 – Vývoj celkového exportu na obyvatele a vývoj celkových přijatých dotací za všechny sledované země (USD).

Obrázek č. 21 – Výsledky regresní analýzy mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovým exportem na obyvatele za všechny sledované země.

7.4 Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 2 – Tabulka s podkladovými hodnotami HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).
- Příloha č. 3 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 4 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 5 – Tabulka podkladových hodnot HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).
- Příloha č. 6 – Tabulka podkladových hodnot HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).
- Příloha č. 7 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 8 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).
- Příloha č. 9 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 10 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 11 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).
- Příloha č. 12 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).
- Příloha č. 13 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 14 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).
- Příloha č. 15 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

- Příloha č. 16 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 17 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).
- Příloha č. 18 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).
- Příloha č. 19 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 20 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).
- Příloha č. 21 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 22 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 23 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).
- Příloha č. 24 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).
- Příloha č. 25 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 26 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 27 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 28 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 29 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 30 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích a vybraných zemích (%).
- Příloha č. 31 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

- Příloha č. 32 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích při vstupu do EU (%).
- Příloha č. 33 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 34 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).
- Příloha č. 35 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (%).
- Příloha č. 36 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích a vybraných zemích (%).
- Příloha č. 37 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU včetně průměru EU (%).
- Příloha č. 38 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP na obyvatele v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU včetně celkového průměru EU (%).
- Příloha č. 39 – Tabulka procentních podílů dotací a HDP na celkovém objemu všech deseti zemí (%).
- Příloha č. 40 – Tabulka procentních podílů dotací na obyvatele a HDP na obyvatele na celkovém objemu všech deseti zemí (%).
- Příloha č. 41 – Tabulka podkladových hodnot přijatých dotací za roky 2004 – 2008 (mil. USD).
- Příloha č. 42 – Tabulka podkladových hodnot přijatých dotací za roky 2009 – 2013 (mil. USD).
- Příloha č. 43 – Tabulka podkladových hodnot HDP ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).
- Příloha č. 44 – Tabulka podkladových hodnot HDP na obyvatele ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).
- Příloha č. 45 – Tabulka podkladových hodnot importu ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).
- Příloha č. 46 – Tabulka podkladových hodnot importu na obyvatele ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Příloha č. 47 – Tabulka podkladových hodnot exportu ve stálých cenách 2005
ve vybraných obdobích (USD).

Příloha č. 48 – Tabulka podkladových hodnot exportu na obyvatele ve stálých cenách 2005
ve vybraných obdobích (USD).

8. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	106,8051%	107,8451%	109,6034%	110,4466%
Irsko	108,2968%	113,1615%	112,2279%	110,7586%
Dánsko	111,3569%	112,0530%	116,6794%	103,2543%
Řecko	118,2450%	114,7803%	96,6070%	114,0322%
Španělsko	118,3843%	95,0719%	124,3045%	103,0158%
Portugalsko	112,7815%	96,2087%	123,7558%	107,6929%
Finsko	120,7272%	97,0647%	105,3072%	107,0181%
Švédsko	117,5559%	101,0206%	103,5350%	106,1653%
Rakousko	117,6874%	108,8651%	101,0555%	106,2235%
Česká republika	108,5644%	108,3332%	118,7926%	100,1597%
Polsko	112,3795%	104,6291%	119,5501%	104,6859%
Maďarsko	103,1464%	111,7420%	113,0469%	99,4624%
Litva	112,7707%	110,5812%	120,4876%	104,7446%
Lotyšsko	106,9322%	111,0726%	124,6547%	103,1181%
Estonsko	108,8650%	111,9525%	119,2898%	105,9742%
Slovensko	110,4055%	109,3792%	116,3913%	101,5456%
Slovinsko	110,8844%	106,0358%	113,3742%	97,4358%
Malta	106,1681%	106,0892%	110,8126%	102,5736%
Kypr	106,5016%	106,8724%	113,7104%	98,8894%
Bulharsko	108,3750%	119,0817%	110,0243%	-
Rumunsko	99,0794%	124,7645%	108,2778%	-
Chorvatsko	114,8081%	98,9098%	-	-
Celkový průměr	111,3924%	106,8316%	113,5804%	104,5061%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 2 – Tabulka podkladových hodnot HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).

Stát	Období				
	t_{-10}	t_{-5}	Rok vstupu	t_{+5}	t_{+10}
Belgie	-	-	-	-	13264015675
Nizozemsko	-	-	-	-	14647057370
Lucembursko	-	-	-	-	741509480,8
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	76313782252
Itálie	-	-	-	-	50383891899
Velká Británie	85443766670	1,04703E+11	1,83043E+11	3,25123E+11	4,65677E+11
Irsko	2430843768	3278584478	7346801408	14384898865	20393062869
Dánsko	8316692386	13196541952	29961815026	59296231821	59204811372
Řecko	13914172676	29706226952	49915745059	53761550998	1,00261E+11
Španělsko	1,14958E+11	1,96735E+11	2,43795E+11	5,59882E+11	6,22064E+11
Portugalsko	20061590258	31550693220	38229024650	88043207533	1,21155E+11
Finsko	54979854183	1,38884E+11	1,30806E+11	1,21794E+11	1,95778E+11
Švédsko	1,08274E+11	2,48425E+11	2,5368E+11	2,4726E+11	3,7058E+11
Rakousko	68673874036	1,64753E+11	2,38562E+11	1,92071E+11	3,04984E+11
Česká republika	45972833316	62165739783	1,13977E+11	1,97187E+11	-
Polsko	1,08405E+11	1,67802E+11	2,52769E+11	4,30917E+11	-
Maďarsko	42363086241	48255011860	1,01926E+11	1,26632E+11	-
Litva	6958636950	10971375000	22551543054	36846183172	-
Lotyšsko	5060854731	7288524473	13761569545	25875781250	-
Estonsko	3985667569	5705363339	12031396467	19406617022	-
Slovensko	19705254560	29947934157	56073225726	87239747152	-
Slovinsko	14385505626	22309684226	33837749815	49056152691	-
Malta	2998504392	3907947937	5643525282	8099400961	-
Kypr	7425703907	9776223013	15816972051	23542650736	-
Bulharsko	10053469055	15979194511	42113656147	51303659418	-
Rumunsko	-	45988510814	1,70617E+11	1,69396E+11	-
Chorvatsko	34143409062	69595512099	57538524789	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 3 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	108,3194%	101,3863%	96,8900%	111,4616%
Finsko	97,0647%	106,5627%	98,6670%	110,7792%
Francie	106,3190%	101,7944%	96,9446%	111,0058%
Irsko	107,7907%	111,9825%	106,0498%	116,1965%
Itálie	103,4297%	103,6966%	97,1750%	110,7584%
Lucembursko	112,0152%	102,4741%	101,4354%	116,0679%
Německo	109,6721%	100,3492%	95,2264%	109,0659%
Nizozemsko	107,9743%	103,4775%	99,8346%	111,0843%
Portugalsko	110,4697%	105,7179%	99,3097%	110,8929%
Rakousko	108,8651%	101,4435%	96,4956%	111,1347%
Španělsko	105,0482%	103,9376%	100,4533%	115,2194%
Řecko	106,6025%	97,4381%	115,7299%	112,1135%
Slovinsko	102,5290%	113,9042%	107,9974%	
Kypr	106,8724%	113,1618%	101,9321%	
Malta	106,0892%	110,0667%	102,8042%	
Slovensko	113,3647%	114,9520%	99,3036%	
Estonsko	121,9032%	103,1720%	108,7453%	
Lotyšsko	113,4606%	103,1181%		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 4 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	104,6759%	108,1539%	100,1664%	110,8260%
Dánsko	106,8931%	103,1164%	97,4038%	111,3236%
Švédsko	101,0206%	104,0229%	96,2827%	111,9099%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 5 – Tabulka podkladových hodnot HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).

Stát	Období				
	t_9	t_4	Rok vstupu	t_{+3}	t_{+8}
Belgie	2,0283E+11	2,8452E+11	2,545E+11	2,528E+11	4,5962E+11
Finsko	1,3888E+11	1,3081E+11	1,3032E+11	1,3518E+11	2,4613E+11
Francie	1,2442E+12	1,5721E+12	1,4564E+12	1,452E+12	2,5824E+12
Irsko	4,842E+10	6,7898E+10	9,6585E+10	1,2302E+11	2,5957E+11
Itálie	1,1381E+12	1,1318E+12	1,2082E+12	1,2252E+12	2,1272E+12
Lucembursko	1,2669E+10	2,0673E+10	2,1185E+10	2,2569E+10	5,1321E+10
Německo	1,7145E+12	2,5229E+12	2,131E+12	2,0066E+12	3,3238E+12
Nizozemsko	2,9487E+11	4,1897E+11	4,1146E+11	4,3781E+11	7,8257E+11
Portugalsko	7,7664E+10	1,1655E+11	1,2642E+11	1,3229E+11	2,3174E+11
Rakousko	1,6475E+11	2,3856E+11	2,123E+11	2,0754E+11	3,7504E+11
Španělsko	5,2049E+11	5,962E+11	6,1758E+11	6,863E+11	1,4414E+12
Řecko	1,1083E+11	1,3465E+11	1,2984E+11	2,2795E+11	3,2102E+11
Slovinsko	2,1747E+10	2,9152E+10	4,7307E+10	4,6908E+10	-
Kypr	9776223013	1,5817E+10	2,5322E+10	2,4851E+10	-
Malta	3907947937	5643525282	8554293727	9151793161	-
Slovensko	2,8724E+10	6,1328E+10	8,724E+10	9,1348E+10	-
Estonsko	7324390332	2,1994E+10	2,2543E+10	-	-
Lotyšsko	1,6042E+10	2,401E+10	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 6 – Tabulka podkladových hodnot HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	1,0193E+12	1,1807E+12	1,5182E+12	1,6209E+12	2,8571E+12
Dánsko	1,3584E+11	1,8198E+11	1,7394E+11	1,7388E+11	3,1142E+11
Švédsko	2,4842E+11	2,5368E+11	2,5881E+11	2,5096E+11	4,6251E+11

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 7 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	106,5226%	109,5197%	116,6635%	108,0708%
Irsko	108,3777%	112,3837%	121,1470%	109,7039%
Dánsko	110,6358%	110,8553%	120,4884%	104,3196%
Řecko	128,5522%	118,8965%	95,8237%	114,1408%
Španělsko	117,9752%	97,9059%	124,1601%	106,0478%
Portugalsko	121,8535%	95,9099%	126,4099%	106,5223%
Finsko	117,9161%	99,8419%	105,7368%	111,3467%
Švédsko	115,7548%	101,5334%	106,6000%	108,0208%
Rakousko	117,9886%	107,8060%	104,3235%	109,7971%
Česká republika	112,5463%	111,2631%	119,4807%	100,4926%
Polsko	125,7532%	107,9388%	124,3669%	100,2198%
Maďarsko	118,9855%	112,5219%	118,1028%	98,2809%
Litva	110,4072%	110,8050%	126,1501%	99,9924%
Lotyšsko	115,1135%	109,1551%	125,4735%	97,9186%
Estonsko	109,8045%	109,7758%	118,7901%	103,6339%
Slovensko	117,8444%	111,6966%	118,7199%	99,5732%
Slovinsko	108,9934%	106,6195%	119,5257%	97,2121%
Malta	102,8544%	104,5878%	113,6918%	102,6859%
Kypr	107,9408%	105,7837%	117,2478%	-
Bulharsko	110,6998%	126,5449%	106,3595%	-
Rumunsko	106,3413%	126,9116%	108,7977%	-
Chorvatsko	114,3894%	96,1681%	-	-
Celkový průměr	114,3314%	107,4772%	116,6965%	104,2147%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 8 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).

Stát	Období				
	t_{-10}	t_{-5}	Rok vstupu	t_{+5}	t_{+10}
Belgie	-	-	-	-	5383141329
Nizozemsko	-	-	-	-	6668717860
Lucembursko	-	-	-	-	550136530
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	9246854520
Itálie	-	-	-	-	6653172244
Velká Británie	16851607900	22507195655	46257873234	86933756128	1,17705E+11
Irsko	938557266,4	1404318220	3087490251	8068637251	10559245868
Dánsko	2560816360	3918940843	9437308869	18341130816	21021651176
Řecko	2547069908	7470578712	15518392302	16199085674	29526791088
Španělsko	19651128377	36676262643	40816380970	1,07771E+11	1,43719E+11
Portugalsko	4935789377	11373525984	10957824050	30453682436	41646087861
Finsko	15264773599	33448919297	37922113290	41942141146	73746455753
Švédsko	35518427690	72569270798	83504408899	99320905459	1,50482E+11
Rakousko	24885806065	60770866513	85371408489	85398920214	1,52049E+11
Česká republika	21000833879	33498730808	70782283874	1,08294E+11	-
Polsko	21303644622	50514354278	1,00711E+11	1,69632E+11	-
Maďarsko	15076511648	32395175964	68235370230	92102542729	-
Litva	4272332935	5337375000	13334903964	20653190821	-
Lotyšsko	2246598279	3615036391	8198129326	11739070411	-
Estonsko	3257571540	4298725245	9640697524	11323500415	-
Slovensko	10629753011	19662269337	43358122672	62560238955	-
Slovinsko	8100155476	11470931555	19998025587	27939150301	-
Malta	2870771205	3445714065	4548674651	6399447793	-
Kypr	3570773608	4888811904	7946299511	10725757155	-
Bulharsko	5369715257	8874073664	33347033098	35767426582	-
Rumunsko	-	18850427902	73694083872	76485813967	-
Chorvatsko	17160620445	34678644153	24407464248	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 9 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	105,8967%	103,8638%	100,8007%	112,2742%
Finsko	99,8419%	107,8233%	100,4080%	116,1788%
Francie	104,0992%	105,6359%	101,1972%	111,6868%
Irsko	109,7298%	118,6529%	110,0960%	111,8617%
Itálie	103,4830%	106,9998%	102,1497%	113,2207%
Lucembursko	110,5849%	109,9579%	106,6329%	117,8248%
Německo	107,6071%	105,2312%	101,3536%	113,4170%
Nizozemsko	106,7653%	106,7230%	101,8666%	112,3586%
Portugalsko	108,2884%	109,1075%	100,3131%	111,6181%
Rakousko	107,8060%	105,1952%	100,7491%	113,6430%
Španělsko	105,5999%	110,8004%	105,3916%	116,3768%
Řecko	105,5400%	106,2505%	109,2531%	115,4704%
Slovinsko	103,2066%	120,2917%	102,2751%	
Kypr	105,7837%	116,5238%	96,8988%	
Malta	104,5878%	114,3763%	100,1903%	
Slovensko	117,1352%	117,9985%	99,5732%	
Estonsko	122,0929%	99,6779%	115,7765%	
Lotyšsko	107,4444%	-		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 10 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu importu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	104,0519%	108,6079%	102,9398%	112,4111%
Dánsko	106,1859%	105,9435%	101,2771%	115,5176%
Švédsko	101,5334%	107,7128%	99,0548%	113,7775%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 11 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).

Stát	Období				
	t ₉	t ₄	Rok vstupu	t ₃	t ₈
Belgie	1,3254E+11	1,7477E+11	1,6745E+11	1,7936E+11	3,6174E+11
Finsko	3,3449E+10	3,7922E+10	3,8697E+10	4,2304E+10	1,0015E+11
Francie	2,7831E+11	3,377E+11	3,5277E+11	3,7722E+11	7,3352E+11
Irsko	2,4845E+10	4,3326E+10	7,2657E+10	9,4272E+10	1,8522E+11
Itálie	2,14E+11	2,4756E+11	2,7017E+11	3,0072E+11	6,1904E+11
Lucembursko	1,1177E+10	1,7611E+10	2,4366E+10	2,7324E+10	7,3712E+10
Německo	4,2629E+11	5,8395E+11	6,0787E+11	6,2551E+11	1,335E+12
Nizozemsko	1,5524E+11	2,2492E+11	2,4206E+11	2,5232E+11	5,1631E+11
Portugalsko	2,8506E+10	3,9509E+10	4,7297E+10	4,7497E+10	9,3131E+10
Rakousko	6,0771E+10	8,5371E+10	8,6783E+10	9,116E+10	1,9941E+11
Španělsko	1,0104E+11	1,3356E+11	1,7623E+11	2,021E+11	4,8467E+11
Řecko	3,2037E+10	3,9997E+10	4,9855E+10	7,6276E+10	9,8635E+10
Slovinsko	1,1431E+10	1,575E+10	3,372E+10	3,0425E+10	-
Kypr	4888811904	7946299511	1,4227E+10	-	-
Malta	3445714065	4548674651	7637312345	8269391159	-
Slovensko	2,0976E+10	4,9625E+10	6,256E+10	-	-
Estonsko	5734146034	1,6782E+10	1,9573E+10	-	-
Lotyšsko	9983407618	1,3262E+10	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 12 – Tabulka podkladových hodnot importu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	2,6429E+11	3,2895E+11	4,1423E+11	4,6354E+11	8,3488E+11
Dánsko	4,4221E+10	6,1053E+10	6,2105E+10	7,2042E+10	1,555E+11
Švédsko	7,2569E+10	8,3504E+10	9,472E+10	9,4416E+10	2,054E+11

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 13 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	105,6135%	110,7967%	117,3517%	108,3289%
Irsko	111,6098%	110,8757%	120,5385%	111,8730%
Dánsko	108,4352%	112,0787%	118,0842%	107,4453%
Řecko	135,6835%	122,1763%	93,1829%	111,6308%
Španělsko	122,2507%	102,5472%	117,4685%	109,7785%
Portugalsko	126,2596%	102,3552%	123,6939%	106,1899%
Finsko	114,9500%	105,1002%	107,6438%	108,3233%
Švédsko	114,6859%	103,5651%	107,2858%	108,2496%
Rakousko	117,7664%	107,0278%	105,8153%	110,6896%
Česká republika	113,1003%	111,0315%	120,8727%	101,4321%
Polsko	117,6653%	109,9627%	123,9403%	103,2089%
Maďarsko	124,2725%	111,6175%	119,6789%	100,8535%
Litva	107,1035%	113,4248%	124,3420%	105,5079%
Lotyšsko	107,3456%	108,5553%	125,0931%	105,1466%
Estonsko	110,0493%	110,2915%	119,9237%	104,9726%
Slovensko	110,3619%	114,9497%	118,6427%	101,5120%
Slovinsko	107,0034%	107,1444%	118,5117%	99,2225%
Malta	103,9091%	106,0774%	113,2210%	105,0602%
Kypr	107,6549%	105,6324%	112,9606%	-
Bulharsko	103,4507%	124,6419%	111,8627%	-
Rumunsko	108,9408%	124,1666%	113,0422%	-
Chorvatsko	114,6179%	99,5461%	-	-
Celkový průměr	113,7109%	109,1234%	115,9432%	107,6313%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 14 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).

Stát	Období				
	t ₋₁₀	t ₋₅	Rok vstupu	t ₊₅	t ₊₁₀
Belgie	-	-	-	-	5381621193
Nizozemsko	-	-	-	-	6729239599
Lucembursko	-	-	-	-	606449894,6
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	9793338485
Itálie	-	-	-	-	6383932340
Velká Británie	16511191129	21672959116	42269075070	92021896598	1,23369E+11
Irsko	756372067,6	1180992496	2560796207	6588244996	9810870518
Dánsko	2528521059	3650579661	8611951401	16637108766	21839693822
Řecko	1393467287	5123884224	13108524073	11679572988	17479332244
Španělsko	14829093398	32883208030	45538556718	90577370597	1,47045E+11
Portugalsko	2781071641	6509971649	10085557998	23721343140	32965687549
Finsko	15638910207	31290623542	47708333333	53073521282	81758941452
Švédsko	38074245400	74693350003	1,00713E+11	1,15032E+11	1,79477E+11
Rakousko	24912744746	61095566985	83102571312	88754999079	1,642E+11
Česká republika	20393260487	33153250360	71782838354	1,16247E+11	-
Polsko	23435002483	40593782376	94769031397	1,69956E+11	-
Maďarsko	12414722052	31180923131	64565573481	98254394794	-
Litva	3853431553	4238225000	11738543990	20128913849	-
Lotyšsko	2351160369	2942237002	6049611927	11356222310	-
Estonsko	2845832792	4019111782	8791891842	12392643409	-
Slovensko	11677042326	18317129768	41799443755	61833157822	-
Slovinsko	8472160422	10536643373	19561230184	28643633566	-
Malta	2577569634	3239080995	4425239273	6380415875	-
Kypr	3541279892	5059266555	7557742186	9480411225	-
Bulharsko	5899606391	7581354357	25043547687	34198541489	-
Rumunsko	-	16264498753	49993109812	67751254253	-
Chorvatsko	14533546891	29274979201	24726457227	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 15 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	106,5075%	103,7677%	100,5269%	112,2838%
Finsko	105,1002%	109,3461%	101,1052%	112,8298%
Francie	106,2110%	106,5697%	99,2022%	109,9390%
Irsko	110,9092%	118,3410%	111,0251%	110,9903%
Itálie	106,9318%	106,2820%	99,3211%	111,3799%
Lucembursko	112,0867%	107,8286%	106,2690%	119,5355%
Německo	108,3898%	106,1432%	101,6723%	115,0877%
Nizozemsko	107,8578%	106,0138%	102,2815%	112,8627%
Portugalsko	107,0119%	108,1401%	99,4847%	113,0435%
Rakousko	107,0278%	106,7019%	101,8471%	114,7246%
Španělsko	109,3708%	110,5413%	102,7354%	113,3502%
Řecko	106,8232%	107,1162%	107,6561%	115,5943%
Slovensko	103,9966%	119,4171%	103,3942%	
Kypr	105,6324%	113,7458%	96,0507%	
Malta	106,0774%	113,5260%	102,4051%	
Slovensko	117,9404%	118,2485%	101,5120%	
Estonsko	119,6443%	105,4178%	112,6081%	
Lotyšsko	113,4230%	-		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 16 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu exportu zboží a služeb v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	107,2231%	107,7444%	101,0082%	112,2716%
Dánsko	107,7694%	103,5068%	104,5178%	113,4942%
Švédsko	103,5651%	108,7238%	98,6497%	114,1411%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 17 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).

Stát	Období				
	t ₉	t ₄	Rok vstupu	t ₊₃	t ₊₈
Belgie	1,3587E+11	1,8596E+11	1,7804E+11	1,9388E+11	3,794E+11
Finsko	3,1291E+10	4,7708E+10	5,0606E+10	5,4786E+10	1,1275E+11
Francie	2,6726E+11	3,6087E+11	3,8383E+11	3,9937E+11	6,9354E+11
Irsko	2,714E+10	5,1146E+10	8,6039E+10	1,1541E+11	2,0857E+11
Itálie	2,1658E+11	2,9103E+11	2,9335E+11	3,122E+11	6,1372E+11
Lucembursko	1,2865E+10	2,1997E+10	2,8448E+10	3,1757E+10	9,0272E+10
Německo	4,2519E+11	5,9895E+11	6,266E+11	7,1576E+11	1,5677E+12
Nizozemsko	1,6647E+11	2,4872E+11	2,5938E+11	2,8087E+11	5,8063E+11
Portugalsko	2,2991E+10	3,1664E+10	3,424E+10	3,6512E+10	7,459E+10
Rakousko	6,1096E+10	8,3103E+10	8,9276E+10	1,0104E+11	2,209E+11
Španělsko	8,4013E+10	1,3358E+11	1,648E+11	1,8754E+11	3,8779E+11
Řecko	2,0246E+10	2,6657E+10	3,2286E+10	5,2727E+10	6,1839E+10
Slovinsko	1,1107E+10	1,5683E+10	3,2905E+10	3,069E+10	-
Kypr	5059266555	7557742186	1,1506E+10	-	-
Malta	3239080995	4425239273	7508847062	8707395051	-
Slovensko	2,0236E+10	4,6764E+10	6,1833E+10	-	-
Estonsko	5195251920	1,4752E+10	2,0404E+10	-	-
Lotyšsko	7675880131	1,292E+10	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 18 – Tabulka podkladových hodnot exportu zboží a služeb v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	2,4684E+11	3,3553E+11	3,921E+11	4,1966E+11	7,6138E+11
Dánsko	5,0469E+10	6,8494E+10	7,0887E+10	8,2191E+10	1,6262E+11
Švédsko	7,4693E+10	1,0071E+11	1,1154E+11	1,1135E+11	2,3991E+11

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 19 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_5$	$t_5 - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	108,9417%	110,2144%
Irsko	-	-	111,5661%	111,6584%
Dánsko	-	110,3609%	113,8558%	102,5665%
Řecko	-	-	-	-
Španělsko	116,3168%	93,8790%	123,7953%	101,7075%
Portugalsko	111,5012%	96,1042%	122,9770%	108,3408%
Finsko	120,9120%	95,1793%	106,7057%	106,1288%
Švédsko	116,6840%	98,8367%	103,6076%	105,8793%
Rakousko	116,4859%	108,1013%	101,0673%	105,3853%
Česká republika	108,7573%	106,8217%	120,1119%	97,3809%
Polsko	110,9812%	102,4386%	121,1081%	-
Maďarsko	105,9587%	109,8982%	112,9186%	-
Litva	109,0760%	110,9086%	120,5006%	-
Lotyšsko	103,6061%	106,4739%	125,4514%	-
Estonsko	104,6381%	112,2664%	120,1682%	99,8293%
Slovensko	107,8366%	109,5952%	118,7952%	-
Slovinsko	107,9360%	105,3909%	112,6199%	-
Malta	104,1974%	104,3686%	107,0657%	-
Kypr	103,3432%	105,5627%	113,9813%	-
Bulharsko	109,1852%	121,9463%	109,8347%	-
Rumunsko	99,2399%	125,5148%	111,6654%	-
Chorvatsko	114,1898%	97,7035%	-	-
Celkový průměr	109,7555%	104,6024%	114,5143%	104,8199%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 20 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU (USD).

Stát	Období				
	t_{-10}	t_{-5}	Rok vstupu	t_{+5}	t_{+10}
Belgie	-	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	74276310970	1,29777E+11	1,82898E+11
Irsko	-	-	2492549623	4846481175	7040792737
Dánsko	-	4338703541	8845810359	15778303948	15422315490
Řecko	-	-	-	-	-
Španělsko	45180310485	70386476912	84859802855	1,8442E+11	1,94089E+11
Portugalsko	6225006106	9632794893	10548172029	24023695563	35879232260
Finsko	19036357071	45982850022	43057137973	41859052674	62821803347
Švédsko	35194898687	75355626576	76216945676	70428258759	1,035E+11
Rakousko	23428494243	54220588176	75729895639	60366673205	91986611439
Česká republika	17592640821	23511493614	43230422178	73336007278	-
Polsko	37450209039	54917950611	77739699012	1,36761E+11	-
Maďarsko	12283739261	15364161218	31140229292	37957380775	-
Litva	2473107217	3304163265	7455818386	9929889563	-
Lotyšsko	1583665915	1804364067	3063405529	5343096236	-
Estonsko	-	1511987082	3445740770	5275977390	-
Slovensko	7491891602	10570666114	20490325248	30749832200	-
Slovinsko	5782455024	7999337297	11643227564	15292974597	-
Malta	1537746953	1810251417	2175738882	2665547104	-
Kypr	1724670431	1920053294	3115895740	-	-
Bulharsko	2669702681	4362810255	13652532253	15588148490	-
Rumunsko	-	16928337703	65118935126	71717606508	-
Chorvatsko	9778894482	19279293412	15120524011	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 21 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	105,3495%	101,4747%	95,0331%	109,8248%
Finsko	95,1793%	108,6011%	98,3920%	110,4213%
Francie	104,0785%	100,5572%	95,8823%	109,1890%
Irsko	108,8390%	111,3451%	108,4897%	113,3648%
Itálie	101,2164%	102,9393%	95,6446%	110,2537%
Lucembursko	106,0833%	102,4321%	97,6529%	111,8920%
Německo	106,7583%	98,8158%	94,0016%	109,3178%
Nizozemsko	106,2256%	101,6072%	99,1151%	111,1271%
Portugalsko	109,2817%	107,5735%	97,6515%	108,6156%
Rakousko	108,1013%	101,5271%	95,7774%	110,4973%
Španělsko	101,5330%	105,8503%	100,3197%	115,8710%
Řecko	-	-	-	-
Slovinsko	102,0434%	113,6828%	104,5239%	
Kypr	105,5627%	112,5851%	-	
Malta	104,3686%	105,8792%	98,1795%	
Slovensko	114,1535%	116,6179%	-	
Estonsko	124,1210%	101,1099%	109,4578%	
Lotyšsko	111,7681%	-		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 22 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	101,2936%	106,3172%	97,4075%	108,7835%
Dánsko	105,5493%	104,1078%	97,7257%	111,7113%
Švédsko	98,8367%	104,5083%	95,2574%	112,0302%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 23 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (USD).

Stát	Období				
	t_9	t_4	Rok vstupu	t_{+3}	t_{+8}
Belgie	6,3612E+10	8,1006E+10	6,9125E+10	6,5023E+10	1,1135E+11
Finsko	4,5983E+10	4,3057E+10	4,3965E+10	4,4327E+10	8,239E+10
Francie	3,3663E+11	3,8546E+11	3,3387E+11	3,1888E+11	5,309E+11
Irsko	1,6518E+10	2,1473E+10	3,3609E+10	4,6815E+10	8,1704E+10
Itálie	3,5691E+11	3,3694E+11	3,3973E+11	3,331E+11	5,7788E+11
Lucembursko	3448685039	4612192942	4160155865	4324667822	8810576884
Německo	6,4017E+11	8,1602E+11	6,4813E+11	5,8371E+11	1,0137E+12
Nizozemsko	8,5985E+10	1,1375E+11	1,0007E+11	1,0497E+11	1,9299E+11
Portugalsko	2,2187E+10	3,3594E+10	3,6904E+10	3,6476E+10	5,8698E+10
Rakousko	5,4221E+10	7,573E+10	6,715E+10	6,2747E+10	1,1466E+11
Španělsko	1,7534E+11	1,8812E+11	1,9335E+11	2,1313E+11	4,4944E+11
Řecko	-	-	-	-	5,5628E+10
Slovinsko	7848329771	1,0205E+10	1,6366E+10	1,4824E+10	-
Kypr	1920053294	3115895740	4960853331	-	-
Malta	1810251417	2175738882	3158010096	-	-
Slovensko	1,0393E+10	2,2367E+10	3,075E+10	-	-
Estonsko	2078062743	6835932571	6568182089	-	-
Lotyšsko	3461140852	5236208165	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 24 – Tabulka podkladových hodnot industriální přidané hodnoty v běžných cenách ve vybraných obdobích a vybraných zemích (USD).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	3,2437E+11	3,5752E+11	4,1107E+11	4,0609E+11	6,575E+11
Dánsko	3,4689E+10	4,5348E+10	4,4839E+10	4,4328E+10	7,9832E+10
Švédsko	7,5356E+10	7,6217E+10	7,3464E+10	6,9664E+10	1,3E+11

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 25 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_{-5}$	$t_{-5} - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	-	-
Irsko	104,48%	107,56%	116,13%	114,42%
Dánsko	105,94%	106,07%	110,84%	110,11%
Řecko	114,73%	116,29%	120,66%	117,70%
Španělsko	118,83%	112,23%	106,47%	104,89%
Portugalsko	122,46%	123,21%	111,35%	106,44%
Finsko	104,67%	103,19%	101,07%	101,56%
Švédsko	105,17%	105,73%	100,76%	101,39%
Rakousko	101,90%	103,44%	101,38%	102,10%
Česká republika	109,28%	102,52%	103,28%	101,92%
Polsko	118,52%	105,05%	102,70%	103,59%
Maďarsko	120,94%	107,75%	105,63%	104,69%
Litva	118,79%	100,45%	104,79%	103,24%
Lotyšsko	113,65%	102,47%	108,94%	102,25%
Estonsko	117,35%	103,58%	105,67%	102,93%
Slovensko	107,11%	108,32%	104,40%	102,52%
Slovinsko	109,86%	107,29%	103,55%	101,77%
Malta	102,99%	102,18%	102,81%	102,18%
Kypr	102,86%	102,93%	102,87%	102,10%
Bulharsko	109,58%	105,31%	105,97%	-
Rumunsko	146,00%	112,92%	106,03%	-
Chorvatsko	102,86%	103,03%	-	-
Celkový průměr	110,87%	106,55%	106,17%	104,67%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 26 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období				
	t_{-10}	t_{-5}	Rok vstupu	t_{+5}	t_{+10}
Belgie	-	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	-	-	-
Irsko	2,45%	4,68%	11,41%	7,63%	10,49%
Dánsko	6,11%	7,95%	9,30%	10,01%	6,91%
Řecko	3,08%	13,31%	24,46%	23,02%	19,47%
Španělsko	17,63%	14,56%	8,80%	5,94%	3,56%
Portugalsko	18,25%	20,04%	11,76%	10,93%	3,12%
Finsko	5,87%	6,10%	0,99%	3,37%	0,86%
Švédsko	7,36%	10,47%	2,53%	1,04%	0,45%
Rakousko	3,19%	3,26%	2,25%	2,40%	2,30%
Česká republika	9,96%	2,14%	2,83%	1,04%	-
Polsko	33,25%	7,28%	3,58%	3,83%	-
Maďarsko	18,87%	10,03%	6,78%	4,21%	-
Litva	72,15%	0,75%	1,18%	4,44%	-
Lotyšsko	35,93%	2,36%	6,19%	3,53%	-
Estonsko	47,65%	3,30%	3,05%	-0,08%	-
Slovensko	13,41%	10,57%	7,55%	1,62%	-
Slovinsko	20,99%	6,15%	3,59%	0,86%	-
Malta	4,13%	2,13%	2,79%	2,09%	-
Kypr	4,70%	1,63%	2,29%	0,37%	-
Bulharsko	1058,37%	5,81%	8,40%	2,95%	-
Rumunsko	154,76%	22,54%	4,84%	3,33%	-
Chorvatsko	1,75%	6,09%	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 27 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	102,84%	101,53%	102,04%	101,98%
Finsko	103,19%	101,05%	102,36%	101,01%
Francie	102,54%	101,40%	101,29%	101,92%
Irsko	102,67%	102,02%	104,01%	103,34%
Itálie	105,27%	103,30%	102,32%	102,28%
Lucembursko	103,15%	101,41%	102,27%	102,30%
Německo	104,08%	101,50%	101,34%	101,45%
Nizozemsko	102,83%	102,03%	102,89%	101,89%
Portugalsko	108,95%	103,03%	103,18%	102,84%
Rakousko	103,44%	101,58%	101,87%	101,79%
Španělsko	105,57%	103,00%	103,11%	103,21%
Řecko	111,63%	104,02%	103,51%	103,34%
Slovinsko	107,76%	103,52%	103,35%	
Kypr	102,93%	102,43%	102,46%	
Malta	102,18%	102,45%	102,61%	
Slovensko	107,72%	103,63%	102,16%	
Estonsko	103,29%	104,89%	104,45%	
Lotyšsko	108,39%	101,82%		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 28 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu inflace ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	104,63%	102,13%	101,12%	101,67%
Dánsko	102,07%	102,06%	102,58%	101,87%
Švédsko	105,73%	100,84%	101,30%	101,25%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 29 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období				
	t ₉	t ₄	Rok vstupu	t ₃	t ₈
Belgie	3,45%	1,47%	1,12%	1,64%	1,82%
Finsko	6,10%	0,99%	1,16%	1,56%	2,51%
Francie	3,38%	1,78%	0,53%	1,92%	1,49%
Irsko	3,27%	2,51%	1,64%	4,65%	4,88%
Itálie	6,50%	5,24%	1,66%	2,46%	1,82%
Lucembursko	3,70%	1,92%	1,00%	2,07%	2,30%
Německo	0,00%	1,72%	0,57%	1,42%	2,30%
Nizozemsko	2,45%	1,92%	2,19%	3,29%	1,61%
Portugalsko	13,37%	4,12%	2,30%	3,55%	2,81%
Rakousko	3,26%	2,25%	0,56%	1,80%	2,17%
Španělsko	6,72%	4,67%	2,31%	3,07%	2,79%
Řecko	15,87%	5,54%	3,37%	2,90%	1,21%
Slovinsko	7,91%	5,58%	3,61%	1,84%	-
Kypr	1,63%	2,29%	4,67%	3,29%	-
Malta	2,13%	2,79%	4,26%	2,72%	-
Slovensko	12,04%	2,71%	1,62%	3,61%	-
Estonsko	3,57%	6,60%	4,98%	-	-
Lotyšsko	6,74%	-1,09%	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 30 – Tabulka podkladových hodnot inflace ve vybraných obdobích a vybraných zemích (%).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	6,97%	2,66%	1,34%	1,26%	2,32%
Dánsko	2,65%	2,10%	2,48%	2,43%	1,71%
Švédsko	10,47%	2,53%	0,45%	2,16%	2,21%

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 31 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období			
	$t_{-10} - t_5$	$t_5 - t_0$	$t_0 - t_{+5}$	$t_{+5} - t_{+10}$
Belgie	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	-	-
Irsko	-	-	-	-
Dánsko	-	-	-	-
Řecko	-	-	0,99%	0,00%
Španělsko	-	1,87%	-1,21%	1,28%
Portugalsko	-	0,37%	-0,91%	0,70%
Finsko	-0,46%	3,63%	-1,34%	-0,21%
Švédsko	-0,39%	2,17%	-0,56%	0,42%
Rakousko	-0,05%	0,15%	0,01%	0,36%
Česká republika	0,52%	-0,33%	-1,04%	0,03%
Polsko	-0,95%	1,80%	-3,19%	0,57%
Maďarsko	-0,75%	-0,28%	0,36%	0,24%
Litva	-1,04%	-0,39%	-1,50%	-0,40%
Lotyšsko	-2,85%	-0,74%	-0,79%	-0,91%
Estonsko	0,45%	-0,55%	-1,22%	-1,55%
Slovensko	-0,34%	0,20%	-2,22%	0,45%
Slovinsko	-0,22%	-0,18%	-0,55%	0,97%
Malta	-	0,34%	-0,34%	-0,19%
Kypr	-	-0,49%	-0,28%	2,08%
Bulharsko	1,64%	-2,20%	1,34%	-
Rumunsko	0,36%	-0,14%	0,35%	-
Chorvatsko	-1,12%	1,91%	-	-
Celkový průměr	-0,55%	0,50%	-0,86%	0,24%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 32 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích při vstupu do EU (%).

Stát	Období				
	t_{-10}	t_{-5}	Rok vstupu	t_{+5}	t_{+10}
Belgie	-	-	-	-	-
Nizozemsko	-	-	-	-	-
Lucembursko	-	-	-	-	-
Německo	-	-	-	-	-
Francie	-	-	-	-	-
Itálie	-	-	-	-	-
Velká Británie	-	-	-	-	-
Irsko	-	-	-	-	14,8%
Dánsko	-	-	-	-	9,7%
Řecko	-	-	4,0%	7,4%	7,7%
Španělsko	-	13,7%	20,6%	16,1%	22,0%
Portugalsko	-	7,1%	8,0%	3,9%	6,8%
Finsko	5,1%	3,1%	15,3%	9,7%	8,4%
Švédsko	3,1%	1,8%	9,1%	5,8%	7,7%
Rakousko	3,6%	3,2%	3,7%	3,5%	5,2%
Česká republika	4,3%	8,7%	8,3%	6,7%	-
Polsko	14,4%	12,5%	19,0%	8,2%	-
Maďarsko	10,8%	7,0%	6,1%	10,0%	-
Litva	17,4%	13,4%	11,3%	13,7%	-
Lotyšsko	-	13,8%	9,9%	17,1%	-
Estonsko	7,6%	11,6%	10,0%	13,8%	-
Slovensko	13,7%	16,4%	18,1%	12,1%	-
Slovinsko	8,2%	7,3%	6,3%	5,9%	-
Malta	-	-	7,3%	6,9%	-
Kypr	-	5,7%	4,3%	5,4%	-
Bulharsko	13,7%	18,1%	6,9%	12,3%	-
Rumunsko	5,5%	8,1%	6,4%	7,0%	-
Chorvatsko	13,9%	8,4%	0,0%	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 33 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Belgie	0,59%	-0,05%	-1,20%	0,16%
Finsko	3,63%	-1,35%	-0,50%	-0,34%
Francie	0,86%	0,11%	-1,70%	0,05%
Irsko	0,08%	-1,44%	-1,05%	0,02%
Itálie	0,27%	0,13%	-1,05%	-0,60%
Lucembursko	0,46%	-0,11%	-0,30%	0,50%
Německo	0,97%	0,42%	-0,30%	0,52%
Nizozemsko	-0,20%	-0,93%	-0,75%	0,37%
Portugalsko	0,56%	-0,62%	-0,20%	0,67%
Rakousko	0,15%	0,16%	-0,05%	0,23%
Španělsko	2,21%	-1,37%	-2,55%	-0,79%
Řecko	0,39%	0,54%	-0,25%	-0,71%
Slovinsko	-0,38%	-0,19%	0,55%	
Kypr	-0,49%	-0,20%	1,35%	
Malta	0,34%	-0,28%	0,45%	
Slovensko	-0,32%	-2,21%	0,70%	
Estonsko	-0,98%	4,49%	-	
Lotyšsko	1,70%	-		

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 34 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu nezaměstnanosti ve sledovaných obdobích ve vybraných zemích (%).

Stát	Období			
	$t_9 - t_4$	$t_4 - t_0$	$t_0 - t_{+3}$	$t_{+3} - t_{+8}$
Velká Británie	0,75%	-0,86%	-0,60%	0,05%
Dánsko	0,10%	-0,74%	-0,45%	-0,20%
Švédsko	2,17%	-0,23%	-1,05%	0,55%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 35 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích při vstupu do eurozóny (%).

Stát	Období				
	t_9	t_4	Rok vstupu	t_{+3}	t_{+8}
Belgie	7,2%	9,3%	8,6%	7,5%	7,5%
Finsko	3,1%	15,3%	10,1%	9,0%	6,8%
Francie	9,4%	11,8%	12,0%	8,7%	8,0%
Irsko	14,1%	12,0%	5,8%	4,2%	4,6%
Itálie	9,8%	11,7%	11,7%	9,2%	6,1%
Lucembursko	1,6%	2,9%	2,4%	2,6%	4,1%
Německo	-	8,1%	8,4%	8,6%	8,6%
Nizozemsko	7,7%	7,2%	3,6%	2,6%	3,2%
Portugalsko	4,4%	6,8%	4,4%	5,0%	8,0%
Rakousko	3,2%	3,7%	3,7%	4,0%	4,4%
Španělsko	16,0%	22,7%	15,6%	11,4%	8,3%
Řecko	7,8%	9,6%	10,2%	10,5%	9,5%
Slovinsko	7,4%	6,7%	4,8%	7,2%	-
Kypr	5,7%	4,3%	3,6%	7,9%	-
Malta	-	7,3%	6,0%	6,5%	-
Slovensko	18,8%	16,2%	12,1%	13,9%	-
Estonsko	9,4%	4,7%	12,5%	-	-
Lotyšsko	8,9%	18,7%	-	-	-

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 36 – Tabulka podkladových hodnot nezaměstnanosti ve vybraných obdobích a vybraných zemích (%).

Stát	Období				
	1990	1995	1999	2002	2007
Velká Británie	6,8%	8,6%	5,9%	5,1%	5,3%
Dánsko	8,3%	7,0%	5,1%	4,6%	3,8%
Švédsko	1,8%	9,1%	7,1%	5,2%	6,1%

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 37 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU včetně průměru EU (%).

Stát	Období				Celková změna
	t-10 - t-5	t-5 - 0	0-t+5	t+5 - t+10	
Velká Británie	106,81%	107,85%	109,60%	110,45%	108,85%
Irsko	108,30%	113,16%	112,23%	110,76%	111,22%
Dánsko	111,36%	112,05%	116,68%	103,25%	110,31%
Řecko	118,25%	114,78%	96,61%	114,03%	110,38%
Španělsko	118,38%	95,07%	124,30%	103,02%	108,81%
Portugalsko	112,78%	96,21%	123,76%	107,69%	109,41%
Finsko	120,73%	97,06%	105,31%	107,02%	106,56%
Švédsko	117,56%	101,02%	103,53%	106,17%	106,35%
Rakousko	117,69%	108,87%	101,06%	106,22%	107,74%
Česká republika	108,56%	108,33%	118,79%	100,16%	108,00%
Polsko	112,38%	104,63%	119,55%	104,69%	108,58%
Maďarsko	103,15%	111,74%	113,05%	99,46%	106,18%
Litva	112,77%	110,58%	120,49%	104,74%	110,55%
Lotyšsko	106,93%	111,07%	124,65%	103,12%	110,05%
Estonsko	108,87%	111,95%	119,29%	105,97%	110,02%
Slovensko	110,41%	109,38%	116,39%	101,55%	108,89%
Slovinsko	110,88%	106,04%	113,37%	97,44%	106,59%
Malta	106,17%	106,09%	110,81%	102,57%	106,12%
Kypr	106,50%	106,87%	113,71%	98,89%	106,42%
Průměr	111,39%	106,83%	113,58%	104,51%	108,46%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 38 – Tabulka vývoje průměrného tempa růstu HDP na obyvatele v běžných cenách ve vybraných obdobích při vstupu do EU včetně celkového průměru EU (%).

Stát	Období				Celková změna
	t-10 - t-5	t-5 - 0	0-t+5	t+5 - t+10	
Velká Británie	106,17%	108,38%	109,56%	110,40%	108,83%
Irsko	107,83%	112,53%	110,50%	109,52%	110,17%
Dánsko	110,48%	111,71%	116,23%	103,17%	109,92%
Řecko	117,53%	113,33%	96,03%	113,43%	109,56%
Španělsko	117,18%	94,58%	124,03%	102,78%	108,31%
Portugalsko	111,58%	95,71%	123,86%	107,52%	109,00%
Finsko	120,42%	96,73%	105,21%	106,85%	106,34%
Švédsko	117,06%	100,35%	103,50%	105,88%	105,98%
Rakousko	117,48%	107,98%	101,17%	105,90%	107,41%
Česká republika	108,90%	108,60%	118,38%	100,19%	108,02%
Polsko	112,29%	104,90%	119,55%	104,51%	108,65%
Maďarsko	103,32%	112,09%	113,27%	99,68%	106,45%
Litva	113,62%	111,44%	122,18%	106,56%	111,80%
Lotyšsko	108,14%	112,23%	125,90%	104,90%	111,37%
Estonsko	110,04%	112,11%	120,35%	106,29%	110,65%
Slovensko	110,17%	109,51%	116,33%	101,39%	108,80%
Slovinsko	101,45%	105,92%	113,07%	97,01%	104,47%
Malta	105,49%	104,94%	110,22%	102,47%	105,44%
Kypr	104,90%	105,55%	111,62%	96,39%	104,66%
Průměr	110,62%	106,60%	113,44%	104,38%	108,18%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 39 – Tabulka procentních podílů dotací a HDP na celkovém objemu všech deseti zemí (%).

Stát	Procentní podíl na celkovém objemu	
	Dotace	HDP
Kypr	1,18%	2,24%
Česká republika	12,95%	18,16%
Estonsko	2,76%	1,81%
Maďarsko	15,09%	13,83%
Litva	6,78%	3,49%
Lotyšsko	3,69%	2,07%
Malta	0,75%	0,79%
Polsko	47,00%	43,82%
Slovensko	6,63%	9,03%
Slovinsko	3,17%	4,75%
Součet	100,00%	100,00%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 40 – Tabulka procentních podílů dotací na obyvatele a HDP na obyvatele na celkovém objemu všech deseti zemí (%).

Stát	Procentní podíl na celkovém objemu	
	Dotace na obyvatele	HDP na obyvatele
Kypr	5,56%	16,89%
Česká republika	8,51%	10,66%
Estonsko	13,86%	8,25%
Maďarsko	10,52%	8,38%
Litva	14,05%	6,75%
Lotyšsko	11,33%	5,89%
Malta	9,72%	11,70%
Polsko	8,39%	7,00%
Slovensko	8,30%	10,25%
Slovinsko	9,75%	14,23%
Součet	100,00%	100,00%

Zdroj: výpočty autora na základě sekundárních dat WB, 2015.

Příloha č. 41 – Tabulka podkladových hodnot přijatých dotací za roky 2004 - 2008 (mil. USD).

Stát	Období				
	2004	2005	2006	2007	2008
Kypr	199,7	291,8	324,4	171,8	176,2
Česká republika	1105,1	1456,1	1801,8	2331,3	3306,7
Estonsko	273,6	336,9	406,4	510,6	498,9
Maďarsko	966,4	1838,2	2495,2	3288,4	2712,8
Litva	660,4	901,6	1083,4	1413,9	1536,7
Lotyšsko	361,7	521,5	545,4	914,3	826,9
Malta	106,7	182,5	212,8	121,0	118,4
Polsko	3684,9	5458,0	7186,8	10547,5	10348,4
Slovensko	525,6	825,6	943,2	1466,4	1682,1
Slovinsko	382,0	496,1	550,1	528,4	618,3

Zdroj: Eurostat, 2015

Příloha č. 42 – Tabulka podkladových hodnot přijatých dotací za roky 2009 – 2013 (mil. USD).

Stát	Období				
	2009	2010	2011	2012	2013
Kypr	233,5	241,1	248,7	209,3	307,6
Česká republika	3994,1	4626,8	4103,2	6135,6	6628,2
Estonsko	970,5	1094,4	683,6	1292,6	1318,5
Maďarsko	4834,1	4944,3	7221,3	5658,3	8005,5
Litva	2425,2	2170,0	2238,9	2482,4	2548,3
Lotyšsko	962,2	1142,8	1234,0	1597,7	1440,2
Malta	96,9	152,2	183,2	191,2	235,3
Polsko	12534,0	16014,0	19561,2	21315,7	21916,7
Slovensko	1615,2	2580,6	2418,1	3097,7	2744,5
Slovinsko	834,9	1023,7	1147,3	1262,3	1102,1

Zdroj: Eurostat, 2015

Příloha č. 43 – Tabulka podkladových hodnot HDP ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	16358201720	18607069376	19207097486	17804771626
Česká republika	127759518094	153377863232	153348850822	154008029824
Estonsko	12791598891	16682767870	13799780630	15891516316
Maďarsko	107318662708	116918953315	111089253817	113124111583
Litva	24197371918	30899753882	27476518251	31184663159
Lotyšsko	14504256891	19800672593	15502642580	17844952420
Malta	5769315566	6375426572	6715453854	7084021237
Polsko	293984228677	346543706343	383287501700	415426589501
Slovensko	58829975501	75100608755	78622268499	83210918791
Slovinsko	34946019745	41066211571	39591576805	38395581122

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 44 – Tabulka podkladových hodnot HDP na obyvatele ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	22112,52	23734,20	23156,54	20516,78
Česká republika	12529,00	14892,75	14640,33	14637,50
Estonsko	9387,98	12443,51	10364,28	11997,11
Maďarsko	10618,10	11627,04	11108,90	11429,86
Litva	7165,19	9562,66	8871,17	10549,18
Lotyšsko	6408,96	8998,98	7390,82	8863,16
Malta	14377,71	15675,07	16201,02	16735,94
Polsko	7699,51	9090,73	10037,99	10781,70
Slovensko	10950,65	13973,19	14582,83	15369,31
Slovinsko	17499,15	20348,73	19326,32	18634,25

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 45 – Tabulka podkladových hodnot importu ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	8341568153	10459104962	9403684971	-
Česká republika	72278343663	102570906074	108204588469	118623022008
Estonsko	8522430234	13563045192	10688632542	15680998980
Maďarsko	67893572833	96339468641	95936692846	102628877782
Litva	14417016740	21129634925	19631280653	-
Lotyšsko	8696772957	13673903080	8772703447	-
Malta	4686639787	5404446286	5463858503	-
Polsko	102745877211	149325278908	163165489232	174138060597
Slovensko	41666510136	62858308544	60427287900	70538152966
Slovinsko	20390017835	28719805830	25801534788	26398908427

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 46 – Tabulka podkladových hodnot importu na obyvatele ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	8211,66	9838,35	8520,26	-
Česká republika	7088,13	9959,47	10330,38	11274,38
Estonsko	6254,77	10116,54	8027,66	11838,18
Maďarsko	6717,38	9580,51	9593,65	10369,44
Litva	4269,08	6539,06	6338,23	-
Lotyšsko	3842,82	6214,49	4182,35	-
Malta	11679,58	13287,75	13181,55	-
Polsko	2690,93	3917,18	4273,17	4519,46
Slovensko	7755,83	11695,39	11208,03	13028,61
Slovinsko	10210,26	14230,96	12594,82	12811,99

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 47 – Tabulka podkladových hodnot exportu ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	7832295530	9021053733	8017363568	-
Česká republika	71695898205	107536993180	116071911784	132461127527
Estonsko	7697071208	11385655002	11356464458	15417011640
Maďarsko	62596901031	98081059211	103408720704	114938689514
Litva	12686632104	17229359325	19508020519	-
Lotyšsko	6383940474	8993821105	8699571591	-
Malta	4561888799	5210091189	5759421501	-
Polsko	96886332538	135452516659	153320092907	181115388969
Slovensko	40016744932	63631485139	62929029225	81071556274
Slovinsko	19444609599	28075578489	26862238186	29596341964

Zdroj: WB, 2015

Příloha č. 48 – Tabulka podkladových hodnot exportu na obyvatele ve stálých cenách 2005 ve vybraných obdobích (USD).

Stát	Období			
	2004	2007	2010	2013
Kypr	7710,32	8485,65	7264,18	-
Česká republika	7031,01	10441,67	11081,47	12589,61
Estonsko	5649,02	8492,45	8529,24	11638,89
Maďarsko	6193,33	9753,70	10340,85	11613,20
Litva	3756,69	5332,03	6298,43	-
Lotyšsko	2820,86	4087,50	4147,48	-
Malta	11368,68	12809,89	13894,60	-
Polsko	2537,47	3553,27	4015,33	4700,54
Slovensko	7448,75	11839,25	11672,05	14974,17
Slovinsko	9736,85	13911,74	13112,59	14363,78

Zdroj: WB, 2015